ידיעות אחרונות

היום 84 עמודים

יום שישי, כ' טבת, תשל"ה 3.1.1975 — גליון מס' 13153

המחיר 1,60 ל"י

YEDIOT AHARONOT

גרעין יצחקי
ארונות קיר, חדרי־שינה ומטבחים בסגנון סקנדינבי
מסירה לבניין

דמשק לוחצת על ביירות להכניס צבא סורי ללבנון - ,להגנה מישראל'

מגעים קדחתניים בין שתי המדינות; - אסד עומד לבוא לשיחות בלבנון; - הסורים מנצלים התקריות בין צה"ל והמחבלים כדי לחתור לביצוע תוכניתם: נסיון למנוע אפשרות של איגוף כוחותיהם דרך לבנון ע"י צה"ל; - שילטונות ביירות מהססים

— מאת כתבי „ידיעות אחרונות" וסוכנויות הידיעות —

הפעולות האחרונות של צה"ל בדרום לבנון הביאו למגעים קדחתניים בין ביירות לדמשק.

קיסינג'ר צופה ל,תזוזה' עד האביב

„שני הצדדים סבלו קורבנות מכאיבים במלחמה, ויש הפרדה בדיבורים על נכונותם לצאת לסיבוב נוסף" — אינו מוציא מכלל אפשרות פעולה צבאית במקרה של חרם נפט שיאיים לחנוק את המערב — אך וושינגטון הזדרזה לרכך דבריו: — „לא ,נמכור' ויתורים ישראליים תמורת הזולת הנפט"

תחת גשם שוטף מנהלות הקורות על הגשר שהוקם במעט בין־לילה להקלת התנועה בצומת דרך חיפה — שדרות רוקח, ליד רמת אביב בתל־אביב. לצורך הנחת הקורות הללו נסגר הצומת לתנועה אמש, עד היום בשעה 5 לפנות בוקר. (תצלום: שלמה כתר)

עדיין אין מידע על החייל שנעדר בלבנון

חשש שנפל לתהום בעת פטרול

שריון הוצב בקהיר - על גגות למנוע הפגנות

הדעה במערב: המהומות במצרים ירחיקו את סאדאת מהסובייטים

— מאת סוכנויות הידיעות בקהיר —

„מוצצים את לשדנו"

פרו־סובייטים „בוחשים"

סחורות במיליוני ל"י נתגלו ב„תפיסה הגדולה ביותר" של מס־הכנסה והמכס

בפשיטה למחסני מפעל ליבוא וייצור מוצרי חשמל, ב־12 מקומות בת"א, השתתפו 46 פקחי מכס, מס הכנסה ושוטרים ◻ 4 בעלי העסק נעצרו בחשודים בעיסקות בלתי חוקיות במטבע זר

— מאת צבי קפלן, בתבנו הכלכלי בירושלים —

בראיון מיוחד ל„ידיעות אחרונות":

ד"ר הלוי: ב„חרות' אין סיכוי לאי שדעותיו מנוגדות לדעת בגין

צה"ל יבדוק האשמות הרב גורן על אי־פינוי חללים בשבת במלחמה

הרב אמר בתכנית רדיו: „בעצמי ראיתי מאות חללים בטנקים ובצידי־דרכים; השעה שחללים לא פונו הורידה את המוראל, שברה לבבות וגרמה ריבוי נעדרים" ◻ מציג שאלה ברדיו טען כי הוא קצין קרבי, אך חקירה העלתה כי הציג עצמו בשם בדוי, כי אינו קצין וכי לא שרת במלחמה ◻ הרב הראשי לצה"ל, הרב פידון: „רק דובר צה"ל מוסמך להגיב"

— מאת מנחם ברש, בתבנו בירושלים —

שלב א' בתחרות „העובד המצטיין"

ראה עמוד 10, מוסף לשבת

ועד התחזוקה: סכנת נזק למטוסים בלוד

טוענים שמוכנים לטפל במטוסי — אך מונעים זאת מהם

אלון - לארה"ב בשבוע הבא

מאת אריה צימוקי, כתב „ידיעות אחרונות"

מסוק מצרי הוצת באש, לפני כשבוע

— מאת כתבנו הצבאי —

אין עדיין ראיות כדי להעמיד לדין חשודים על רצח החיילת רחל הלר

הדפים שנתלשו מן היומן של הנרצחת קשורים, כנראה, ביחסים בינה לבין החשוד; — בדיקת הכתמים במכונית טרם העלתה ממצאים משמעותיים; המשטרה הבדוק „הדלפות לעתונות"

מאת צבי בן ויוסי בר, כתבי „ידיעות אחרונות"

בוותיקן דנים בתפילות משותפות עם היהודים

ועדה מטפלת ב„הידוק היחסים"

ממפיס סלים

ההדמנות אחרונה

הופעה אחרונה בהחלט

תל־אביב, בית החייל

מתחילים יום א' 5.1 ב־9.30

בסיום התכנית

ג'ים ששין

בהשתתפות מוזיקאים ישראלים

מזג האויר

הדלקת הנר

פרשת השבוע: שמות

	עד"ש	מוצ"ש
ירושלים	4.11	5.26
תל־אביב	4.29	5.24
חיפה	4.23	5.25

בתי עסק מעולים בירושלים

ראה בעמוד 14

ז'קט ומעיל עור שניידמן לגברים ולגברות

זמנהוף 25, תל־אביב, פינת המלך ג'ורג' 99

המקור

„ארה"ב משתמשת באספקת נשק כאמצעי לחץ על ישראל"

אמר אתמול ח"כ משה דיין בהרצאתו בבר־אילן □ ההרצאה עברה ללא הפרעות, אך משמרות של הורים שכולים חילקו כרוזים בשער האוניברסיטה □ דיין הביע דעתו, כי אין לסגת מקו שארם־א־שייך – ימית ומיהודה ושומרון, והסתייג מן ההצעה להעניק בסיס ימי לאמריקנים בחיפה

ח"כ משה דיין, בהרצאתו אתמול באוניברסיטת בר־אילן. לימינו — הרקטור פרופ' מנחם צבי קדרי ופרופ' פול סולומון. (צילום: יצחק פריידין)

מאת מנחם מיכלסון, כתב „ידיעות אחרונות"

שקט שאחר הסערה שרר אמש ב„אולם ארגוב" באוניברסיטה „בר אילן", בעת הרצאתו של משה דיין. שקט שרר גם מחוץ לאולם; עשרות אנשי הביטחון, מבחוץ ובאולם, שהתערבו בקהל הסטודנטים והמאזינים, יכלו אף הם להאזין ללא הפרעה לדבריו של דיין.

[illegible]

„האם המישטרה אינה יודעת את החוקים?" שאל השופט ברנזון

בית־המשפט הגבוה לצדק לא נתן צו על תנאי בעתירת פרקליטו של יורם ביכונסקי, החשוד ברצח החיילת רחל הלד, לצוות על המישטרה לאפשר לו להיפגש עם העציר ביחידות — מפני שהמישטרה הסכימה לקיום הפגישה היום. יחד עם זאת מתחה ביקורת חריפה על התנהגות המישטרה בפרשה

— מאת גבי בירון, כתב „ידיעות אחרונות" —

[illegible]

ת"כ ד"ר בנימין הלוי בראיון ל„ידיעות אחרונות":

ב„חרות" לא יוכל איש לשכנע בצדקת דעותיו – אם הן בניגוד לדעות יו"ר התנועה...

בהסבירו את מניעי פרישתו טוען ח"כ הלוי כי נציגי חרות אינם משקפים נאמנה את דעת בוחריהם □ „למדתי להעריך את הגורמים המציאותיים, הצריכים לקבוע את המדיניות שלנו יותר מאשר הצהרות מילוליות" □ „תמיד חשדו ב„חרות", שאני ועייזר וייצמן מתכננים איזו מזימה"

ח"כ ד"ר בנימין הלוי

— מאת רפאל בשן —

על כס היו"ר לכנסת העבירית והתיק ד"ר בנימין הלוי את המדינה כאשר עשה צעד הכר הקריים בנוף חייו: הוא עזב את הכס הרב של בית־המשפט העליון לצדק, ועבר לפעילות פוליטית עצמה. ד"ר הלוי הצטרף לתנועת ה„חרות", שקיבלה אותו בזרועות פתוחות ובכבוד גדול כראוי לנכס ציבורי חשוב. הוא הוצב במקום השלישי ברשימת „חרות" לכנסת ובמקום השישי ברשימת „הליכוד".

השבוע, 10 ימים לפני ההכנסה ועידת „חרות", בדק ד"ר הלוי את הדלת בדבש גדול, הוך שהוא במית דברים בוטים בצמרת התנועה — ועזב אותה.

מה קרה?! על איזה רקע צמח השינוי הקוטבי בדעותיו? מה היה התהליך שהביא לפרישתו מ„חרות"?

הלכתי אל ד"ר בנימין הלוי לשאול אותו. ישבנו בחדר עבודתו בדוש הספרים בירושלים. הוא לבש חולצה חומה פתוחת־צוארון. בלוריתו המדעה שיי בה צנחה על מצחו, מדי פעם בפעם הפסיק את הראיון לצורך מחשבה נוספת. ציוד להסה. נרגש היה לציתים קרובות.

אני: ד"ר הלוי מה קרה! איך הגעת לכך?

הלוי: ובכן, קודם כל לא היתה דעתי נוחה מהשלטון הפנימי ב„ליכוד" וכאן אני מבקש להד גיר. כי הנני מבכירי ה„ליכוד" ופעלתי בזמנו למען הקמת גוף פוליטי זה על אף ההתנגדויות הקשות של כמה מראשי „חרות". אני הייתי הראשון שתמך בהצעת שרון להקים ליכוד על בח"ל. [illegible]

[illegible]

תחילה של המתיחות

שאלה: מתי בדיוק התחילה המתיחות בינך לבין צמרת „חרות"?

הלוי: האמת היא, כי כבר בעת המרים על הקמת „הליכוד" התחילה המתיחות ביני לבין צמרת „חרות". [illegible]

[illegible]

ראשיתה של אכזבה

שאלה: והיכן זו נתבדתה אכזבה?

הלוי: רגע! רגע! מיד נגיע לזה! אני מדבר על בה שהתרחש לפני מלחמת יום הכיפורים. האכזבה שלי התחילה מיד אחרי הבחירות. [illegible]

[illegible]

פרשת ההידרדרות

אני: מה היתה ההידרדרות?

הלוי: כן, אספר לך עוד כשהו: ב־16 לנובמבר 1973, [illegible]

[illegible]

שאלה: וזה מה שהביא אותך לניכוד דעותיך?!

הלוי: זהו חלק מהתהליך שהביא לגיבוש גישה מתונה אצלי. [illegible]

אני: מדוע התמכת על „מיגשר ה־4"?

הלוי: [illegible]

שאלה: כיצד הגיבו על המיגשר ב„חרות"?

הלוי: [illegible]

אני: ומה אמר מר בגין?

הלוי: [illegible]

„השתיקו אותי לחלוטין"

שאלה: מתי התחלת להרגיש כי היחס אליך ב„חרות" משתנה מקצותו?!

הלוי: [illegible]

שאלה: מה פירוש הדבר?

הלוי: לא ניתן לי להופיע באף אחד בעשורה הדיונים המדיניים שהתקיימו בכנסת ב־1974.

אני: מה נימוק שניתן לך?

הלוי: שום נימוק לא ניתן לי! השתיקו אותי בהשתקה שבשתיקה. [illegible]

שאלה: התרעמת על כך?!

ההצעה החריגה

הלוי: זה היה מתחת לכבודי! ידעתי כי הדבר איננו מקרי אלא נובע מחילוקי הדעות השוררים ביני לבין צמרת „חרות". [illegible]

[illegible]

הקש ששבר גב הגמל

אני: מה היה, כפי שאומרים, הקש ששבר את גב הגמל?!

הלוי: כאמור היה זה תהליך מתמשך. אבל אחרי אותה שיחה עם ח"כ לנדאו הגעתי למסקנה סופית. [illegible]

ד"ר ה. רוזנבלום

ההורוסקופ שלו – ושלנו

בדיקטטורות אין הדלפות. פשוט, אין יודעים שם מה שלא צריך. לא כותבים שם מה שלא צריך לכתוב, לא מוסרים מה שלא צריך למסור, ולא אומרים מה שלא צריך לומר. ומה שכן מתהלכים בתושך. ואפילו קשה ומשהו בדלף ההיצה — הקילות האינטמיביל הוא כל כך דק וחל תמל פרומה, שלהיכבות ממנו קשה ולרוב אף אי־אפשר...

לא כל שכן — בדיקטטורה סובייטית, המושלמת המתוכננת כל...

ב.

[illegible]

קיראו את עתוניה ותדעו כל מה שתרצו.

ג.

[illegible]

ד.

[illegible]

ה.

[illegible]

ו.

[illegible]

ז.

[illegible]

ח.

[illegible]

חסוך כסף!
קנה ישר מהיבואן
מקררי AEG
מספר מצומצם של מקררים אוטומטיים, 2 דלתות, עם פגיעות חיצוניות קלות (שנגרמו בעת ההובלה)
במחיר הזדמנותי!
אחריות מלאה לתיפעול תקין
לפנות:
AEG אלקטרו וויסטה – יבואן
רח' שפינוזה 10, ת"א, (ליד דרך בית 128)
טלפונים 250388, 254361

התכונן כאילו הולכים למלחמה — אבל צריך גם להכין תיקים כאילו הולכים למו"מ"

— אמר באחרונה שר־הבטחון שמעון פרס, בשיחה פרטית ★ משקיפים מדיניים וזרים נוטים לחשוב, כי פרס מזדהה בלי עירעור, בענייני מדיניות, עם רבין ואלון — אולם האמת היא כי השקפותיו המדיניות הן „ניציות" יותר ★ להבדיל מראש־הממשלה ושר־החוץ, המבחינים בשתי אופציות מדיניות בלבד — הליכה „צעד אחרי צעד" לקראת הסכם־ביניים עם מצרים, או הליכה פחות־או־יותר כפויה לוועידת־ז'נבה — רואה שר הבטחון חמש אלטרנטיבות מדיניות הניצבות בפנינו בזמן הקרוב

מאת **ישעיהו בן־פורת**

כאשר מדברים על מעצבי מדיניות־החוץ הישראלית, מתכוונים, בדרך כלל, אל ראש־הממשלה, יצחק רבין, ואל סגן ראש־הממשלה ושר־החוץ, יגאל אלון. הראשון משום שהוא נושא, בתוקף תפקידו, באחריות המרכזית לניהול המדיניות, כלפי חוץ ופנים; השני, משום שהוא שותף בגיבוש המדיניות, יוזם מהלכים ורעיונות, וממשש במגעים הקבועים ובפגישותיו הישירות עם ראשי המימשל האמריקני, כמוציא לפועל של מדיניות ישראל.

שר־הבטחון שמעון פרס מוחזק, לעומת שני עמיתיו הנ"ל, על תקן של נושא באחריות למדיניות הבטחון בלבד. בחוגי שכזה, הוא שותף מלא להחלטות המדיניות המתקבלות ב„צמרת". אך ישנה נטיה, בזמן האחרון, להתעלם מכוח ההשפעה הפוטנציאלי השמור לפרס גם בהתוויית מדיניות החוץ ובגיבושה. התעלמות זו נובעת, אולי, מן העובדה שבאחרונה הופנתה תשומת הלב, באמצעי התיקשורת בארץ ובעולם, מצד אחד — לסידרה של ראיונות מדיניים שהעניק ראש־הממשלה, מהם — שגרמו זעזוע לא קטן בדעת הקהל שלנו ובקרב האופוזיציה; ומצד שני — לשיחות ששר־החוץ ניהל, ועתיד לנהל עוד החודש, עם מעצבי המדיניות האמריקנית. כתוצאה מכך, דעת־הקהל התמקדה בשאלות של מדיניות־חוץ, ברעיונות ובתוכניות, המיוחסים לח"ח רבין ואלון.

טעות אופטית

על רקע זה נקל להבין כיצד נוצרה הטעות האופטית, שהניעה משקיפים מקומיים וזרים לחשוב כי שר־הבטחון מזדהה בלי עירעור, בענייני מדיניות, עם דברים ומהלכים המשותפים, בהבדלים דקים של גישה או ניסוח, לראש־הממשלה ולשר־החוץ. ואולם לא זה המצב במציאות. אם יש עדיין משמעות להבחנה בין „יונים" ו„ניצים", ניתן לומר שהשקפותיו המדיניות של שמעון פרס מצטיינות בנימה יותר „ניצית" מהשקפותיהם של ח"ח רבין ואלון.

יכול להיות שההבדל נעוץ רק בזה שפרס עוסק רוב זמנו בנושאי צבא ובטחון, וכי בתוקף עובדה זו השקפותיו המדיניות ביזונות ונישענות, יותר מאשר אצל שאר חברי־הממשלה, על תחושה של עוצמה ושל בטחון עצמי. בין כה ובין כה מן הראוי לבדוק היכן עומד שר־הבטחון, בעת הזו, בזירה המדינית.

להבדיל מראש־הממשלה ושר־החוץ, מבחין שר־הבטחון לא שתי אופציות מדיניות בלבד, העשויות להתממש בזמן הקרוב, לאמור — הליכה „צעד אחרי צעד" לקראת הסכם־ביניים עם מצרים, או — הליכה פחות־או־יותר כפויה לוועידת ז'נבה. פרס רואה חמש אלטרנטיבות מדיניות בזמן הקרוב, מתייחס אל כל אחת מהן כאל אופציה אפשרית, וטוען כי ישראל מסוגלת להתמודד עם כולן.

„ויכוח עם פנטומים"

אופציה אחת, שגם בעיני פרס איננה הסימפאטית והרצויה ביותר, היא הליכה אל ועידת השלום בז'נבה. בעוד שרבין, אלון ושרים אחרים דוחים מכל וכל, יחד עם ד"ר קיסינג'ר, אופציה זו, משום שלדעתם היא תביא בהכרח לפיצוץ ולחידוש המלחמה, אין פרס „נבהל" מאופציה זו. זאת בתנאי שישראל תבהיר לעולם, כולל לארה"ב, לבריה"מ וכמובן לערבים, שהכוונת לפורום הקרוי „ועידת־שלום", עם הדגש, כמובן, על השלום. משמע — רק לוועידה כזו ישראל מוכנה לבוא ולהביא עימה „לא תיקי־שטחים, אלא תיקי־שלום". למען כריתת חוזה שלום גלוי ואמיתי, להבדיל ולהוציא חתימה על הסכמי־הפרדה צבאיים נוספים. אין שום מניעה, מצד ישראל, לכנס את ועידת־ז'נבה שנית. על בסיס זה, סובר פרס, יתגלו בז'נבה אולי לא סיכויי השלום, אך לבטח יתגלו שם „סרבני השלום". משמע — [illegible]

ועידה, אם תכונס. מכל מקום, בחוגי הממשלה טוענים, כי בשלב זה אין שום מעשים מצד ארה"ב המעידים על הפעלת לחצים ממשיים על ישראל. אולי ההיפך מזה נכון. כשהוא מזכיר את שנת 1948, כאשר ארצות־הברית היתה בעד כינון המדינה, תמכה בנו, אך יחד עם זה לא מכרה לנו אפילו רובה אחד, משוכנע פרס ש„עדיף ויכוח, ב־1975, עם פנטומים, מאשר הסכמה, ב־1948, בלי רובים".

פרס מציע שנימנע מלהציג את האפשרות של כינוס ועידת ז'נבה בצבעים קודרים של „סוף העולם". הצגה באור זה של אופציית ז'נבה עלולה לפתות אפילו את ידידינו בארה"ב להשיא לנו את העצה שאפשר „לחסוך את ההליכה לז'נבה, על־ידי ויתור נדיב על שטח, כולל המיתלה, הגידי ובארות־הנפט של אבו־רודס". כדאי, לדעת פרס, שלא נתמרן את עצמנו לעמדה דחוקה, שקשה להיחלץ ממנה.

„הסכם מספר 2"

אופציה שניה היא מה שפרס מכנה „הסכם קטן" עם מצרים. פירוש הדבר — אם מגרדים את השיכבה העבה של מליצות ומלים עקיפות בהן יש מי המבקש להסוות את המשמעות האמיתית — הסכם הפרדה מיספר 2. גם אפשרות זו, בדומה להסכם־ההפרדה הראשון, אין לדחות מראש. אבל אסור להשלות את עצמנו שזה יותר ממה שזה באמת, כלומר — הישג מדיני צנוע ביותר. בהתאם לכך, המחיר צריך להיות לא יותר, לדעת פרס, מאשר נסיגה לעומק הנע בין 30 ל־50 ק"מ, שאיננו כולל לא את המיתלה, לא את הגידי, ובוודאי לא את בארות־הנפט. השטחים המפונים חייבים להיות מפורזים, ותחולת־ההסכם צריכה להיות בטווח של שנים אחדות.

פרס, בהבדל מרבין ואלון, נמנע בכוונה מלנקוב במספר מדוייק של שנים. עדיפה, לדעתו, גירסת הסכם שבדומה לשביתת־הנשק, בשעתו, איננה מוגבלת במשך־זמן מוגדר ובמועד מדוייק.

תמורת המחיר האמור תקבל ישראל רווח: כל־שהו של זמן, והורדה יחסית של המתח הבטחוני־צבאי בסיני. זה לא הרבה, אבל זה גם לא מעט. בתנאי, כאמור, שלא נשלם עבור המצב מחיר מדי גבוה.

מפות סודיות

אופציה שלישית מקופלת בחתימת „הסכם רציני" עם מצרים. פירושו, להבדיל מן ה„הסכם הקטן", שתחולתו של „הסכם רציני" נמשכת עד השלב הסופי של חתימת שלום חוזי בין ישראל למצרים. גם במקרה זה אין צורך לנקוב במספר מדוייק של שנות התחולה. חשוב יותר לאין שיעור ציון העובדה האמורה לעיל, שזה מסוג ההסכם האמור להוביל, בעתיד, לכריתת חוזה שלום של ממש בין שתי הארצות. הסכם כזה יושתת, ממילא, על סידרה של סעיפים בעלי משמעות [illegible]

[illegible]

ניצנים של רתיעה

[illegible]

סכנה מדומה

[illegible]

לא לאור חרדות

[illegible]

מחיר הרהיט בתמונה זו — 1,250 ל"י

[illegible]

לחברה קבלנית גדולה
דרושים:
1) מנהל עבודה או טכנאי
2) אינסטלטורים
3) רתך מעולה

למוסד ציבורי
דרוש
מנהל מחלקת מידע ושרותים פדגוגיים

לסולל בונה
ארצות חוץ בע"מ
דרושים
בעלי מקצוע מנוסים לעבודה בחו"ל
1. מהנדסי ביצוע לעבודות כבישים, בניה, מים.
2. מנהלי עבודה לעבודות עפר, אספלטים, גשרים, בטונים, הנחת צנורות מים וביוב.
3. מפעילים למתקנים לערבול בטון אספלט.
4. מכונאים לציוד מכני כבד.
5. מודדים.
ידיעת השפה האנגלית ו/או צרפתית — הכרחית.
[illegible]

לחלקת רובינשטיין
מגדל העמק
דרושים
1. סגן חשב
2. הנדסאי ייצור
3. בוגר תיכון
4. מתכנת מתחיל
[illegible]

דרוש בוחן או"ש בכיר
[illegible]

למפעלי אחרת הרצליה
דרושים
* פקידה — מזכירה
* פקיד משכורת
[illegible]

בית־ספר גבוה לטכנולוגיה
ירושלים
דרוש מועמד לעבודה וניהול בית מלאכה למכניקה עדינה
[illegible]

לחברה קבלנית גדולה
דרושים:
1) מנהל עבודה או טכנאי
2) מכונאי
3) רתכי צנרת
[illegible]

האוניברסיטה העברית בירושלים
[illegible]

לנגריה גדולה בראשון־לציון
דרושים
מפעילי מכונות נגרות
(בעלי מקצוע)
948210 — 948219

יבמ IBM
דרושים/דרושות
מנהלי חשבונות
[illegible]

דרושים
1. הנדסאי/מכונאי מכונות
2. הנדסאי/מכונאי מכונות
3. הנדסאי/מכונאי כימיה
4. לבורנטית
[illegible]

צימקור אלובין (1973) בע"מ
דרושים
1. מנהל חשבונות עצמאי
2. פקידה להנהלת חשבונות
3. עוזר למחסנאי
4. מנהלי משמרות
5. מפעילי מכונות
6. עובדי ייצור
[illegible]

עיריית תל־אביב־יפו
[illegible]
רופא נפרולוג ילדים
רופא במחלקה כירורגית
[illegible]

דרושים:
1. רתך — מסגר
2. חשמלאי תעשיה
3. מכונאי ציוד מכני כבד
[illegible]

לוחיטי „סקלה"
דרוש
נגר
[illegible]

לחברת ביטוח ישראלית
סניף חיפה
דרושה פקידה
[illegible]

חבר הוועדה המרכזית, עו"ד גדעון בן־ישראל: הוחלט שהסיכסוך הנוכחי יהיה מיבחן לא רק לממשלה, אלא גם למדיניות הכלכלית החדשה ✯ שביתת עובדי־התחזוקה של חברת־התעופה הלאומית אינה יכולה להשכיח את קיומן של קבוצות־לחץ אחרות במדינה, שבראשן: עובדי־התיפעול של נמל אשדוד ✯ מנהיג־הפועלים החיפני, אליעזר מולק, הודה כי אינו מסוגל לעמוד מול תביעות עובדי בתי־הזיקוק

מאת
אריה אבנרי

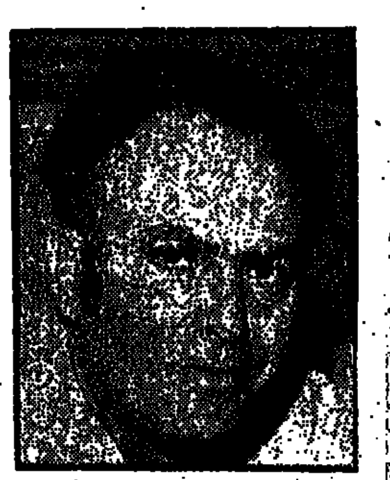
עו"ד גדעון בן־ישראל
„כניעה או קניה"

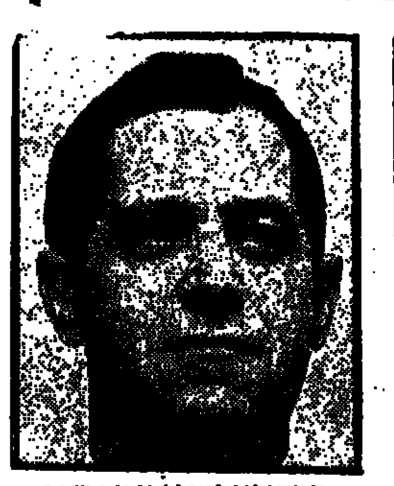
תת־אלוף (מיל.) אריה שחר
„לא ייתכן הדבר"

13 מטוסי חברת־התעופה הלאומית „אל־על" המקורקעים, שחנו השבוע מבויישים כלשהו בנמל־התעופה בן־גוריון, היוו עדות אילמת לאחד המאבקים המקצועיים הגדולים ביותר שידעה ישראל מעודה. קבוצת־לחץ בת 600 עובדים ניסתה להוכיח גם בפעם זו — כפי שעשתה בפעמים הקודמות — כי אין היא נבהלת מאזהרות הממשלה ואין היא חוששת מהסרת חסות־המקצועית של ההסתדרות.

אחר מאבק גלוי זה עקבו כלל אזרחי המדינה, ואשר תהו לדעת עד היכן ירחיקו לכת הממשלה וההסתדרות בצעדים התקיפים ובבלתי־מקובלים בהם נקטו. המאבק גם עורר עניין מיוחד בעיקר בקרב אלפי עובדי השירותים החיוניים במדינה, המהווים את קבוצות־הלחץ ה„קבועות" במשק. לדידם נהגו הממשלה וההסתדרות שלא בהתאם לתסריט המוכר בתחום יחסי העבודה: נסיגה ומילוי חלק מהתביעות „מתחת לשולחן" ובלבד שהשקט יחזור על כנו ולא ייגרמו למדינה נזקים כספיים כבדים הערים לאין־ערוך על הסכומים שאותם תובעים השובתים.

שורש הרעה

הממונה לשעבר על יחסי־העבודה, עו"ד גדעון בן־ישראל, המשמש עתה כחבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות, מכיר היטב את הנושא משני צדי המתרס: „בעיית קבוצות־הלחץ אינה קיימת רק בישראל אלא במדינות נוספות בעולם", אומר בן־ישראל. „אבל למרבה הצער סיומם של המאבקים המקצועיים אצלנו הוא בכניעה או בקניה והמבין יבין. שורש כל הרעה בארץ נובע מכך, שבעוד שהגמישות ביחסי העבודה חייבת להיות לפני הסיכסוך והקשיחות לאחר פרוץ הסיכסוך, הרי שאצלנו היה עד כה המצב הפוך — הקשיחות הקדימה את הגמישות וההוצאות של כל השביתות והסנקציות ידועות".

שאלה: במה שונה שביתתם הנוכחית של עובדי־התחזוקה של חברת „אל על" והשיבושים בעבודה שגרמו הם ודומיהם בעבר?

עו"ד גדעון בן־ישראל: „ברגע שהממשלה נקטה במהלך של סגירת חברת „אל־על", היה ברור כי הפעם הוחלט שהסיכסוך הנוכחי יהיה מיבחן לא רק לממשלה אלא גם למדיניות הכלכלית החדשה. שר התחבורה, מר גד יעקובי, אמר לי, שהוא מודע למהלך מרחיק־לכת זה על המשתמע ממנו. ההסתדרות מצדה נאלצה לנקוט בדרך שבה נקטה נוכח התנהגותם הזלזלנית והחצופה של עובדי־התחזוקה כלפיה".

עובדי־התחזוקה של חברת „אל־על" אינם בודדים במערכה, אף כי רק חלק קטן מקבוצות־הלחץ הביע עימם הזדהות פומבית. אין ספק ששתיקתן של הקבוצות האחרות לא היתה בהכרח הסתייגות מצעדיהם ההפגנתיים. ההיפך מכך הוא הנכון.

מקובל לחשוב כי עובדי־התיפעול של נמל־אשדוד, שבראשם עומדת דמות ידועה וססגונית, יהושע פרץ, הם קבוצת־הלחץ הקיצונית במדינה. לכאורה יש כמה עובדות המצדיקות זאת:

• כבר בשנת 1969 הוחלט, כי בנמל־אשדוד יהיו נורמות מדודות בעבודת הטענת ופריקת האניות המפליגות מהנמל ומגיעות אליו. למרות שחלפו מאז חמש שנים, מסרבים עד כה פועלי התיפעול להסכים לנורמות אלה ומעדיפים את המצב הקיים, שבו יש נורמות מוסכמות. רשות־הנמלים (קרי הממשלה) וההסתדרות אינן פועלות לשינוי פני הדברים.

מאבק־איתנים

• פועלי־התיפעול של נמל־אשדוד ניהלו לפני מיספר שנים מאבק־איתנים נגד ההסתדרות סביב בעיית הנורמות, ובסיומו הועמדו לדין בפני בית־הדין ההסתדרותי. במהלך המשפט לעגו להסתדרות ושמו אותה לקלס ובסיומו יצאו מחוזקים.

• פועלי התיפעול הללו זוכים למס־הכנסה מופחת, לגבי הנורמות, למרות שהחוק מכיר רק בנורמות מדודות לצורך קבלת הנחות במס.

אורי חלוי, מנהל היחידה לחקר־עבודה במכון לפריון־עבודה־וייצור, אומר על כך: „אילו היו בנמל אשדוד נורמות מדודות, היו צריכים לבצע כמות־עבודה פי שלושה־ארבעה מכפי שהם מבצעים כיום. אבל הבעיה חריפה מזמן מתחום נמל־אשדוד והגיעה לנמלים האחרים — חיפה ואילת — שבהם מסרבים כמעט כל הסקטורים של העובדים לעבוד לפי נורמות מדודות ומעדיפים נורמות מוסכמות".

אבל יש בישראל קבוצות־לחץ שהשפעתן אפקטיבית לא פחות מזו של עובדי הנמלים ואשר זוכות בהישגים משלהן.

קבוצות־הלחץ הבולטות הן נהגי הקואופרטיבים לתחבורה ציבורית, הנהנים ממונופול ויודעים שבכוחם לשתק את חיי המשק במדינה; עובדי חברת־החשמל; ועובדי חברת־המים „מקורות" היכולים „להחזיר אותנו למאה הקודמת"; רופאים ועובדי שירותים רפואיים המופקדים על חיי אזרחי המדינה ובריאותם; פועלי הנקיון הממונים על ההיגיינה והתברואה; עובדי מישרד־התיקשורת לסוגיהם (מיברקים, דוורים, טלפונאיות), היכולים לשבש את חיי המשק; ועובדי מיפעלי־הפיתוח במדינה, שבידיהם לפגוע קשות בכלכלה הישראלית.

בגלל שביתתם של עובדי־התחזוקה נדחקו בלי משים לקרן־זווית שני אירועים הקשורים בעובדים המשתייכים לקבוצת־הלחץ שנזכרה־לעיל אחרונה.

• עובדי מיפעלי ים־המלח בסדום הפסיקו את אספקת חומרי הגלם לשישה מיפעלים: „ערד, תעשיות כימיות", „פריקלאס ים־המלח", מפעל הברום בסדום, מפעל הברומידים, „חיפה כימיקלים" ו„מלח עתלית". זאת בשל סירובה של הנהלת המפעל להעניק להם הקלות ניכרות בתשלומי מס־ההכנסה. עם זאת לא הפסיקו עובדים אלה את עבודתם השוטפת, כדי לא לפגוע בהכנסתם הצמודה לפרמיות.

מנכ"ל המפעל, תת־אלוף (מיל.) אריה שחר, הנחשב לאחד המנכ"לים המוצלחים במשק, הן בשל הריווחיות של מיפעלי ים־המלח והן בשל יחסי־העבודה שהנהיג, אמר השבוע: „לא ייתכן הדבר, שחודש ימים לאחר חתימת הסכם־העבודה יבואו העובדים בדרישות מעין־אלה. הודענו לעובדים, כי נושא הסיכסוך איננו בינם לבין הנהלת המיפעל, אלא בינם לבין הממשלה".

היה זה רמז ברור לכך שהממשלה היא הצריכה להחליט כיצד לנהוג כלפי תביעות עובדי האשלג, בטרם תשותק שורה של מפעלים במדינה.

• בהסכם־העבודה לשנת 1974 לעובדי בתי הזיקוק בחיפה, החליטה ועדת שרים לעניני שכר, בהמלצתה של מועצת־פועלי־חיפה, לאשר לעובדים הללו תוספות־שכר והטבות אחרות, החורגות ממסגרת מדיניות השכר. העובדים איימו בהפסקת אספקת הדלק אם תביעותיהם לא ייענו. מזכיר מועצת־פועלי־חיפה, אליעזר מולק, הפגין השבוע אומץ־לב ציבורי שעה שהכריז: „חרדתי שלבסוף יצטרכו לכרוע על הברכיים ולוותר לעובדי בתי־הזיקוק, כפי שנהגו בעבר כלפי עובדים אחרים. מדוע, אם כן, לא לתת להם מראש? אמרתי לשרים בפירוש, כי אין אני מסוגל לעמוד בלחץ".

אם מנהיג־הפועלים מולק, הנחשב כאדם חזק, אומר זאת, אות הוא, שכוחה של קבוצת־הלחץ בענף הדלק הוא חזק למדי.

האיום עזר

אבל נראה שלעיתים ניתן לעמוד בכל זאת בלחץ — גם בענף הפיתוח.

לפני כשנה וחצי איימו עובדי תימנע בהשבתת מיפעלי הנחושת, אם לא ייענו לתביעות־השכר שלהם. לאחר דיונים ממושכים החליטה הממשלה — היה זה כמה שבועות לפני שפרצה מלחמת יום־הכיפורים — לסגור את המיפעלים הללו ובלבד שלא להיכנע לתביעות העובדים. מסתבר שבאותה הזדמנות התרשמו, משום־מה, העובדים, מאיום הממשלה וחזרו בהם מתביעותיהם.

האם היתה הממשלה סוגרת את מיפעלי תימנע? שאלה זו הצגתי השבוע לעו"ד גדעון בן־ישראל, אשר כיהן באותה עת כממונה על יחסי־העבודה. „אני מבין שכן", הוא אומר. „אני זוכר ששוחחתי אז על הנושא עם שר־העבודה דאז, יוסף אלמוגי, ושר־הפיתוח לשעבר, חיים גבתי, ...

מתוך הרשימות ניתן להסיק שתי מסקנות מאלפות. המסקנה הראשונה: המציאות הישראלית מלמדת, כי בחברות ומפעלים גדולים, שבהם מועסקים סקטורים שונים של עובדים, קיימים כמה ועדי־עובדים שאין בהכרח שיתוף־פעולה ותיאום־עמדות ביניהם. אם המדובר בוועד המשבית חלק מעובדים שאינם קשורים לשירותים החיוניים לציבור, אין לכך, לרוב, השפעה על עבודת יתר העובדים. אך כאשר מדובר בשירות חיוני, מסתבר כי בדרך כלל, יש השלכה מעשית על העובדים האחרים ופגיעה בציבור הרחב.

המיגרעת שבאוטומציה

לא רק הדוגמא של עובדי התחזוקה ב„אל־על", שבגללם הושבתו מאונס יתר העובדים, תוכסה, אלא קיימות דוגמאות נוספות. כאשר החליט, למשל, לפני כמה חודשים, קומץ הנתבים המועסקים בנמלי הארץ להפסיק את ניווט האניות, חל שיבוש כללי בהפלגות, ועובדי־הנמלים האחרים לא היו יכולים להושיע, גם אם רצו להמשיך בעבודתם. דבר דומה אירע כאשר החליטו פקחי־הטיסה „לאמץ את שריריהם" — ואז אי־אפשר היה לקיים טיסות סדירות לישראל וממנה; וכאשר עובדי המשק והמינהל בבתי־החולים הממשלתיים ביקשו „להפגין נוכחות" באמצעות שביתה ממושכת, היו השירותים הרפואיים מתחת לכל ביקורת, ניתוחים בוטלו וחולים מסויימים היו בסכנת חיים. חרף רצונם הטוב של הצוותים הרפואיים לא ניתן היה לבצע עבודה רפואית סדירה.

המסקנה השניה: קבוצת־לחץ אינה חייבת להיות בהכרח בת מאות ואלפי עובדים. לפעמים יכולים עובדים מעטים לשתק מערכת שלמה.

כך, למשל, אירע בשעתו כאשר עובדי מילוי החלב של „תנובה" נקטו בסנקציות ואי־אפשר היה למלא את שקיות החלב באמצעות המיכשור האוטומטי. עובדים אחרים של החברה, המספקת את החלב הטרי לאזרחי המדינה, לא היו יכולים להושיע.

סיכסוך־עבודה זה שפך אור על בעיית האוטומציה ההולכת ומתפתחת במשק הישראלי. יש לכך יתרונות בולטים בחיסכון בהוצאות הייצור, ובכוח־האדם וייעול בעבודה והגברת התפוקה; אבל מצד שני יש לכך גם מיגרעות, שהעיקרית בהן היא יכולתם של עובדים מאומנים, המופקדים על מערכת אוטומטית או ממוחשבת, לשתק אותה — ובכך לגרום נזק למדינה ולפגוע בחיים הסדירים של אזרחיה.

קבוצות־הלחץ עקבו, כאמור, אחר סיכסוך־העבודה בחברת „אל־על" מתוך ידיעה ברורה שתוצאותיו יקבעו רבות גם לגביהם.

היה זה מזכ"ל ההסתדרות, מר ירוחם משל, אשר הכריז השבוע בעת ישיבת הוועדה המרכזית של ההסתדרות: „אם הגענו למצב, ששלושה חברי־ועד יכולים לגרום לכך שתוכרז שביתה ושכל ציבור העובדים במיפעל לא יקבל את מרות ההסתדרות, זהו מצב האומר דרשני. אם ההסתדרות לא תפעיל את סמכותה ולא תטיל את מרותה, נעמוד בפני מצב של פריקת־עול כללית, של זילזול בהסתדרות ושל איש הישר בעיניו יעשה".

שר־התחבורה גד יעקובי אמר, בראשיתו של הסיכסוך ב„אל־על", כי הגיעה השעה שלא ועדי־העובדים בשירותים החיוניים יחליטו על קיומה של שביתה או נקיטה באמצעים אחרים אלא אסיפת ...

חדשה
של
לבית
עם גליון חשבוע הבא
בשבועון
כל אלה ועוד הרבה

חינם! את הגליון בעוד מועד

- איך להכין ארוחות משביעות ב־4 ל"י לאיש
- איך לסדר אפודות, מכנסיים, חצאיות ואוברול לילדים
- איך להכין ריבות זולות יותר מהמחירון בשוק
- איך לקבל חשבון חשמל קטן יותר
- איך לסרוג 5 כרים ושמיכה מרהיבה
- איך להכין מערכת שולחן מרפיה

הלוח הכפול · ידיעות אחרונות · הארץ

זכון חיפה לדימודים מתקדמים
על שם גרי בולמסילד
דרושות
לבורנטית כימית
פקידה
במזכירות ביה"ס התיכון
מועמדות בעלות כישורים מתאימים ובעלות נסיון יפנו בכתב לת.ד. 4131 חיפה.

זיקית מפעלי צביעה, הדפסה ואשפרת בדים עדינים בע"מ
דרושים
* צבעים
לעבודה בבריכות צבועה
שכר עבודה מעל ל־2000 ל"י ברוטו לחודש.
* חשמלאי תעשייתי
* * *
בדבר פרטים נא להתקשר טלפונית בין השעות 14.30—16.00

למוסד להשכלה גבוהה
דרוש
ספרן מקצועי
לעבודה חלקית
בימים א'—ה' בשעות 16.00—19.00
לפנות ת.ד. 17084, עבור מס' 20 ת"א

לבנק עצמאות
דרוש
מנהל חשבונות
עצמאי
דרגה ד'
בעל נסיון של 5 שנים לפחות ורצוי נסיון בהנהלת חשבונות הממוחשבת במחשב.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 29600 ת"א

רדמונד אמפקו בע"מ
דרוש
מנהל עבודה
(עובדים) 40 למחלקת ליפוף מנועים
בעלי כישורים הנסיון מתאימים יפנו בכתב לת.ד. 807, ירושלים.
(סודיות מובטחת)

לחברה קבלנית בת"א
דרושה
פקידה כללית
עם נסיון בהדפסה ובעבודות משרדיות
לפנות ת.ד. 38066 ת"א עם פרוט נסיון והמלצות.

למעבדות טרבינול (ישראל) בע"מ
דרוש
מנהל בקורת איכות
כישורים: —
רוקח תעשייתי או כימאי בעל נסיון בתעשיה הפרמצבטית, ובניהול צוות עובדים.
ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
עדיפות תינתן למועמדים תושבים באזור אשדוד והסביבה.
מועמדים מתאימים יפנו אל ת.ד. 2 אשדוד.
סודיות מובטחת

לחברת נתיבי אילון בע"מ
דרוש
מזנונאי עצמאי
להפעלת מזנון במשרדי החברה
בדבר פרטים נא לפנות אל מר מ. טל במשרדי החברה בצומת ההרוגות: דרך דרכים — דרך חיפה (ליד רכבת מרכז), בין השעות 08.00 — 14.00
טלפון: 25 16 81 תל־אביב.

למפעלי תובלה בע"מ
דרושים
נהגי סמי טריילר
מכונאי־דיזל
המוכנים לגור באילת
נא לפנות למחלקת כח אדם אזור התעשיה באר־שבע, טלפון 057-74861.

הקונסוליה הכללית של דרום אפריקה
דרושים
* מזכירה/כתבנית
בעלת נסיון של 5 שנים לפחות בעבודה מזכירות, שפת אם אנגלית ידיעת קצרנות — רצויה וידיעה בעברית מדוברת.
* שליח/פקיד
מוטורי עם ידיעה טובה בעברית ובאנגלית
נא לטלפן ת"א 256147 בשעות 16.00—08.30

לסוכנות ת"א
דרושים
מנהלי־חשבונות
כישורים:
* בעלי נסיון של שנתיים לפחות בתחום
* פטור מצה"ל
לפנות טלפון 268211, מחלקת כח אדם.

כור מתכת בע"מ
עבור מפעל באיזור חיפה
דרוש
מנהל טכני
תאור המשרה: כפוף למנהל המפעל. אחריות כוללת למשרדים הטכניים, מחלקות וייצור והנדסת תעשיה.
הכישורים: מהנדס מכונות. נסיון מעשי לפחות 10 שנים בניהול משרדים טכניים ומחלקות ייצור במפעלים המייצרים מבני פלדה, מיכלי לחץ ועגורנים. נסיון בניהול עובדים.
נסיון בתכנית לוחות זמנים, מעקב, תחשיבי מכירות וכו'...
המעוניינים יגישו מועמדותם בצרוף קורות חיים בכתב יד, לרמ"ח כח־אדם כור מתכת. האוסף 1, חולון.

למשרד טכני בהנדסה אזרחית
דרושים
1) מהנדס מנוסה בתכנון כבישים
2) מהנדס מתחיל לעבודות תכנון
לפנות בשעות העבודה, טל. 04-715483

אוניברסיטת תל־אביב
דרוש
אחראי על שימוש ברדיואיזוטופים
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמאית בהנדסה כימית או תואר מוסמך במדעי הטבע. יכולת פיקוח והדרכה.
על המעוניינים לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים ופרטים על נסיון בעבודה לענף כח־אדם, מחלקת המנהל, אוניברסיטת ת"א, רמת־אביב, עד ליום 10.1.75.

לחב' ממדר בע"מ
דרוש
מנהל עבודה
לעבודות בנין באזור אשדוד — רחובות
להתקשר בשעות היום 055—25076
בערב 740650, 953606, 951878

דרושה פקידה
להנהלת חשבונות
בעלת משמרת לאלקטרוניים בת"א
טלפון: 824428

דרוש עובד לעבודות לילה בתחנת דלק בחיפה
04—233404
לפנות כל יום עד שעה 12.00

דרוש מכונאי
לתיקוני מלגזות
לעבודה באשקלון
לפנות טל. 051-3811

למשרד רואי־חשבון
דרושה כתבנית
שעות העבודה מ־8 עד 4. לפנות 764843 יום ששי בבקר ומיום ראשון אחה"צ.

דרושים
מנהלי עבודה כלליים לבנין מבנים מצויינים באזור ת"א
טל. 846902 בשעות 8.30—13.00, 16.00—18.00

אנו מחפשים:
פקיד/ה טכני/ת
לניהול מזכירות וארכיון טכני
כישורים נדרשים:
1. שליטה מלאה בעברית ואנגלית
2. ידיעת בהתכתבות טכנית
3. ידיעה בהנהלת חשבונות
4. ידיעה בקטלוג של ספרות טכנית
מועמדים שלהם כישורים ונסיון מדרש יפנו בכתב לת.ד. 33300 ת"א.
שרותי הנדסה בישראל בע"מ

דרושה אשה
בגיל 40—45
לבישול ועבודות בית
בהרצליה פיתוח
אך ורק עם לינה במקום.
לפנות טלפון 932177.

לחברה טכנית
1) חשמלאים ראשיים (רשיון מתח גבוה)
2) חשמלאים מוסמכים
3) טכנאים מיזוג אוויר (בכל הדרגות)
4) מכונאי משק חום (מסיקים)
5) שרברבים
6) נגרים
7) בנאים (לרמונד)
8) מסגרים
לפנות ת.ד. 6051

למוסד למחקר ופתוח באזור תל־אביב
דרושים
* **מהנדסי אלקטרוניקה** — משרה ח—ו
בעלי נסיון של 5 — 3 שנים בתכנון וניתוח מערכות בשטחים הבאים:
— תקשורת ספרתית.
— מחשבים וציוד פריפרי.
* **מהנדסי מכונות** — משרה ח—ט
לעבודות תכנון ופקוח על מתקנים, מערכות ומבנים תעשייתיים ויעודיים וכן התקנות ציוד אלקטרוני.
* **מהנדס מכני** — משרה ט—ח
בעל רקע בתכנון ובדיקת מערכות אופטיות, או אופטיקאי בעל רקע בתכנון מכני.
להפעלת מעבדה אופטית ולתכנות מערכות מכנו־אופטיות.
* **טכנאי/הנדסאי מתכנן מכונות** — משרה ש—ד
לתכנון אב־טפוסים בשטח המכניקה העדינה ובמסגרת מכשור אלקטרוני ואופטי.
כשורים דרושים: בוגר בי"ס מקצועי, בעל נסיון בתכנון מכני ובעיבוד שבבי.
* **טכנאי מכניקה להפעלת מכונות לעיבוד שבבי** — משרה ש—ו
לבנית אב־טפוסים בשטח המכניקה העדינה ומכשור אלקטרוני ואופטי.
כשורים דרושים: בוגר בי"ס מקצועי ובעל נסיון בעבודה.
* **טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה** — משרה ש—ו
להפעלת ואחזקת מכמים ולהפעלת מחשבים ספרתיים.
כשורים דרושים: בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי עם נסיון בציוד דיגיטלי.
* **טכנאי תחזוקה** — משרה ש—ז
לאחזקת ציוד אלקטרו־מכני במעבדות צלום הכוללות מכונות פתוח אוטומטיות וציוד הקרנה.
כשורים דרושים: בוגר בי"ס מקצועי, בעל יכולת לטפל במערכות אלקטרו־אופטיות.
* **בחורות בוגרות צה"ל לעבודה במכשירי פיענוח** — משרה ש—ה
כשורים דרושים: נדרשת תעודת בגרות, ראיה טובה ורצוי ידע בנקוב.
לבוגרי בי"ס להנדסאים מכון המועמדים חג"ל נתנת אפשרות לבצוע פרויקט הגמר במסגרת העבודה.
הצעות בצירוף קורות חיים ונסיון מקצועי קודם יש להפנות לת.ד. 7067 ת"א. יש לציין את מספר המשרה.

דחיית ביקור ברז'נייב מנעה הקשחת העמדות באיזורנו

סאדאת, הנתון עתה בקשיים כלכליים רבים, חייב להישען על מדיניות שמבטיחה סיוע אמריקני, סעודי ופרסי ✶ איומיו הקר הסובייטי, היה אומנם מעניק לו נשק חדש, אך מאלץ אותו ללכת לז'נבה, על כל הסיכונים שבהליכה לקראת מבוי סתום — וממנו להכנות יקרות לעימות צבאי נוסף ✶ קהיר גם לא נואשה עדיין מהפתרון היותר זול — המשך המו"מ עם ישראל — אף כי היא נתונה ללחצים ערביים ✶ יש להניח, שארצות-הברית תפעיל עתה לחצים ותפזר הבטחות סיוע צבאי-כלכלי לשני הצדדים, כדי לא להחמיץ את ההזדמנות הנוספת שניתנה לה

אראל גינאי

יתכן שיש משמעות — ואולי אף סמליות — בכך, ששנת 1974 נסתיימה בדחייה של ביקור ברז'נייב במצרים, וכי שנת 1975 נפתחת במהומות בקהיר, שהרקע שלהם הוא יוקר החיים. לאמיתו של דבר, קיים קשר ברור, אף כי בלתי ישיר, בין שתי התפתחויות אלו.

אין ספק, שלנשיא סאדאת לא יהיה שום אמצעי לרפא את ארצו מהקשיים הפוקדים אותה, אם יאמץ לעצמו את המדיניות, שעליה ממליץ לו ברז'נייב: כלומר, אם יחזיר את מצרים לאיזור-ההשפעה הסובייטי, כגרורה למעשה.

רק מדיניות שמבטיחה לו סיוע אמריקני, וכן סיוע של שתי ארצות עשירות מהאיזור — סעודיה ופרס — יכולה אולי לחלצו מאימת הבעיות הכלכליות החמורות של ארצו. וכידוע, [illegible] הוא אחרי בריה"מ — דרך שתשאף להגדלת השפעתם של הסובייטים באיזור.

על-כל-פנים, אחת הסיבות שהוזכרו בקשר עם דחיית הביקור היתה, שהוא עמד לחול במועד מקביל לביקורו של השאה הפרסי בקהיר ובדמשק. ויש לזכור, שהשאה, המעוניין לבודד את עיראק, מתכונן להעניק למצרים סיוע בסך כמיליארד דולר. גם המלך הסעודי, פייסל, מגלה נדיבות כלפי מצרים, ובעיקר כלפי סוריה, על שהיא ממשיכה לגלות עויינות כה עיקבית וארסית לאוייב הישראלי.

מחיר יקר

בתנאים אלה חייב היה ליאוניד ברז'נייב להשלים עם כך, שזוהר ביקורו יועם, במידה ידועה, על-ידי ביקוריהם של השאה ושל פייסל — או שהיה עליו להתחרות בהם בנדיבות המתנות למצרים ולסוריה, דבר שאין לו לא האמצעים ולא הכוונה לעשות.

קרוב לוודאי שהמהומות בקהיר, מיום רביעי, רק שיכנעו את ברז'נייב בצידקת החלטתו לדחות את הביקור. כי לנשיא סאדאת, הדחוק יותר מאי-פעם מבחינה כלכלית, אין המנהיג הסובייטי יכול להציע אלא נשק חדש — תמורת תשלום בדולרים. ומלבד זה הוא יכול להציע... חידוש מוקדם של ועידת-ז'נבה. על כל הסיכונים הטמונים בהליכה זו לקראת מבוי סתום, ובעקבות זאת להכנות יקרות מאד לקראת סיכסוך מזויין נוסף.

כל זאת — בשעה שהנשיא סאדאת עדיין לא נואש מלהשיג פתרון במחיר יותר זול, באמצעות ד"ר הנרי קיסינג'ר.

הקשיים הכלכליים והמהומות בקהיר, ישפיעו, קרוב לוודאי, על סאדאת בכיוון כזה — אלא אם כן הוא ייתפס ליאוש ויחפש לעצמו מיפלט בארי-פתקה צבאית. גם זו אפשרות שיש לחשוב עליה, כמובן, הגם שבתנאים הנוכחיים אין היא נראית ממשית במיוחד.

אכן, נראה שהנשיא סאדאת ידע להפיק מ-מלחמת יום-הכיפורים את כל היתרונות האפשריים לחיזוק מישטרו. מלחמה נוספת בוודאי ש-לא תבטיח לו את הצלחות הימים הראשונים של המלחמה האחרונה, מאוקטובר 1973, והיא עלולה לעלות לו ביוקר רב מאד. הוא עלול לצאת ממנה יותר חלש. יתר על כן, עתה, כשתעלת-סואץ נמצאת כולה בידי המצרים, ברור שהמוטיבציה למלחמה נוספת נעשתה חלשה יותר ב-מצרים משהיתה ב-1973.

כך או אחרת, רק טבעי הדבר ששליטיה ה-נוכחיים של מצרים נוטים להמשיך ולצעוד ב-דרך המוליכה לפתרונות של שלב-אחר-שלב. לא בכל מחיר ולא בקצב אחיד, כמובן. ודווקא כאן נראה, כי הושגה פשרה כלשהי בין המצרים לבין הסובייטים, ואולי אף בין האמריקנים ל-סובייטים. ההודעה, בתום פיסגת ולאדיבוסטוק הותירה עדיין שהות כלשהי לד"ר קיסינג'ר, הגם שהשתמע כי לשר-החוץ האמריקני לא נותר זמן רב כדי להצליח בגישתו המיוחדת.

ההודעה שפורסמה במוסקבה בתום ביקורו של שר-החוץ המצרי, איסמעיל פהמי, ושר המלחמה, עבד אל-גאני גאמסי, הותירה אף היא אותה „הזדמנות אחרונה" להנרי קיסינג'ר, הגם שהגבילה אותו עוד יותר מבחינת הזמן.

לגבי הסובייטים והמצרים, שומה על קיסינג'ר להשיג תוצאות מוחשיות חיש מהר — אחרת „יקבלו את ההנחה הסובייטית ויילכו לז'נבה". כפי שאמר, וחזר והצהיר, הנשיא סאדאת בימים האחרונים.

יתכן שברז'נייב — שאין ספק כי הוא תשוש, אולי חולה, וכוודאי שנאלץ להינפש בסנטוריום [illegible]

העמדה הישראלית

[illegible]

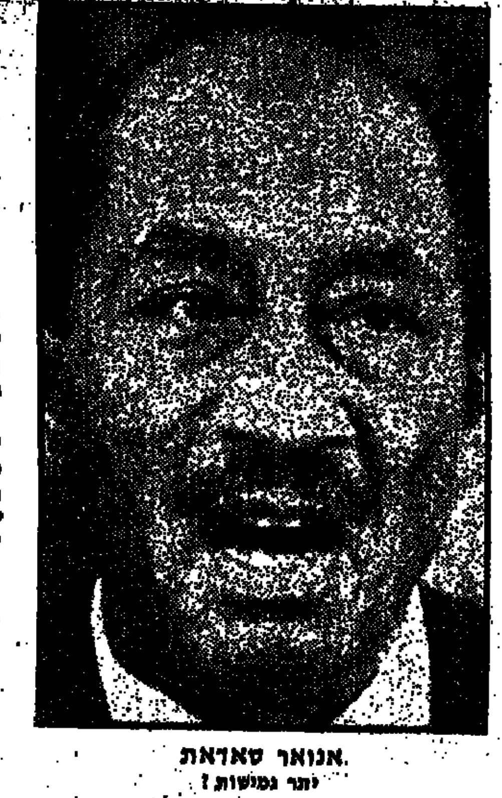
אנואר סאדאת. יותר גמישות ?

ליאוניד ברז'נייב. הסתלקות מחודשת ?

שינויים בצמרת ?

[illegible]

20 שנה למשאל המוצר הנבחר 1954-1974

אלפת הנבחרים

חברות כלכליות

תעשיה כללית

תעשיות מזון

מפעלי מסחר ושירותים

[illegible]

1975 המוצר הנבחר

המחקר: דיווח וסיקור מכון לחקר-דעת קהל בע"מ ירושלים

המפעלים שזכו במקום ראשון במשאל המוצר הנבחר 1975 שנערך על-ידי ידיעות אחרונות בביצוע משותף עם פרסום סחר בע"מ

ז'יסקר־ד'אסטן לפורד: יש לפעול עם בריה"מ לנסיגת ישראל לגבולות 1967

בשיא־צרפת סבור, כי אלג'יריה מוכנה להשתתף במתן ערבויות להבטחת קיומה של ישראל ★ קיסינג'ר דחה את הרעיון להטיל הסדר כפוי על האיזור, וחייב קידום השלום בשלבים ★ הצרפתים מפיצים שמועות על שיחות סודיות בין ישראלים לנציגי אש"ף, כדי לתת „הכשר" למחבלים ★ מדינאים אירופים: ההסברה הישראלית בנושא הפלשתינאי לוקה באי־בהירות

נשיא צרפת, ואלרי ז'יסקר ד'סטאן, מבקש כנראה להיות היוזם של ציום העולם המערבי והקומוניסטי, בפיוע מדינות־ערב, להבטחת הסדר־שלום באיזורנו, המבוסס על נסיגת ישראל לגבולות 4 ביוני 1967.

לפי ידיעות ממקורות צרפתיים מוסמכים, העלה נשיא צרפת את הצעותיו בעניין זה בפגישתו עם נשיא ארה"ב, ג'ראלד פורד, שהתקיימה באחרונה באי מרטיניק. לדעתו, צריכה ארה"ב, יחד עם בריה"מ, לאלץ את ישראל לסגת לגבולות 4 ביוני, ולהבטיח לה ערבויות בטחוניות מתאימות, שתינתנה על־ידי המעצמות הגדולות, כולל צרפת, אנגליה ומדינות אחרות.

נשיא צרפת סבור, כי ניתן לגייס את תמיכת מיספר מדינות ערביות, ביניהן אלג'ירית, במתן הערבויות למען הבטחת קיומה של מדינת ישראל בגבולות 4 ביוני.

מקורות צרפתיים שונים גורסים, כי על המעצמות הגדולות להציב כוחות־צבא באיזורי חיץ, שייקבעו בגבולות. לפי המקורות הצרפתיים, דחה ד"ר קיסינג'ר את רעיונותיו של נשיא צרפת, בהדגישו, כי ארה"ב לא תוכל להפעיל לחץ להטלת הסדר כפוי על ישראל. והוא עדיין סבור, כי אין דרך טובה מאשר השגת השלום בשלבים. המקורות הצרפתיים יודעים גם לספר, כי שר־החוץ הצרפתי סובניארגס דיבר ארוכות עם נשיא אלג'יריה, בומדיין, בדבר האפשרות להשגת תמיכה ערבית מירבית לקידום הסדר שלום בין ישראל ושכנותיה, על בסיס של נסיגת ישראל לגבולות 4 ביוני 1967, והדבר נבוגותו להוות גורם מכיל בגדו.

נראה, כי נשיא צרפת מצא תמימות־דעים בנושא זה בשיחות שקיים עם ברז'נייב ומנהיגי קרמלין אחרים. הסובייטים גילו נכונות להשתתף באורח פעיל ביותר במתן ערבויות בטחוניות לשלומן ולקיומן של מדינות האיזור עם השגת הסכם־שלום ביניהן.

יש לציין, כי דיפלומטים סובייטים מרבים לדבר, בשיחות עם עמיתיהם המערביים, על הצורך בהתערבות אמריקנית־סובייטית משותפת למען הבטחת הסדר־שלום באיזור על־ידי הכרזת מתן חסות משותפת לקיום השלום בין ישראל ושכנותיה. הצרפתים כסובייטים מספרים כי הם מייעצים גם לראשי אש"ף להכיר בקיומת של ישראל בגבולות 4 ביוני 1967.

□ □ □

מה מאחורי השמועות על פגישות עם אש"ם

גורמים צרפתיים וערביים אינם חדלים באחרונה מלהפיץ שמועות על קיום מיפגשים סודיים בין ישראלים לבין ראשי אש"ם וכן בין גורמים אמריקניים מוסמכים ובין אנשי אש"ם.

גורמים אלה מזהירים מפני הכחשת הידיעות. אך מציינים מצד שני, כי אין לייחס חשיבות להכחשות אלו.

כוונת הפצת שמועות אלו ברורה למדי. באמצעותן מבקשים הצרפתים להעניק „הכשר" לאש"ם ולהבטיח את השתתפות נציגיו בפורומים בינלאומיים שונים. כידוע, מצוניינים הצרפתים בהשתתפות נציג אש"ם בדיאלוג האירופי־ערבי, שמועד פתיחתו נידחה מיספר פעמים בגלל חילוקי־דיעות מסביב להשתתפות המחבלים.

מסתבר, כי לא רק הצרפתים וגורמים ערביים ממלכתיים שונים מעוניינים בהפצת שמועות מעין אלו, אלא גם אנשי אש"ם עצמם אינם טומנים ידם בצלחת, מנסים להיפגש עם ישראלים ולתת לכך פירסום. כך ידוע, כי היוזמה לפגישה עם מר נפתלי פדר, מזכירו המדיני של מפ"ם, באה ביוזמת איש אש"ם, הוא אשר פתח בשיחה עם מר פדר, לאחר שביקש לשבת לידו ולשוחח עימו על בעיות האיזור.

□ □ □

ולדהיים: אין מנוס מכינוס ועידת־ז'נבה

מזכיר האו"ם, ד"ר קורט ולדהיים, שוכנע ממידת נכונותו של סאדאת למצות את כל האפשרויות המדיניות לקידום הסדר נוסף עם ישראל.

עם זאת הבהיר ולדהיים, בשיחות שקיים עם נציגים ישראליים, כי לא יהיה מנוס מכינוסה של ועידת־ז'נבה תוך החודשים הקרובים, וזאת מסיבה פשוטה — [illegible] הלחץ מצד הסובייטים וכן גם הסורים, אשר יאיימו בפתיחת מלחמה. לדעתו, לא יוכלו הסורים להשלים עם אי כינוסה של ועידת ז'נבה, והם יסרבו לחדש את המנדט לכוחות החירום של האו"ם בגולן. ולדהיים חושש שסירוב כזה [illegible]

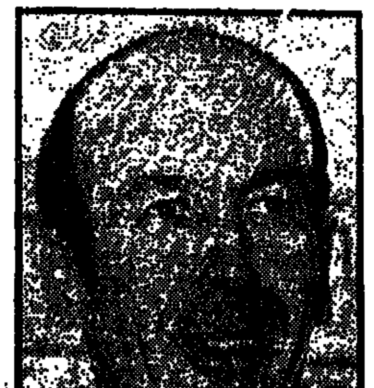

ואלרי ז'יסקר־ד'אסטן
„יש לאלץ את ישראל לסגת"

[illegible]

ביקורת על הסברתנו בנושא הפלשתינאי

מדינאים אירופים רבים אינם נמנעים מלהשמיע ביקורת ידידותית על דרכי הסברתנו את עמדת ישראל בשאלה הפלשתינאית.

לדעתם, היתה ישראל מיטיבה לעשות אילו היתה מכריזה על נכונותה לנהל שיחות עם כל גורם פלשתינאי, המוכן להכיר בקיומה ובהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338.

לדעת מדינאים אירופים אלה, לוקה ההסברה הישראלית בהיעדר הבהרות חד־משמעיות בנושא זה. לדבריהם, אין הישראלים טורחים לספר די עובדות על המתרחש בשטחים ולהדגיש כי אין אש"ם מייצג נאמנה את תושביהם.

ההסברה הישראלית ניצבה באחרונה חסרת־אונים מול הניצול המופרז של פיזור הפגנות של קומץ תלמידים ערבים בגדה על־ידי כוחות הבטחון הישראליים, כשברור היה שהרוב המכריע של הציבור הערבי בשטחים סירב להצטרף להפגנות אלו ולפעילות חבלנית נגד ישראל.

מאידך, האחראים להסברה הישראלית טוענים, כי ממשלת ישראל אינה מייחסת, כנראה, חשיבות מספקת לפעולות הסברה, והראייה לכך — ההקציבים הזעומים שהוקדשו למטרה זו. גם השגרירויות הישראליות בחו"ל קובלות קשה על הקיצוץ בתקציבי ההסברה בחו"ל.

□ □ □

אבן יגבש עקרונות רעיוניים למפלגת־העבודה

[illegible] הרעיונית של מפלגת העבודה ומתן ביטוי ליהודה האידיאולוגי.

משימה זו מבקש מר אבן להגשים במיסגרת תפקידו החדש כיושב־ראש בית־ברל. ב־9 בחודש זה יכנס מר אבן את מזכירי סניפי המפלגה וכן את ראשי החוגים הרעיוניים השונים, כדי לקיים בירור משותף על הדרכים להבטחת פעילות רעיונית במפלגה.

נראה, כי מר אבן ינסה לגבש לפחות מיספר עקרונות רעיוניים, היכולים לאפיין את דרכה של מפלגת העבודה כמפלגת ציונית־סוציאליסטית. אין לשכוח שהמדובר בתנועה בעלת מסורת ועקרונות, אשר בהם דגלו במשך שנים רבות מנהיגיה, ואת „עקבותיהם" ניתן למצוא לפחות במצעה המדיני.

מי ששומע כיום את דברי אחדים מראשיה, ובמיוחד אלה הנימנים עם רפ"י לשעבר, חייב להציג את השאלה — מה מבדיל, למעשה, את מפלגת העבודה מהליכוד. יש אומרים, כי המפלגה הפועלית היחידה, הקיימת כיום בישראל, היא מפ"ם, והיא המגלה נאמנות לעקרונות ולמצע של... מפלגת העבודה. אין זה גם מיקרה שרבים במפלגת העבודה רואים במפ"ם גוף המייצג את דיעותיהם, כשאין הוא כבול בהתחייבויות סיעתיות ובפחדים מפני אישיות זו או אחרת.

□ □ □

ג'וזף סיסקו התעניין בממשלת ליכוד לאומי

עוזר שר־החוץ האמריקני, ג'וזף סיסקו, שאל באחרונה, ספק בצחוק ספק ברצינות, את השר גדעון האוזנר: כיצד ניתן להסביר שממשלתך, הנחשבת ל„יונית", עומדת כי ראש התובעים את הקמתה של ממשלת ליכוד לאומי?

תשובתו של מר האוזנר לא איחרה לבוא והיתה חד־משמעית: „אתה, מר סיסקו, אחראי לכך".

סיסקו, שנדהם כנראה למשמע תשובה זו, הוסיף ושאל: הכיצד?

מר האוזנר הסביר: „הרי אתה הוא זה שהכרזת, כי יאסר ערפאת מייצג את העם הפלשתינאי, ובכך כאילו רצית להגיד שהוא יהיה הפארטנר שעימו יש לנהל שיחות־שלום. דומני כי לא יכול להיות ,איתות' מתאים יותר, כדי להבהיר לכב את המתנגדים לכך מאשר הקמת ממשלת־ליכוד רחבה".

סיסקו הרים את ידו ואמר: מה עלי לעשות כדי שתאמינו לי, שבאמת היתה זו פליטת־פה? והרי הבהרתי בצורה חד־משמעית, כי עמדתי — כעמדת ממשלת ארה"ב — שוללת הכרה בערפאת, ומבינה את עמדת ישראל בגדון.

השר האוזנר הוזי מעודד מהתערכות ששמע מפי אנשי ממשל ואנשי קונגרס משני הבתים בארה"ב על המדיניות הישראלית [illegible]

□ □ □

בעייה: כיצד לדחות את שינוי שיטת־הבחירות

נראה, כי נושא שינוי שיטת הבחירות עלול להביא לידי סירוק הקואליציה במהירות רבה יותר מכפי שרבים משערים.

ראשי ל"ע ומפ"ם רואים בשינוי שיטת הבחירות גזירה שלא יוכלו לעמוד בה. ראשי מפלגות אלו טוענים, כי אין להבוע מהם שינהגו בשוויון־נפש כשמבקשים להובילן ל„הלווייה" מיסגרותיהן המפלגתיות.

לא רק ראשי מפ"ם ול"ע יגלו התנגדות נחרצת לשינוי שיטת־הבחירות, אלא גם ראשון אחדות־העבודה־לשעבר ומרבית ראשי מפא"י־לשעבר. ההערכה הוא, שאילו [illegible]

גם היום תוכלו לרכוש מערכת יוקרה "אמבאסדור" ב־3.800 ל"י* (והיא שווה הרבה יותר)

קח את עיתון מעריב מיום 22.12.72 או ידיעות אחרונות מיום 5.1.73 והיווכח כי עוד לפני שנתיים מכרנו מערכת אמבאסדור כזו במחיר של 3.800 ל"י

*אכפוף למחיר הנ"ל. היום המערכת יפה יותר. עם השכלולים של 1975.

איש לא יוכל להציע לך הצעה כזו! ההצעה לזמן מוגבל.

רהיטי אפרתי

תל אביב | תל אביב | חולון

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה דרושים
מהנדס הקמה ראשי · מהנדס הקמה · מהנדס חשמל · מהנדסי מכונות · מהנדס/הנדסאי מכרסים וחוזים · פקיד רכש בכיר · מדפיסה עברית–אנגלית

תדיראן — למחלקת המיכון דרושים:
1. מתכנת מנוסה למחשב 370.
2. מנתח מערכות בעל נסיון בעיבוד נתונים.
3. מתכנת עם נסיון במיני מחשבים.
4. מפעיל למחשב DOS 370.
5. נקבניות עברית.
6. נקבניות אנגלית.

* עובד מחסן * מפעיל/ה למחשב קטן

למפעל תעשייתי בחיפה דרוש בוחן ארגון ושיטות

רגבים — דרושים לעבודה מיידית! 1. מכונאים לקטרפילר B-9 2. מפעילים לקטרפילר B-9

דרוש מנהל חשבונות · דרושים מכונאים

לחברה כלכלית ארצית דרושה מזכירת הנהלה

למפעל תעשייתי באיזור תל־אביב דרוש מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה

למפעל גדול למשקאות דרושים * מקדם מכירות * מפקח מכירות * פקידה

דרוש: מפעיל עגורן צריח

למשרד רואי חשבון דרושה כתבנית עברית

לסניפנו בהרצליה דרושה מזכירה

הלוח הכפול — נתניה · באר־שבע · אשדוד
כלי נגינה · מציעים עבודה · פרסומים · חיות בית · חנות והשקעה · בתי־ספר ושיעורים · שידוכים · הלוואות · מכוניות · מקררים · דירות למכירה · דירות בשכר חודשי · הצעות עבודה · הודעות · וילות ובתים · ביקוש דירות

"יש להתכונן כאילו הולכים למלחמה - אבל צריך גם להכין תיקים כאילו הולכים למו"מ"

מאת ישעיהו בן־פורת

[illegible]

על ישראל. אולי התיסף מזה נכון. כשהוא מזכיר את שנת 1948, כאשר ארצות־הברית היתה בעד כינון המדינה, המכה בנה. אך יחד עם זה לא מכרה לנו אפילו רובה אחד. משוכנע פרס ש"עדיף ויכוח, ב־1975, עם פנטומים, מאשר הסכמה, ב־1948, בלי רובים".

פרס מציע שנימנע מלהציג את האפשרות של כינוס ועידת ז'נבה בצבעים קודרים של "סוף העולם". הצגת באור זה של אופציית ז'נבה עלולה לפתות אפילו את ידידנו בארה"ב להשיא לנו את העצה שאפשר "לחסוך את ההליכה לז'נבה, על־ידי ויתור נדיב על שטח, כולל המיתלה, הגידי ובארות־הנפט של אבו־רודס". כדאי, לדעת פרס, שלא נתמרן את עצמנו לעמדה דחוקה, שקשה להיחלץ ממנה.

"הסכם מספר 2"

אופציה שניה היא מה שפרס מכנה "הסכם קטן" עם מצרים. פירוש הדבר — אם מגרדים את השיכבה העבה של מליצות ומלים עקיפות בהן יש מי המבקש להסוות את המשמעות האמיתית — הסכם הפרדה מיספר 2. גם אפשרות זו, בדומה להסכם־ההפרדה הראשון, אין לדחות מראש. אבל אסור להשלות את עצמנו שזה יותר ממה שזה באמת, כלומר — הישג מדיני צנוע ביותר. בהתאם לכך, המחיר צריך להיות לא יותר, לדעת פרס, מאשר נסיגה לעומק הנע בין 30 ל־50 ק"מ, שאיננו כולל לא את המיתלה, לא את הגידי, ובוודאי לא את בארות־הנפט. השטחים המפונים חייבים להיות מפורזים, ותחולת־ההסכם צריכה להיות בטווח של שנים אחדות.

פרס, בהבדל מרבין ואלון, נמנע בכוונה מלנקוב במספר מדוייק של שנים. עדיפה, לדעתו, גירסת הסכם שבדומה לשביתת־הנשק, בשעתו, איננה מוגבלת במשך־זמן מוגדר ובמועד מדוייק.

תמורת המחיר האמור תקבל ישראל רווח כל־שהו של זמן, והורדה יחסית של המתח הבטחוני־צבאי בסיני. זה לא הרבה, אבל זה גם לא מעט. בתנאי, כאמור, שלא נשלם עבור המעט מחיר מדי גבוה.

[illegible]

מדיניות החוץ ובגיבושה. התעלמות זו־נובעת, אולי, מן העובדה שבאחרונה הופנתה תשומת־הלב, באמצעי התיקשורת בארץ ובעולם, מצד אחד — לסידרת של ראיונות מדיניים שהעניק ראש־הממשלה. מהם — שגרמו זעזוע לא קטן בדעת הקהל שלנו ובקרב האופוזיציה; ומצד שני — לשיחות ששר־החוץ ניהל, ועתיד לנהל עוד החודש, עם מעצבי המדיניות האמריקנית. כתוצאה מכך, דעת־הקהל התמקדה בשאלות של מדיניות־חוץ, ברעיונות ובתוכניות, המיוחסים לח"ה רבין ואלון.

טעות אופטית

על רקע זה נקל להבין כיצד נוצרה הטעות האופטית, שהניעה משקיפים מקומיים וזרים לחשוב כי שר־הבטחון מנודח בלי עירעור, בענייני מדיניות, עם דברים ומהלכים המשותפים, בהבדלים דקים של גישה או ניסוח, לראש־הממשלה ולשר־החוץ. ואולם לא זה המצב במציאות. אם יש עדיין משמעות להבחנה בין "יונים" ו"ניצים", ניתן לומר שהשקפותיו המדיניות של שמעון פרס מצטיינות בנימה יותר "ניצית" מהשקפותיהם של ח"ה רבין ואלון.

יכול להיות שההבדל נעוץ רק בזה שפרס עוסק רוב זמנו בנושאי צבא ובטחון, וכי בתוקף עובדה זו השקפותיו המדיניות גיוונות ונישענות, יותר מאשר אצל שאר חברי־הממשלה, על תחושה של עוצמה ושל בטחון עצמי, בין כה ובין כה מן הראוי לבדוק היכן עומד שר־הבטחון, בעת הזו, בזירה המדינית.

להבדיל מראש־הממשלה ושר־החוץ, מבחין שר־הבטחון לא שתי אופציות מדיניות בלבד, העשויות להתממש בזמן הקרוב, לאמור — הליכה "צעד אחרי צעד" לקראת הסכם־ביניים עם מצרים, או — הליכה פחות־או־יותר כפויה לוועידת ז'נבה. פרס רואה חמש אלטרנטיבות מדיניות בזמן הקרוב, מתייחס אל כל אחת מהן כאל אופציה אפשרית, וטוען כי ישראל מסוגלת להתמודד עם כולן.

"ויכוח עם פסוקים"

אופציה אחת, שגם בעיני פרס איננה הסימפאטית והרצויה ביותר, היא הליכה אל ועידת השלום בז'נבה. [illegible]

ניצנים של רתיעה

[illegible]

מבחינה זו יש הבדל גדול בין תחילת שנת 1974 לבין סוף השנה: חל שינוי גדול בהערכה של הערבים [illegible]

סכנה מדומה

[illegible]

מפות סוריות

[illegible]

את סוף תקופת כהונתו של עבדול נאצר. סאדאת בהבדל מנאצר, חדור רגש של אי־אמון יסודי כלפי הסובייטים. בעוד נאצר ראה בהם גם נושא לפאתוס סוציאלי ומדיני־בינלאומי בקשר לעתיד העולם השלישי, רואה סאדאת בהם מקור של אספקת נשק בלבד, תוך התנערות מן הלהט הפרו־סובייטי, שציין את קודמו.

סאדאת בונה את מדיניותו על ציר וושינגטון־ריאד, ומבקש לצרף אליה, עכשיו, גם את טהראן. הישגיו המדיניים של סאדאת, מאז אוקטובר 1973, אינם נופלים, ואולי עולים על מה שנראה בעיניו כהישגים צבאיים שאת שיאם היוותה הצליחה התעלה. על בסיס זה ניכרת אצל סאדאת, לדעת פרס, המגמה הברורה לנסות ולהכריע את ישראל בדרכים מדיניות, לפני נסיון נוסף להכריע אותה בדרך צבאית. סאדאת הצליח לנתק את אפריקה מישראל, ולהרתיע את אירופה ואת יפן לעגלת הערבית. הוא מחזק, כאמור, את הציר קהיר־ריאד, מגלה תאבון ליצירת ציר קהיר־טהראן, נותר, במישור מאמציו המדיניים, רק הצד האמריקני, שהוא חושב לפצח באמצעות הכנסת טריז בין ישראל לארצות־הברית. פיצוח זה לא ייתכן אם סאדאת ייכנס, יותר מן המותר, אל המישחק הסובייטי.

לא לאור חרדות

לכן, אין, לדעת פרס — בניגוד לתפסות של גורמים שונים במחלקת־המדינה או בבית־הלבן — סכנה מוחשית ב"איום הסובייטי". מה גם שקיימים לא־מעט סימנים שברית־המועצות, בדרך לארה"ב, עייפה מן הערבים בכלל, וממצרים של סאדאת, בפרט. מותר להניח ששר הבטחון בדעה שלא נעשה דבר מתוך החשש שמא מעשינו עלולים לדחוף את מצרים חזרה לזרועות בריה"מ. זוהי, סכנה יותר מדומה, מאשר מוחשית, ואסור שהשקפה מוטעית בעניין זה תוליך אותנו שולל.

הנה כי כן, חמש אופציות המכסות את קשת האלטרנטיבות המדיניות החזויות לעתיד הקרוב. העובדה ששר־הבטחון שוקל כל אחת מן האופציות, ובטוח שישראל מסוגלת להתמודד עם כולן, איננה סותרת את הנחת ראש־הממשלה ושר־החוץ, כי למעשה אנו עומדים לפני שתי אופציות מציאותיות בלבד. ההבדל בין שר־הבטחון, מצד אחד, וח"ה רבין ואלון, מצד שני, נעוץ בראש ובראשונה בדגש שהראשון שם בצורך החיוני להשקיף על מכלול האופציות ולבחון את כולן לא לאור של חרדות, אלא על יסוד תחושה של בטחון עצמי ואמון ביכולתנו ובכוחנו, הצבאי והמדיני.

"שנת 1975 לא תהיה יותר גרועה משנים אחרות בתולדות ישראל", אומר פרס. גם בשנה זו ניתן לנהל משא־ומתן עם הערבים. אך נזכור שמטרת המו"מ היא התקדמות לשלום, ולא מניעת השלום. הוא חייב להתנהל לאור חסיכויים ולא לאור החרדות".

שר־הבטחון סבור ששנת 1975 תהיה קשה לעולם, ועל כן גם קשה לישראל, "אבל יש מי ששנה זו תהיה יותר קשה עבורם, מאשר עבור ישראל".

מחיר הרהוט בתמונה זו - 1,250 ל"י

להלנה רובינשטיין
מגדל העמק
דרושים
1. סגן חשב
רואה חשבון מתחיל או מנהל חשבונות מדופלם
2. הנדסאי ייצור
3. בוגר תיכון
4. מתכנת מתחיל
לפנות בכתב לת.ד. 1 מגדל העמק.

מכרז על משרה פנויה מס׳ 1/75
לבנק ישראל בירושלים
דרוש בוחן או"ש בכיר
בחטיבה לאו"ש ולהדרכה

לסולל בונה
ארצות חוץ בע"מ
דרושים
בעלי מקצוע מוסמכים לעבודה בחו"ל
1. מהנדסי בצוע לעבודות כבישים, בניה, מים.
2. מנהלי עבודה לעבודות עפר, אספלטים, גשרים, בטונים, הנחת צנרות מים וביוב.
3. מפעילים למתקנים לערבול בטון אספלט.
4. מכונאים לציוד מכני כבד.
5. מודדים.
ידיעת השפה האנגלית ו/או צרפתית — הכרחית.
נא לפנות טלפונית 04—669151 שלוחה 231, או בכתב למנהל כח־אדם ת.ד. 4854 חיפה.

למוסד ציבורי
דרוש
מנהל מחלקת מידע ושרותים פדגוגיים

בית־ספר גבוה לטכנולוגיה ירושלים
דרוש מועמד
לעבודה וניהול בית מלאכה למכניקה עדינה
לפנות לת"ד 16031, ירושלים

להברה קבלנית גדולה
דרושים:
1) מנהל עבודה או טכנאי
2) אינסטלטורים
3) רתך מעולה
לצנרת נחושת.
העבודה באזור תל־אביב ומרכז הארץ.
במריסים לפנות לת. ד. 474 רמת־גן

למפעלי אזורת הרצליה
דרושים
* פקידה - מזכירה
* פקיד משכורת
(I.B.M)
שעות העבודה: 8—16
נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים בנסיון קודם, למנהל כ"א, ת.ד. 301, הרצליה.

לגזריה גדולה בראשון־לציון
דרושים
מפעילי מכונות נגרות
(בעלי מקצוע)
לקביעת פגישה יש לטלפן לאסתר 948210 — 948219

יבם IBM
דרושים/דרושות
מנהלי חשבונות
נא פנות/פני בכתב, למחלקת כח אדם, ת"ד 20210 תל־אביב, 61200.

דרושים
לעבודה מחקר ופתוח במתקני ניסוי המתקת מי ים בתהליך איוד
1. הנדסאי/מכונאי מכונות -
2. הנדסאי/מכונאי מכונות -
3. הנדסאי/מכונאי כימיה -
4. לבורנטית -
לפנות בכתב לת.ד. 18041 תל־אביב.

האוניברסיטה העברית בירושלים
רכז בטחון ובטיחות

להברה קבלנית גדולה
דרושים:
1) מנהל עבודה או טכנאי
2) מכונאי
לציוד ורכב.
3) רתכי צנרת
במריסים לפנות לת. ד. 474 רמת־גן

ציקמור אלובין (1973) בע"מ
דרושים
1. מנהל חשבונות עצמאי
2. פקידה להנהלת חשבונות
3. עוזר למחסנאי
4. מנהלי משמרות
5. מפעילי מכונות
6. עובדי ייצור

לרהיטי "סקלה"
דרוש
נגר
אחראי על מחלקה לייצור רהיטים סלוניים

דרושים:
1. רתך - מסגר
2. חשמלאי תעשיה
3. מכונאי ציוד מכני כבד

להברת ביטוח ישראלית
סניף חיפה
דרושה פקידה

עיריית תל־אביב־יפו
מודיעה על משרות פנויות במרכז הרפואי העירוני־משמשלתי תל־אביב—יפו
1. רופא בפרולוג ילדים במרפאה
2. רופא במחלקה כירורגית

קבוצות־הלחץ

חבר הוועדה המרכזת, עו"ד גדעון בן־ישראל: הרולפ... שהסיכסוך הנוכחי יהיה מבחן... לא רק לממשלה, אלא גם למדיניות הכלכלית החדשה ★ שביתת עובדי התחזוקה של חברת־התעופה הלאומית איננה יכולה להשבית... קיומן של קבוצות־לחץ אחרות במדינה. שביתות... בתי־המיפעל של נמל אשדוד ★ מנהיג־הפועלים החיפני, אליעזר מולק:... כי אינו מסוגל לעמוד מול תביעות עובדי בתי־הזיקוק

מאת
אריה אבנרי

13 [illegible]

[illegible]

פריקת האניות המפליגות מהנמל ומגיעות אליו. למרות שחלפו מאז חמש שנים, מסרבים עד כה פועלי התיפעול להסכים לנורמות אלה ומעדיפים את המצב הקיים, שבו יש נורמות מוסכמות. רשות־הנמלים (קרי הממשלה) וההסתדרות אינן פועלות לשינוי פני הדברים.

מאבקי־איתנים

● פועלי־התיפעול של נמל־אשדוד ניהלו לפני מיספר שנים מאבקי־איתנים נגד ההסתדרות, סביב בעיית הנורמות, ובסיומן הועמדו לדין בפני בית־הדין ההסתדרותי. במהלך המשפט לעגו להסתדרות ושמו אותה לקלס ובסיומו יצאו מחוזקים.

● פועלי התיפעול הללו זוכים למס־הכנסה מופחת, לגבי הנורמות, למרות שהחוק מכיר רק בנורמות מדודות לצורך קבלת הנחות במס.

אורי חלוי, מנהל היחידה לחקר־עבודה במכון לפריון־עבודה־וייצור, אומר על כך: „אילו היו בנמל אשדוד נורמות מדודות, היו צריכים לבצע כמות־עבודה פי שלושה־ארבעה מכפי שהם מבצעים כיום. אבל הבעיה חרגה מזמן מתחום נמל־אשדוד והגיעה לנמלים האחרים — חיפה ואילת — שבהם מסרבים כמעט כל הסקטורים של העובדים לעבוד לפי נורמות מדודות ומעדיפים נורמות מוסכמות".

אבל יש בישראל קבוצות־לחץ שהשפעתן אפקטיבית לא פחות מזו של עובדי הנמלים ואשר זוכות בהישגים משלהן.

קבוצות־הלחץ הבולטות הן נהגי הקואופרטיבים לתחבורה ציבורית, הנהנים ממונופול והיודעים שבכוחם לשתק את חיי המשק במדינה; עובדי חברת־החשמל; ו־עובדי חברת־הגז, „מקורות" היכולים ל־ [illegible]

[illegible]

ותנאים אחרות. התורגות ממסגרת מדיניות השכר. העובדים איימו בהפסקת אספקת הדלק אם תביעותיהם לא יענו. מזכיר מועצת־פועלי־חיפה, אליעזר מולק, הפגין השבוע אומץ־לב ציבורי שעה שהכריז: „חרדתי שלבסוף יצטרכו לכרוע על הברכיים ולוותר לעובדי בתי־הזיקוק, כמו שנהגו בעבר כלפי עובדים אחרים. מדוע, אם כן, לא לתת להם מראש? אמרתי לשרים במפורש, כי אין אני מסוגל לעמוד בלחץ".

אם מנהיג־הפועלים מולק, הנחשב כאדם חזק, אומר זאת, אות הוא, שכוחה של קבוצת־הלחץ בענף הדלק הוא חזק למדי.

האיום עזר

אבל נראה שלעיתים ניתן לעמוד בכל זאת בלחץ — גם בענף הפיתוח.

לפני כשנה וחצי איימו עובדי תימנע בהשבתת מיפעלי הנחושת, אם לא ייענו לתביעות־השכר שלהם. לאחר דיונים ממושכים החליטה הממשלה — היה זה כמה שבועות לפני שפרצה מלחמת יום־הכיפורים — לסגור את המיפעלים הללו ובלבד שלא להיכנע לתביעות העובדים. מסתבר שבאותה הזדמנות התרשמו, משום־מה, העובדים, מאיום הממשלה וחזרו בהם מתביעותיהם.

האם היתה הממשלה סוגרת את מיפעלי תימנע? שאלה זו הצגתי השבוע לעו"ד גדעון בן־ישראל, אשר כיהן באותה עת כממונה על יחסי־העבודה. „אני סבור שכן", הוא אומר. „אני זוכר ששוחחתי אז על הנושא עם שר־העבודה דאז, יוסף אלמוגי, ושר־הפיתוח לשעבר, חיים גבתי, והדבר היה מני וגמור עימנו. כבר אז אמרתי, כי צריך לשים קץ לנוהג שהשתריש בקרב קבוצות־הלחץ — שליפה מהירה של סכסוך־עבודה נוסח המערב הפרוע".

מאז עבר בן־ישראל לצדו השני של המיתרס; בראשית 1974, למד להכיר מקרוב כיצד „מצפצפים" סקטורים שונים של עובדים על ההסתדרות.

מתוך נתונים שהומצאו לי השבוע בידי המכון למחקר כלכלי חברתי של ההסתדרות, מתברר כי חלק ניכר מכלל 49 השביתות המלאות ומ־39 השביתות החלקיות (שביתות־יואטה, הפסקת עבודת שעות נוספות וכיו"ב), שאירעו בתישעת החודשים הראשונים של השנה, לא אושרו בידי ההסתדרות. ברשימת „סרבני ההסתדרות" מופיעים, בין היתר, קציני־הים, עובדי נתיבי־נפט באכזר־רודס, עובדי הנמלים, מכבי האש חיפה, קו צינור־הנפט אילת־אשקלון, עובדי בתי־המלאכה של „אל־על".

עו"ד גדעון בן־ישראל
„בעיות או קנוח"

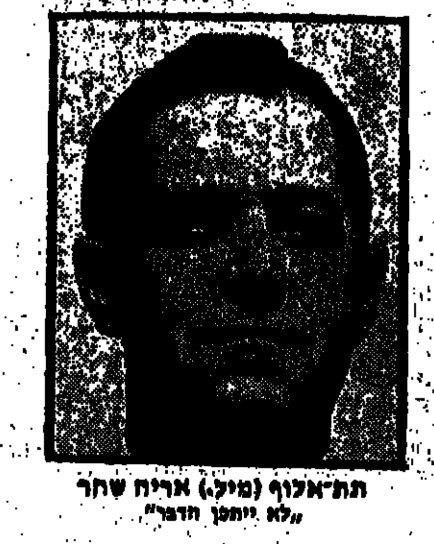

תת־אלוף (מיל.) אריה שחר
„לא ייתכן הדבר"

[illegible]

מתוך הרשימה ניתן להסיק שתי מסקנות מאלפות. המסקנה הראשונה: המציאות הישראלית מלמדת, כי בחברות ומפעלים גדולים, שבהם מועסקים סקטורים שונים של עובדים, קיימים כמה ועדי־עובדים שאין בחברת שיתוף־פעולה ותיאום־עמדות ביניהם. אם המדובר בוועד המשבית חלק מעובדים, שאינם קשורים לשירותים החיוניים לציבור, אין לכך, לרוב, השפעה על עבודת יתר העובדים. אך כאשר מדובר בשירות חיוני, מסתבר כי בדרך כלל, יש השלכה מעשית על העובדים האחרים והגיעה בציבור הרחב.

המיגרעת שבאוטומציה

לא רק הדוגמא של עובדי התחזוקה ב„אל־על", שבגללם הושבתו מאונס יתר העובדים, תוספת, אלא קיימות דוגמאות נוספות. כאשר החליט, למשל, לפני כמה חודשים, קומץ הנתבים המועסקים בנמלי הארץ להפסיק את גיוס באניות, הל שיבוש כללי בהפלגות, ועובדי־הנמלים האחרים לא היו יכולים לחושיע, גם אם רצו להמשיך בעבודתם. דבר דומה אירע כאשר החליטו פקחי־הטיסה „לאמץ את שריריהם" — ואז אי־אפשר היה לקיים טיסות סדירות לישראל וממנה; וכאשר עובדי המשק והמינהל בבתי־החולים הממשלתיים ביקשו „להפגין נוכחות" באמצעות שביתה ממושכת, היו השירותים הרפואיים מתחת לכל ביקורת, ניתוחים בוטלו וחולים מסויימים היו בסכנת חיים. חרף רצונם הטוב של הצוותים הרפואיים לא ניתן היה לבצע עבודה רפואית סדירה.

המסקנה השניה: קבוצת־לחץ איננה חייבת לחיות בהכרח בת מאות ואלפי עובדים. לפעמים יכולים עובדים מעטים לשתק מערכת שלמה.

כך, למשל, אירע בשעתו כאשר עובדי מילוי החלב של „תנובה" נקטו בסנקציות ואי־אפשר היה למלא את שקיות החלב באמצעות המיכשור האוטומטי. עובדים אחרים של החברה, המספקת את החלב הטרי לאזרחי המדינה, לא היו יכולים להושיע.

סיכסוך־עבודה זה שפך אור על בעיית האוטומציה ההולכת ומתפתחת במשק הישראלי. יש לכך יתרונות בולטים כחיסכון בהוצאות הייצור, ובכוח־האדם וייעול בעבודה והגברת התפוקה; אבל מצד שני יש לכך גם מיגרעות, שהמערכת בהן היא יכולתם של עובדים מאומנים, המופקדים על מערכת אוטומטית או מתוחכמת, לשתק אותה — ובכך לגרום נזק למדינה ולפגוע בחיים הסדירים של אורחיה.

קבוצות־הלחץ עקבו, כאמור, אחר סיכסוך־העבודה בחברת „אל־על" מתוך ידיעה ברורה שתוצאותיו יקבעו דבות גם לגביהם.

היה זה מזכ"ל ההסתדרות, מר ירוחם משל, אשר הכריז השבוע בעת ישיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות: „אם הגענו למצב, ששלושה חברי־ועד יכולים לגרום לכך שתוכרז שביתה ושכל ציבור העובדים במיפעל לא יקבל את מרות ההסתדרות, זהו מצב האומר דרשני. אם ההסתדרות לא תפעיל את סמכותה ולא תטיל את מרותה, נעמוד בפני מצב של פריקת־עול כללית, של זילזול בהסתדרות ושל ‚איש הישר בעיניו יעשה'".

שר־התחבורה גד יעקובי אמר, בראשיתו של הסיכסוך ב„אל־על", כי הגיעה השעה שלא ועדי־העובדים בשירותים החיוניים יחליטו על קיומה של שביתה או נקיטה באמצעים אחרים אלא אסיפה כללית של העובדים אשר תכריע בסוגיה חמורה זו.

דומה שהצעה זו — אף כי רב בה ההגיון — אינה מעשית.

הסיבה: המציאות בשטח מוכיחה, שעובדי השירותים החיוניים נתונים להשפעתם של חברי הוועדים, המורכבים לרוב מאנשים בעלי כושר שיכנוע ויכולת רטורית, המרכבים בנוסח ז'אק אמיר (לשעבר יו"ר ועד עובדי מיפעלי ים־המלח וכיום ח"כ של המערך), שאמר לפני זמן מה: „אני יכול להשבית את חצי מדינת ישראל..."

גם אם יינתן לעובדים להחליט בהצבעה חשאית, תהיה הכרעתם ברורה. הסיבה: בסופו של דבר, הם הנהנים מהלחץ שמפעילה קבוצת־הלחץ שעימה הם נמנים.

האם מצפה מישהו לכך, שהעובדים יוותרו על הזדמנות להטיב את שכרם ואת תנאי־עבודתם, למען יצליחו הממשלה וההסתדרות לשמור על יוקרתן!!

כל אלה ועוד הרבה
בשבועון
לבית
עם גליון השבוע הבא
של
לאשה
חזמיני את הגליון בעוד מועד

איך להכין מערכת שולחן מרפיה
איך לסרוג 5 כרים ושמיכה מרהיבה
איך לקבל חשבון חשמל קטן יותר
איך להכין ריבות זולות יותר מהמחירן בשוק
איך לסרוג אפודות, מכנסיים, חצאיות ואוברול לילדים
איך להכין ארוחות משביעות ב־4 ל"י לאיש

אנו מחפשים:
פקיד/ה מכני/ת
לניהול מזכירות וארכיון טכני
כישורים נדרשים:
1. שליטה מלאה בעברית ואנגלית
2. ידיעה בהתכתבות טכנית
3. ידיעה בהנהלת חשבונות
4. ידיעה בסיסית של מערכת מכניות
מועמדים שלהם כישורים הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב לת.ד. 35308 חיפה.
שירותי הנדסה בישראל בע"מ

כור מתכת בע"מ
עבור מפעל באיזור חיפה
דרוש
מנהל טכני
תאור המשרה: כפוף למנהל המפעל. אחריות כוללת למשרדים ההנדסיים, למחלקות חיזור והנדסת תעשיה.
הכישורים הדרושים: מהנדס מכונות. נסיון מוכח של 10 שנים בתחום מקצועי...
פניות בכתב...

למעבדות מדביון (ישראל) בע"מ
דרוש
מנהל בקורת איכות
כישורים: —
רוקח מוסמך או כימאי בעל נסיון בתעשיית התרופות, ובניהול צוות עובדים.
קורות חיים... למעבדות מדביון... ת.ד. 3 אשדוד.
סודיות מובטחת

נכון היסוד לליווטים מתקדמים על שם נרי בוגדנוף
דרושות
לבורנטית כימית
פקידה
למעבדות פיזיקה חיפה
מועמדות בעלות כישורים מתאימים ובעלות נסיון יפנו בכתב לת.ד. 4131 חיפה.

דרושה אשה
בגיל 45—40
לבישול ועבודות בית
בהרצליה פיתוח
אך ורק עם לינה במקום.
לפנות טלפון 932177.

למשרד טכני בהנדסה אזרחית
דרושים
1) מהנדס מנוסה בתכנון כבישים
2) מהנדס מתחיל לעבודות תכנון
לפנות בשעות העבודה, טל. 04-715483

לחברה נתיבי איילון בע"מ
דרוש
מזנונאי עצמאי
להפעלת מזנון במשרדי החברה
לפרטים נא לפנות...
טלפון: 251681

דרושים
צבעים
לעבודה בבריכות צבועה
שכר עבודה מעל ל־2000 ל"י ברוטו לחודש.
חשמלאי
תעשייתי
לפרטים נא להתקשר טלפונית בין השעות 16.00—14.30

אוניברסיטת תל-אביב
דרוש
אחראי על שימוש ברדיואיזוטופים
10.1.75

לחברה טכנית
1) חשמלאים ראשיים (רשיון מתח גבוה)
2) חשמלאים מוסמכים
3) טכנאים מיזוג אוויר (בכל הדרגות)
4) מכונאי משק חום (מעוסים)
5) שרברבים
6) נגרים
7) בנאים (לרמנט)
8) מסגרים
לפנות ת.ד. 6651

למוסד להשכלה גבוהה
דרוש
ספרן מקצועי
לעבודה חלקית
בימים א'—ה' בשעות 16.00—19.00
לפנות ת.ד. 17054, עבור מס' 20 ת"א

למוסד למחקר ופתוח באזור תל־אביב
דרושים
* מהנדסי אלקטרוניקה — משרה ה—1
* מהנדסי מכונות — משרה ה—2
* מהנדס מכני — משרה ה—3
* טכנאי/הנדסאי מתכנן מכונות — משרה ה—4
* טכנאי מכניקה להפעלת מכונות לעיבוד שבבי — משרה ה—5
* טכנאי/הנדסאי אלקטרוניקה — משרה ה—6
* טכנאי תחזוקה — משרה ה—7
* בחורות בוגרות צה"ל לעבודה במכשירי פיענוח — משרה ה—8

לחב' סמדר בע"מ
דרוש
מנהל עבודה
לעבודות בנין באזור אשדוד — רחובות
להתקשר בשעות היום 055—25076

לנמפעלי תובלה בע"מ
דרושים
נהגי סמי טריילר
מכונאי - דיזל
המוכנים לגור באילת
נא לפנות למחלקת כח אדם באר־שבע, טלפון 057—74961

לבנק עצמאות
דרוש
מנהל חשבונות
עצמאי
דרגה ד'
לפנות בכתב לת.ד. 29600 ת"א

דרושה פקידה
להנהלת חשבונות
טלפון: 824428

הקונסוליה הכללית של דרום אפריקה
דרושים
* מזכירה/כתבנית
* שליח/פקיד
נא לטלפן 256147 תל־אביב

דרוש מכונאי
לתיקוני מלגזות
לעבודה באשקלון
לפנות טל. 051—3811

דרושה כתבנית
למשרד רואי־חשבון

לפזגז ת"א
דרושים
מנהלי חשבונות

דרושים
* בעלי נסיון של שנתיים לפחות בהנה"ח
* סוג ג' ד'
טל. 846902 בשעות 8.30—13.00, 16.00—18.00

לפנות טלפון 268211 מחלקת כח אדם

דרגונזר אמבקור בע"מ ירושלים
דרוש
מנהל עבודה
ירושלים

לחברה קבלנית בת"א
דרושה
פקידה כללית

כך קורקעו מטוסיה של חברת־התעופה הלאומית

איתן רוזנמן
„עלילה נוראה"

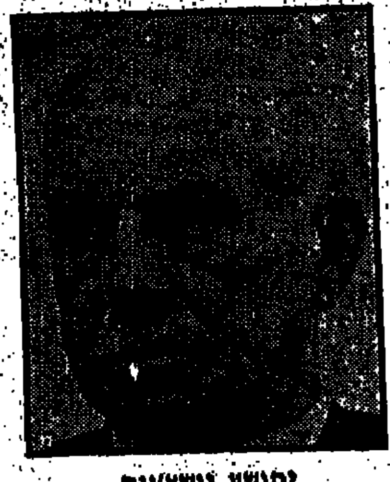

יהושע וושצ'ינה
„רקע לתטוסה"

מרדכי בן־ארי
„אנו מושבתים"

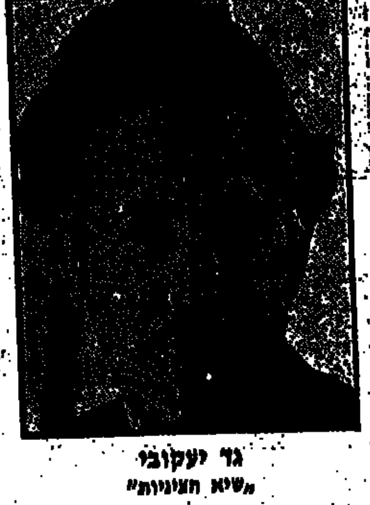

גד יעקובי
„שיא הצוניות"

„אנחנו חרי מכירים את ה„תרגילים" האלה; אתם יכולים לקרוא לזה ,שביתה איטלקית', או איך שאתם רוצים — התוצאה היא אחת: העבודה איננה מתנהלת כסידרה" — קבל מנכ"ל „אל־על" בפני ועד עובדי־התחזוקה — וביניהם הלכו האיחורים בטיסות וגדלו; לאלפי נוסעים גרם סבל נוראי והמוניטין והאמינות של „אל־על" ספגו מכות אנושות ✶ שר־התחבורה שלף ממגירתו תוכנית־פעולה שהוכנה שבועיים קודם־לכן; היה זה לאחר שוועד צוותי־האוויר הפסיק את הפעלת הטיסות בשבת; בהתייעצות שקיים אז ראש־הממשלה עם צוות מצומצם של שרים, סוכם כי אם יהולו שיבושים נוספים בפעילותה התקינה של החברה, יופסקו כל טיסותיה ✶ ועד עובדי־התחזוקה: „ההנהלה ,תפרת' תוכנית לשבור את הטייסים — אך אלה הצליחו להתחמק ברגע האחרון — ואז ,הלבישו' אותה עלינו" ✶ מחויק תיק „אל־על" בהסתדרות שמע על הפסקת הטיסות ב...טלוויזיה

מאת צבי ריבון

וסף לינור־ואר לביתו במוצאי־שבת לפני שהקדיש [illegible] נערה. ליד הטלפון מצא הודעה דחופה: „התקשר מיד ל„אל־על"". מנהל [illegible] למכוניתו. עשר דקות לאחר שיצא מהבית, שכמה [illegible] המטוסים שבנמל־התעופה בן־גוריון.

„אני מריח צרות", הגות לו המנהל [illegible] המחזיק [illegible] על [illegible] לאחר [illegible] (ג'ו) [illegible] היו בתחנות [illegible] כולאו [illegible] נים [illegible] בשיפור [illegible] להוציא [illegible] מאור — [illegible] זר, שלא [illegible] התחלה [illegible] בתולדות [illegible] לעקוב ולדווח במדויק על עיכובי הטיסות, לפני שנסה החברה אמר לטולדנו: „גסה לבדוק מה בדיוק ,הולך' כאן".

כששעה את החדר חורה לגני־יהודה, נוכח גם כי עוד ביום שישי סיפר לו מנהל משמרת אחר, מיכה יעקובוביץ, כי בשבת צפויות „צרות". עובדי־התחזוקה — אמר מנהל המשמרת — רוגזים מאד על החלטת מנהלי־העבודה, מיום שישי בבוקר — לא־סור על חבריהם, המשתלמים בקורסים מקצועיים של החברה, לעבוד במישמרת־שבת. החלטת המנהלים גרמה לתסיסה בקרב עובדי־התחזוקה; כל אחד מהם משתדל לעבוד בשבתות כדי לזכות בתוספת שכר של 325 אחוזים — ויום חופש אחד באמצע השבוע. ההחלטה למנוע מהמשתלמים לעבוד בשבת, נקבעה בידי ראשי אגף כוח־האדם בחברה: הם הסבירו כי אלה שעבדו בשבתות קודמות — הופיעו ללימודים ביום ראשון כשהם עייפים וסחוטים.

„מזימה שקטה"

על עובדה אחת אין חולקים: על מישמרת העובדים של מוצאי־השבת, ה־21 בדצמבר, הוטל להכין להמראה שיבעה מטוסים, שנמצאו באותו ערב בנמל התעופה. מכאן ואילך חולכים הדברים ומסתבכים. גירסאות שני הצדדים מזכירות סיפור ראשומון מודרני. לפי טענת ההנהלה, הוזמנו לעבודה 25 עובדים ועשרה מפקחים — כוח־אדם המספיק להכין את המטוסים בזמן הדרוש. גירסת־העובדים שונה לחלוטין; הם טוענים כי הוזמנו רק 17 איש ולמעשה הופיעו לעבודה 13 עובדי־תחזוקה בלבד. לדעתם לא יכול צוות מצומצם כזה לעמוד במשימה שהוטלה עליו במוצאי־השבת.

ימים אחדים לאחר־מכן ימענו ראשי „אל על" כי עובדי־התחזוקה החלו לשבש את העבודה המסודרת באותו ערב. ספר החולפת המישמרות של „אל־על", שנכתב בידי מפקחי העבודה, תומך לכאורה בגירסת העובדים. נכתב שם כי המראתם של ארבעה מתוך שיבעת המטוסים, עוכבה בגלל מחסור בכוח־אדם.

אלא שגם הוכחה אובייקטיבית זו, כביכול, אין בה די כדי להוציא מסקנות. אומר יוסף (ג'ו) ליגזור: „המפקחים, שכתבו כי היה מחסור בכוח־אדם, היו שותפים ל־מזימתם של עובדי־התחזוקה". טוב ויפה. אלא שמתברר כי בנוסף למפקחים אישרו את המחסור בכוח־אדם גם המנהלים הטכניים — להם ועד־עובדים נפרד ב„אל־על". האם גם הם השתתפו במזימה של עובדי־התחזוקה? „מנהלים אלה", טוען מנהל אחזקת־המטוסים בחברה, „לא בדקו היטב את מה שעליו חתמו. בגלל שיגרת העבודה במוסכים, הם נוהגים לאשר אוטומטית את קביעת המפקחים. לא עלה על דעתם באותו ערב, כי זוהי מזימה שקטה לה שותפים כל עובדי התחזוקה".

נשמע מסובך? מתברר כי זו רק ההתחלה. מכאן ואילך מתגלגלים האירועים בקצב מהיר ביותר. כבר בבוקר יום ראשון, מקבל מנכ"ל החברה דיווחים ראשונים על האיחורים במועדי ההמראות. מימצאי מנהלי־העבודה קובעים, כי האיחורים בהמראות מסתכמים בשלוש וחצי שעות. מרדכי בן־ארי (54), העומד בראש „אל־על" מזה יותר משבע שנים, מחליט להמתין. ביום שני מונח על שולחנו דו"ח נוסף [illegible]

[illegible]

רה, גורמים איחורים בזמני יציאת ונכיסת מטוסים".

מרדכי בן־ארי מספר לחברי הוועד, כי [illegible]

בן־ארי משעה, [illegible]

„הרגיזו אותי נורא"

[illegible]

— ואף־על־פי־כן חלו איחורים במועדי יציאת המטוסים. יעקובי מדפדף בעמודי התזכיר המלמדים כי סיכסוכי־העבודה ב„אל־על" התרבו בשנים האחרונות: ב־1971 נגרמו לחברה הפסדים ביותר משני מיליון לירות. ב־1972 הסתכמו ההפסדים בגלל שביתות כל העובדים בכמיליון לירות. בשנת־התקציב החולפת גדלו ההפסדים והגיעו ל־7.2 מיליון לירות. „שר־התחבורה יכול לבחור בדרך ההתנגדות הקלה", אומר יעקובי באחת הישיבות. „אפשר לחלק תרופות כדי להוריד את החום. אך ברור לי, כי בעוד שבועיים המצב יחזור לקדמותו. הכרחי לעשות צעד חד־משמעי".

„שר־התחבורה „שולף" ממגירתו תוכנית־פעולה שהוכנה שבועיים קודם־לכן. היה זה לאחר שוועד צוותי־האוויר הפסיק את הפעלת הטיסות בשבת. בהתייעצות שקיים אז ראש־הממשלה יצחק רבין עם צוות מצומצם של שרים, סיכם כי אם יחולו לו שיבושים נוספים בפעילותה התקינה של „אל־על" — יופסקו כל טיסותיה.

יעקובי מתקשר עתה טלפונית למשרדו של רבין בירושלים. שעה קלה לאחר־מכן מפרסם דובר משרד־התחבורה הודעה קצרה בה נאמר, כי הוחלט להוציא לפועל את ההחלטה מלפני שבועיים: אם עובדי־התחזוקה לא יודיעו עד יום חמישי בחצות כי הם חוזרים לעבודה מלאה ותקינה, תודיע הנהלת „אל־על", כי אין ביכולתה לקיים באורח סדיר ומלא את פעולתה — ותפסיק את פעילותה עד שיווצרו התנאים שיאפשרו זאת.

„סבל נוראי"

[illegible]

כאשר העתונאים מקבלים את הודעת [illegible] יעקובי, מזמן בן־ארי פעם נוספת את [illegible] ועד עובדי־התחזוקה. מדיווחים של [illegible] אנשיו, מתבשר בן־ארי, כי השיבושים [illegible] נמשכים — ואף מחמירים. „אי־אפשר [illegible] להמשיך במצב הנוכחי", אומר הוא [illegible] לוועד. „עליכם להתחייב עד מחר [illegible] אתם שבים לעבודה סדירה. אני [illegible] מרגיש בטניכם את החומרה של [illegible] אשר קיבל שר־התחבורה. מחר [illegible] יופסק פעילות החברה. בתנאים [illegible] אי־אפשר להפעיל חברת־תעופה".

[illegible] הוועד חוזרים וטוענים: „אנחנו [illegible] שביתת האטה". הישיבה מת־ [illegible]

[illegible] יותר מסביר איתן רוזנמן: „זאת [illegible] עלילה נוראה. בן־ארי רצה לשבור

אותנו, ובחר בחודשי החורף כדי לעשות זאת. כאשר אמרנו לבן־ארי כי לא הוטינו מספיק אנשים לעבודה במוצאי־שבת, הוא אמר שאנחנו משחקים באש. התביעה שלו שנתחייב כי נחזור לעבודה סדירה היתה חסרת־הגיון. מה פתאום „שנכתוב מכתב כזה? כדי שנרשיע את עצמנו רק לפני כמה חודשים, לאחר שביתה שלנו בת 24 שעות, הגישה נגדנו ההנהלה תביעה לבית הדין האזורי לעבודה. הם תבעו מכל־אחד מאיתנו פיצויים בסכום של 25 אלף לירות. אני לא יודע למה, אבל פתאום הפסיקו את התהליך המשפטי. כל הבריועד קיבל הודעה לביתו בה נאמר, כי החברה שומרת לעצמה את הזכות להגיש את התביעה בכל רגע. בן־ארי הניח חרב מעל ראשינו. למה הוא ביטל את התביעה? ופתאום הוא רוצה מאיתנו מכתב שקיימנו שביתת־האטה. אנחנו לא מטומטמים; מנין לנו איזה שימוש הוא יעשה במכתב הזה?"

„זה אוכל אותנו"

איתן רוזנמן בטוח כי ההנהלה „תפרה" תוכנית לשבור את הטייסים — אך אלה הצליחו להתחמק ברגע האחרון „ואז הלבישו אותה עלינו". לדבריו יש להנהלת „אל־על" צרות צרורות עם ועדי־העובדים. „לפני כמה שנים אמר לנו בן־ארי שכאשר יזדמן לו — הוא יכופף אותנו. אני גם יודע למה; אנחנו ועד פעלתני מאד. אנחנו לא מוכנים לחיות עבדים ב„אל־על". אותנו אי־אפשר לקנות. תאמין לי, ניסו, ניסו כבר לקנות אותנו. אבל איתנו זה לא הולך. אנחנו רואים איך חברי־ההנהלה מבזבזים כספים — נוסעים להם לחו"ל לכל מיני ועידות, גרים בבתי־מלון מפוארים ומאיתנו דורשים להדק את החגורה. ראית פעם

(סוף בעמוד 18)

עם פתיחת שנת 1975

מבצע הוזלות ללא תקדים!

ציפויים למושבי רכב מבד מגבת

במכירה ישירה מהיצרן לצרכן

התצעה בתוקף עד 17.1.1975

1. ציפויים דגם „נמר" — סריגת מגבת 85% פוליאסטר, 15% כותנה=100% סינטטי, צבע יציב באחריות.
במקום 150 ל"י — רק 99 ל"י

2. „פרוטקס" — סריגת מגבת, 85% כותנה, 15% סטרץ'.
במקום 180 ל"י — רק 140 ל"י

3. „חן־אביב", סריגת מגבת, 85% כותנה, 15% סטרץ', הציפוי המומלץ ביותר — במחיר ללא תקדים:
במקום 225 ל"י — רק 175 ל"י

יתרונותיו המיוחדים: סופג את זיעתך ומונע התחממות מושבי מכוניתך. אידיאלי לאקלים החם של הארץ. מאריך ימים. צבעים יציבים ומרהיבים. מלווה בתעודות אחריות לעיצבות הצבע וטיב הסריג, ובציפוי להגה מגומבת — כשי חינם!

המכירה הקמעונאית תערך במוסך המפעל, תל־אביב, נשיונל אטלנטיק,

רחוב מטלון (קודם רחוב משחרי) 61

(5 בניינים מזרחה מרח' עליה (21), פתוח מ־9 בבוקר עד 7 בערב.

בירושלים: בלגר בע"מ, רח' שמאי 23, פתוח: מ־8—13, ומ־16—19.
בחיפה: אמבים בע"מ, רח' המגינים 60א, פתוח: מ־7.30—16.00.
באשדוד: „לרכב", מרכז מסחרי 62א, פתוח: מ־8—13, ומ־16—19.
בראשון־לציון: „שרתון", רח' הרצל 41, פתוח: מ־8—13, ומ־15—18.

חברת ברום ים המלח בע"מ
להקמת מפעל חדש
במסגרת חברתנו דרושים

מהנדס מכונות

✶ 5 שנות נסיון לפחות: בתכנון ואחזקה בתעשיה הכימית.
✶ ידיעת השפה האנגלית.

מהנדס כימאי

✶ 5 שנות נסיון בתעשיה הכימית.
✶ ידיעת השפה האנגלית.

נא לפנות בצרוף קורות חיים: ת.ד. 180, באר־שבע 84100, או טלפונית (057)-79152.

מפעלי נייר אמריקאיים ישראליים בע"מ

למפעלנו בחדרה

דרוש

הנדסאי כימיה

נא לפנות למחי כח אדם, ת.ד. 142 חדרה 38100

נייר מעולה לכל מטרה

למועצה המקומית מצפה רמון
טלפון 057-88014

דרושים:

1. גזבר למועצה
רצוי רואה חשבון, או כלכלן, או בוגר מינהל עסקים
2. פסיכולוג
במשרה חלקית לייעוץ פסיכולוגי לתלמידי בתי ספר ולבוגרים.

את ההצעות יש להגיש בכתב עד 20.1.75 עם פירוט תולדות חיים ונסיון בעבודה אל המועצה המקומית ת.ד. 1, מצפה רמון.

א. שקירא, ראש המועצה המקומית

לחברת חבורי־קריסטל
דרושים
עבור סוכנות ירושלים

א. מחלקים
ב. מחסנאי
ג. מנהלי מכירות

לפנות ליגאל תבורי, מחסן השוכנות, ואדי ג'וז 8, ירושלים.
טלפונים: 283068, 272540.

דרושים

מנופאים

לחברת בנית טרומית
בצפון הארץ, להפעלת

עגורן צריח

במרכז הארץ, להפעלת

עגורן צריח או זחל

בעל ברחיפות, כל הקודם זוכה
לפנות ת.ד. 1608 חולון

אנשי אבטחה לעבודה באשדוד

לפנות לחברת „משמר":
1. שער ג' נמל אשדוד
2. דרך הנצחון 7/2 שכ' שמשון אשקלון
3. הטלמ"ח 63, באר־שבע
4. בלפור 9, תל־אביב

דרושים
קצינים וחיילים משוחררים
לשמירה
בירושלים והסביבה

לפנות טל. 02-224900 בין השעות 2—5 אחה"צ לאחראי אורי.

ירושים קצינים וחיילים משוחררים לשמירה [illegible]

למחי המודעות
[illegible]
עובד/ת מסור/ה
[illegible]

ל„אמקורי" בע"מ

דרושים

✶ מנהל חשבונות סוג ד'
✶ פקידה כתבנית טובה בשפות עברית ואנגלית
✶ עוזרת למנהל חשבונות

על המעוניינים לפנות אישית ל„אמקורי" בע"מ, גבורי ישראל 89, חולון, בשעות העבודה או להתקשר טלפונית לטל' 31411.

סודיות מובטחת

A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA

אלביט מחשבים בע"מ

דרושים:

✶ **מהנדס ייצור בכיר**
לארגון ולניהול צוות הנדסת ייצור
נסיון קודם בתפקיד דומה — הכרחי!

✶ **מהנדס רכיבים**
בעל ידע והבנה בייצור ובבדיקת רכיבים אלקטרוניים, עדיף במעגלים אינטגרליים.

✶ **הנדסאי אלקטרוניקה בכיר**
לארגון ולניהול משרד תיעוד הנדסי.
נסיון קודם — הכרחי!

✶ **טכנאי ייצור**

הכישורים הדרושים:
— הכשרה כטכנאי או הנדסאי בתחומים: תעשיה וניהול, אלקטרוניקה או מכונות.
— 2—3 שנות נסיון בתפקיד מקום ייצור או בתפקיד שדה אחר במפעל תעשייתי.
— ידיעת אנגלית
— הבנה בשרטוט טכני.

לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כח אדם. סודיות מובטחת.

להברה גדולה עם רשת סניפים
ברחבי הארץ,
למשרדה המרכזי באשדוד,

דרושים:

פקידים/ות

לעבודות שונות
במחלקת החשבונות

מועמדים שיתקבלו יעברו הכשרה במשרד הראשי בתל־אביב. תושבי אשדוד והסביבה מתבקשים להתקשר טלפונית: 03-39841 לפני הצהרים או בכתב לת.ד. 2826, תל־אביב — עבור מס' 6691.

לחברה צבורית גדולה בחיפה
דרוש:

עורך־דין

הכישורים:
✶ עו"ד צעיר בעל רשיון
✶ נסיון של שנתיים לפחות בשטח המשפט האזרחי
✶ מועמדת ידיעה מושלמת בשפה האנגלית.

המעוניינים יפנו בכתב למחלקת כח־אדם ת.ד. 10, חיפה

משרה בדרג מנהלי כ:

מנהל כספים ומנהל לניהול כספים, חשבונות ומנהלה

בחברה יצרנית משווקת

לבעל נסיון מעשי מקיף, בעל תואר של רו"ח ו/או שעיסוק כמנהל חשבונות ראשי, נסיון בביקורת חשבונות בלבד איננו מספיק)
לבעל נסיון מעשי באוטומציה (מחשב וכו')
ידיעת אנגלית ועברית על בורין הכרחית (כולל שליטה מלאה בשיטה חשבונאית לכתב בהן)
[illegible]
תנאים מעולים למועמד המתאים לדרישות הנ"ל
אנא פנה בכתב יד, בשתי השפות בצרוף קורות חיים תוך שמירת סודיות מוחלטת אל:
המנכ"ל סי בי אס ישראל ת.ד. 681 תל־אביב.

תדיראן

דרושים

1.2 מהנדס מכונות
לאחר שרות צבאי. עם נסיון קודם בתכנון ומתקון ציוד אלקטרוני בחברות. ידיעת עברית ואנגלית.

2.2 מהנדסי אלקטרוניקה
א. מהנדס אספקת איכות לריכוז פעולות בתחום פרויקטים של מכשירי קשר צבאיים (S.S.B) ו־(V.H.F), נסיון במעגלים אנלוגיים. כושר ניהול צוות, ידיעת עברית ואנגלית.
ב. מהנדס לתכנון ופיתוח של מכשירי קשר צבאיים בתחום V.H.F. מיטול ואופיוני קודם ריצור, ניהול צוות עובדים.

1.4 ראש מדור תקציב ודיווח
לריכוז עריכת ועיבוד נתוני תקציב המפעל, ביקורת כניסות ועיבוד דוחות. תואר ראשון בכלכלה או חשבונאות ובעל ידע ונסיון מעשי בתקציב ובמחשב.

4.7 הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה
א. לעבודה בצוות פתוח של ציוד תקשורת אנלוגי וספרתי.
ב. לתכנון ציוד התקני בדיקה.

5.7 טכנאי כימיה/פיזיקה/אלקטרוניקה
לניהול צוות ייצור בטכנולוגיה חדישה בתחום האלקטרוניקה (היברידי) ידיעת אנגלית הכרחית. ניהול צוות עובדים.

6.7 טכנאי ייצור
לתכנון התקני עזר לייצור. רצוי עם נסיון קודם.

7.7 שרטט מכונות נסיון קודם בשרטוט מכונות.

8.2.7 אלקטרונאים
א. לבדיקות השמליות ומכניות של מכשירי קשר צבאיים. בוגרי בי"ס מקצועי תלת שנתי או בוגרי צבא בעלי מגמה קשר.
ב. לבדיקות סופיות

9.2 מחסנאי בכיר בעל נסיון בניהול מחסן משלוחים. נסיון קודם וכושר לניהול צוות עובדים.

10.7 מכשירן/מכונאי
בוגרי בתי"ס מקצועיים במגמת מכשירנות או מכונאות לעבודה במחלקה אחזקה.

11.7 מסגר לייצור דגמים ומדריות קטנות במחלקת הנדסה ופיתוח.

12.7 חרט חריטה דיוק של חלקי כלים ומתקנים בעל נסיון קודם בתחום זה.

מועמדים מתאימים יפנו בכתב זר לת.ד. 648 ת"א מחי כ"א בצירוף מספר המשרה והבקשה קורות חיים ונסיון מקצועי. סודיות מובטחת.

למועצה לשיווק פרי הדר, דרוש

טכנאי הדרים - מכונות

הכישורים הדרושים:
1. נסיון של 3 שנים לפחות;
2. ידע בענף ההדרים. עדיפות לבעל נסיון בתחזוקת בתי אריזה;
3. ידיעת השפות עברית ואנגלית;
4. בעל רשיון נהיגה;
5. נכונות לעבודה בשעות מרובות ובלתי סדירות.

נא לפנות בכתב לת.ד. 1645 מדור כ"א. תל־אביב.

ז'יסקר ד'אסטן לפורד: יש לפעול עם בריה"מ לנסיגת ישראל לגבולות 1967

נשיא צרפת סבור, כי אלג'יריה מוכנה להשתתף במתן ערבויות להבטחת קיומה של ישראל ✡ קיסינג'ר דוחה את הרעיון להטיל הסדר כפוי על האיזור, וחייב קידום השלום בשלבים ✡ הצרפתים מפיצים שמועות על שיחות סודיות בין ישראלים לנציגי אש"ם, כדי לתת „הכשר" למחבלים ✡ מדינאים אירופיים: ההסברה הישראלית בנושא הפלשתינאי לוקה באי־בהירות

נשיא צרפת, ואלרי ז'יסקר ד'סטאן, מבקש כנראה להיות היוזם של ניזום העולם המערבי והסוציאליסטי מבצע מדיני־ערבי להכפפת הסדר־שלום באיזורנו, המבוסס על נסיגת ישראל לגבולות 4 ביוני 1967.

לפי ידיעות ממקורות צרפתיים מוסמכים, העלה נשיא צרפת את הצעותיו בעניין זה בפגישתו עם נשיא ארה"ב, ג'ראלד פורד, שהתקיימה באחרונה באי מרטיניק. לדעתו, צריכה ארה"ב, יחד עם בריה"מ, לאלץ את ישראל לסגת לגבולות 4 ביוני, ולהבטיח לה ערבויות בטחוניות מתאימות, שתינתנה על־ידי המעצמות הגדולות, כולל צרפת, אנגליה ומדינות אחרות.

נשיא צרפת סבור, כי ניתן לגייס את תמיכת מיספר מדינות ערביות, ביניהן אלג'יריה, במתן הערבויות למען הבטחת קיומה של מדינת ישראל בגבולות 4 ביוני.

מקורות צרפתיים שונים גורסים, כי על המעצמות הגדולות להציב כוחות־צבא באיזורי הגבול, שייקבעו בגבולות. לפי המקורות הצרפתיים, דוחה ד"ר קיסינג'ר את רעיונותיו של נשיא צרפת, בהדגישו, כי ארה"ב לא תוכל להפעיל לחץ להטלת הסדר כפוי על ישראל, והיא עדיין סבורה, כי אין דרך טובה מאשר השגת השלום בשלבים. המקורות הצרפתיים יודעים גם לספר, כי שר־הפנים הצרפתי פוניאטובסקי דיבר ארוכות עם נשיא אלג'יריה, בומדיין, בדבר האפשרות להשגת תמיכה ערבית מירבית לקידום הסדר שלום בין ישראל [illegible]

של מדינות האיזור עם השגת הסכם־שלום ביניהן.

יש לציין, כי דיפלומטים סובייטים מרבים לדבר, בשיחות עם עמיתיהם המערביים, על הצורך בהתערבות אמריקנית־סובייטית משותפת למען הבטחת הסדר־שלום באיזור על־ידי הכרזת מתן חסות משותפת לקיום השלום בין ישראל ושכנותיה. הצרפתים כסובייטים מסתייג כי הם מייעצים גם לראשי אש"ם להכיר בקיומה של ישראל בגבולות 4 ביוני 1967.

□ □ □

מה מאחורי השמועות על פגישות עם אש"ם

גורמים צרפתיים וערביים אינם חדלים באחרונה מלהפיץ שמועות על קיום מיפגשים סודיים בין ישראלים לבין ראשי אש"ם וכן בין גורמים אמריקניים מוסמכים ובין אנשי אש"ם.

גורמים אלה מזהירים מפני הכחשת הידיעות, אך מעירים מצד שני, כי אין ליחוס חשיבות להכחשות אלו.

כוונת הפצת שמועות אלו ברורה למדי, באמצעותן מבקשים הצרפתים להעניק „הכשר" לאש"ם ולהבטיח את השתתפות נציגיו בפורומים בינלאומיים שונים. כידוע, מעוניינים הצרפתים בהשתתפות נציג אש"ם בדיאלוג האירופי־ערבי, שמועד פתיחתו נדחה מיספר פעמים בגלל חילוקי־דיעות [illegible]

ביוזמת איש אש"ם, הוא אשר פתח בשיחה עם מר סדר, לאחר שביקש לשבת לידו ולשוחח עימו על בעיות האיזור.

□ □ □

ולדהיים: אין מנוס מכינוס ועידת־ז'נבה

מזכיר האו"ם, ד"ר קורט ולדהיים, שוכנע ממידת נכונותו של סאדאת למצות את כל האפשרויות המדיניות לקידום הסדר נוסף עם ישראל.

עם זאת הבהיר ולדהיים, בשיחות שקיים עם נציגים ישראליים, כי לא יהיה מנוס מכינוסה של ועידת־ז'נבה תוך החודשים הקרובים, וזאת מסיבה פשוטה — יילך ויגבר הלחץ מצד הסובייטים וכן גם הסורים, אשר יאיימו בפתיחת מלחמה. לדעתו, לא יוכלו הסורים להשלים עם אי כינוסה של ועידת ז'נבה, והם יסרבו לחדש את המנדט לכוחות החירום של הו"ם בגולן. ולדהיים חושש שסירוב כזה [illegible]

שהושמעו בשעתו מפי מנהיגים ישראליים בזכות קיומה של ועידת־ז'נבה.

□ □ □

ביקורת על הסברתנו בנושא הפלשתינאי

מדינאים אירופיים רבים אינם נמנעים מלהשמיע ביקורת ידידותית על דרכי הסברתנו את עמדת ישראל בשאלה הפלשתינאית.

לדעתם, היתה ישראל מיטיבה לעשות אילו היתה מכריזה על נכונותה לנהל שיחות עם כל גורם פלשתינאי, המוכן להכיר בקיומה ובהחלטות מועצת הבטחון 242 ו־338.

לדעת מדינאים אירופיים אלה, לוקה ההסברה הישראלית בתיעודי הבחירות החדשמעיות בנושא זה. לדבריהם, אין הישראלים טורחים לספר די עובדות על המתרחש בשטחים ולהדגיש כי אין אש"ם מייצג נאמנה את תושביהם.

ההסברה הישראלית ניצבה באחרונה חסרת־אונים מול הניצול המופרז של פיזור ההפגנות של קומץ תלמידים ערבים בגדה על־ידי כוחות הבטחון הישראליים, כשברור היה שהרוב המכריע של הציבור הערבי בשטחים סירב להצטרף להפגנות אלו ולפעילות חבלנית נגד ישראל.

מאידך, האחראים להסברה הישראלית טוענים, כי ממשלת ישראל אינה מייחסת, כנראה, חשיבות מספקת לפעולות הסברה, והראייה לכך — התקציבים הזעומים שהוקדשו למטרה זו. גם השגרירויות הישראליות בחו"ל קובלות קשה על הקיצוץ בתקציבי ההסברה בחו"ל.

□ □ □

ג'וזף סיסקו התעניין בממשלת ליכוד לאומי

עוזר שר־החוץ האמריקני, ג'וזף סיסקו, שאל באחרונה, ספק בצחוק ספק ברצינות, את השר גדעון האוזנר: כיצד ניתן להסביר שמפלגתך, הנחשבת ל„יונית", עומדת בראש התובעים את הקמתה של ממשלת ליכוד לאומי?

אבן יגבש עקרונות רעיוניים למפלגת העבודה

בעייה: כיצד לדחות את שינוי שיטת הבחירות

ואלרי ז'יסקר־ד'אסטן: „לא לאלץ את ישראל לנסוג"

בחלונות הגבוהים

מאת אריה צימוקי

קח את עיתון **מעריב** מיום 22.12.72 או ידיעות אחרונות מיום 5.1.73

גם היום תוכלו לרכוש מערכת יוקרה "אמבאסדור" ב־3.800 ל"י*

(והיא שווה הרבה יותר)

איש לא יוכל להציע לך הצעה כזו! ההצעה לזמן מוגבל

*והיום כי עוד לפני שנתיים מכרנו מערכת אמבאסדור כזו במחיר של 3.800 ל"י

היום המערכת יפה יותר, עם השכלולים של 1975

להיטי אפרתי

תל אביב · חולון

ל.תה ויסוצקי־ דרושים:

* עובד מחסן

* מפעיל/ה למחשב קטן

תדיראן — למחלקת המיכון דרושים:

1. מתכנת מנוסה למחשב י.ב.מ. 370
2. מנתח מערכות בעל נסיון בעיבוד נתונים.
3. מתכנת עם נסיון במיני מחשבים.
4. מפעיל למחשב י.ב.מ. DOS 370
5. נקבניות עברית.
6. נקבניות אנגלית.

למפעל תעשייתי בחיפה דרוש **בוחן ארגון ושיטות** לעבודת תכנון והוראות נוהל, תכנון טפסים, תאור וניתוח עיסוקים

רגבים עבודות עפר ופיתוח בע"מ, רח' הרכבת 20 תל־אביב, טל. 624335

דרושים לעבודה מיידית:

1. מכונאים לקטרפילר B-9
2. מפעילים לקטרפילר B-9

לחברה כלכלית ארצית **דרושה מזכירת הנהלה**

למפעל תעשייתי באיזור תל־אביב דרוש **מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה**

למפעל תעשייתי גדול במפרץ חיפה **דרושים**: מהנדס הקמה ראשי; מהנדס הקמה; מהנדסי מכונות; מהנדס חשמל; מהנדס/הנדסאי מכרזים וחוזים; פקיד רכש בכיר; מדסית עברית־אנגלית

דרושים — מכונאים

רים RIM

למפעל גדול למשקאות דרושים:

* מקדם מכירות
* מפקח מכירות
* פקידה

להברת „אפריקה ישראל" לתעשיות — דרוש **מפעיל עגורן צריח**

צבעי טמבור אסקר בע"מ — לסניפנו בהרצליה, דרושה **מזכירה**

דרושות לעבודות מרכזיה וכתבניות

דרושים משוחררי צה"ל לשמירה באיזור חיפה

למשרד רואי חשבון דרושה **כתבנית עברית**

לחברת בניין גדולה בתל אביב דרושים: מנהל חשבונות — בעל נסיון; פקידה להנהלת חשבונות

הלוח הכפול נתניה

הלוח הכפול באר־שבע

יוסף תקוע, שגריר ישראל באו"ם:

„הרגע הקשה ביותר שלי: כשהודעתי על הסכמתנו להפסקת־אש במלחמת יום־כיפור"

„ידעתי אז שלצה"ל דרושים עוד יום־יומיים לחיסול הארמיה השלישית, ועשיתי הכל כדי להרוויח זמן ★ הרגע הגדול שלי: כשנציג סוביטי בכיר טפח על שכמי ואמר: ,לחמת — והשגת; העלייה מרוסיה מתחילה' ★ כשערפאת הופיע באו"ם חזיתי בו בטלוויזיה, כדי לדעת כיצד לערער את דבריו ולחשוף את האמת ★ צר לי שבישראל זכתה הופעת ערפאת ל,כיסוי' רחב יותר מנאום־התשובה שלי ★ הסינים באו"ם שונאים את הסובייטים יותר מאשר אותנו ★ לא החלפתי מימי מלה עם בוטפליקה, נשיא העצרת ★ אשאר באו"ם עד הקיץ ★ אני שוקל הצעות לפעילות אקדמית בארץ"

רפאל בשן מראיין

שבע שנים נאבק יוסף תקוע בזירת האו"ם. זקוף־קומה, חריף־ביטוי ותקיף, עמד מול עשרות מדינות־ערב, הגוש הסובייטי והעולם השלישי. ברגעים קשים ידע להשיב למשנאינו מנה אחת אפיים, וזכה לא־אחת גם להערכת נציגים בלתי־ידידותיים לנו. עתה נראה, כי הגיעה שעת־מיפנה ליוסף תקוע, והוא החליט למצוא אופקים חדשים לפעילותו התוססת. מדוע? מה קרה? למה דווקא עכשיו?

אני: מר תקוע, האם האו"ם נמאס עליך?

תקוע (בקול נמוך ושקול): מאז בואי לאו"ם, לפני שבע שנים, עיינתי תמיד באפשרויות לחזור ארצה. אני מעדיף לחיות ולעבוד בארץ, ובימים אלה הועלו מיספר הצעות המעניינות אותי במיוחד.

שאלה: למשל?

תקוע (מעשית): שלושה מוסדות אקדמאיים הציעו לי נשיאות: אוניברסיטת תל־אביב, אוניברסיטת בן־גוריון בבאר־שבע ומכון ויצמן ברחובות.

אני: ומה החלטת?

תקוע: אני שוקל את ההצעות, ובימים אלה אחליט.

שאלה: האם קיימת סיבה מיוחדת שאינך רוצה להמשיך ולשרת במיסגרת מישרד־החוץ?

תקוע: שר־החוץ, יגאל אלון, הציע לי שאמשיך לכהן כשגריר ישראל באו"ם, או שאעבור לנציגות ישראלית בחו"ל, או שאשוב למישרד־החוץ. אני יודע להעריך הצעות אלה, אך נטייתי היא למקד בעתיד את עבודתי הציבורית בתחומים אחרים.

שאלה: אתה נשאר בארץ, או חוזר לאו"ם?

תקוע: אני חוזר לאו"ם, ואמשיך בכהונתי שם עד הקיץ.

תמיד היינו מבודדים באו"ם

אני: בישראל מקננת הרגשה, כי אנו מבודדים לגמרי באו"ם. מה דעתך?

תקוע (מצית את מיקטרתו, והחוטם מבט ריחני): מעמדנו באו"ם היה תמיד קשה. מצויים כאלה הסבורים, שהכרזנו על עצמאות מדינת־ישראל על־פי החלטת כ"ט בנובמבר 1947 באו"ם. (מרים קולו) האמת היא, כי ברגע שההחלטה הזאת התקבלה בעצרת האו"ם, התחילו מדינות־ערב לנקוט צעדי אלימות נגד הישוב. או נטש האו"ם את הרעיון של מתן מדינה עצמאית לעם היהודי, וביום בו הוכרז על המדינה במוזיאון תל־אביב, ישבה העצרת הכללית של האו"ם ודנה בכינון מישטר־נאמנות בכל ארץ־ישראל. ברעיון זה תמכו כל המעצמות, כולל ארה"ב, והכרזת המדינה באה, כידוע, על־פי החלטה של היישוב, בניגוד לעמדת עצרת האו"ם. התפתחות נוספת, המעידה על־כך שתמיד היינו מבודדים באו"ם, אירעה אחרי מיבצע־קדש. העצרת קיבלה אז שורה של החלטות, אשר גינו את ישראל ודרשו ממנה נסיגה ללא תנאי מסיני ומעזה. ישראל היתה המדינה היחידה שהצביעה נגד החלטות אלה. (ברגש חזק) אפילו כאשר היינו בשיא כוחנו המדיני, אחרי מלחמת ששת־הימים, קיבלה עצרת האו"ם שתי החלטות, אשר פסלו את כל הצעדים והפעולות, שישראל נקטה או תנקוט במזרח־ירושלים. (מרים קולו) כמעט כל העולם הצביע בעד ההחלטות הללו, אף מדינה לא עמדה לצידנו! ישראל החליטה אז, כי בנסיבות אלה אין לה בכלל מה להשתתף בהצבעות. לסיכום: מיום כניסת ישראל לאו"ם לא היה אף מיקרה אחד, בו יכלה ישראל להצביע בעד החלטה הנוגעת למזרח־התיכון. לערבים היה תמיד רוב באו"ם, אפילו כאשר לא היו מיוצגים כמו היום על־ידי עשרים מדינות, הנתמכות בצורה שיטתית ואוטומטית על־ידי הגוש הסובייטי והעולם השלישי. לערבים היתה מאז ומתמיד עדיפות מיספרית עלינו. הם היו מסוגלים תמיד למנוע החלטות פרו־ישראליות ולהעביר החלטות פרו־ערביות. (בשמץ התרגשות) תמיד היינו עם קטן, ואת דרכנו בהיסטוריה התווינו לא על־פי דעת הרוב, אלא בהתאם לאותם ערכים, שדגלנו בהם.

שאלה: הזמנת מנהיג המחבלים, יאסר ערפאת, היתה נקודת־מיפנה שלילית מאוד ביחסי ישראל—האו"ם. האם ניסינו למנוע זאת?

תקוע (מסוכך לגמרי): ברגע שהעצרת הזמינה את אש"פ להשתתף בדיון הפלשתינאי, היה ברור לנו שאי־אפשר למנוע את הופעת ערפאת באו"ם. כפי שכבר ציינתי, מסוגלים הערבים להעביר בעצרת כל החלטה, ותהיה המגוחכת והאבסורדית ביותר. כאשר התברר כי ערפאת יופיע בשם אש"פ, התרכזנו בשני יעדים. אל"ף: הופעה ישראלית, ציבורית והסברתית חזקה, שתטביע את חותמה על דעת־הקהל ואמצעי התיקשורת. בי"ת: דאגה לכך שמדינות, אשר לעמדתן יחסנו חשיבות מיוחדת, לא תיתנה את ידן לעמדה הערבית בדיון העומד להיערך סביב הבעייה הפלשתינאית. (נמרץ) כל זה חייב הופעה ישראלית מוחלטת, חד־משמעית ומשכנעת. (בלא כחל ושרק) באותו פרק־זמן לא היה ברור, למשל, כיצד תצביע מישלחת ארה"ב. (בסיפוק) לבסוף הצביעה ארה"ב נגד שתי ההצעות הערביות שהוגשו בדיון הפלשתינאי, יחד עם עוד 49 מדינות אחרות, שלא תמכו בהצעות הללו, ביניהן המדינות הנאורות שייסדו את אירגון האומות המאוחדות ויש להן מישקל מיוחד בזירה הבינלאומית.

אני: האם היו לך בעת ההצבעה בנושא הפלשתינאי הפתעות לטובה ולרעה?

תקוע: עשינו מאמצים גדולים, כדי שמדינות אשר היו מוכנות לא להצטרף למחנה הערבי תוכחנה את התנגדותן על־ידי הצבעה נגד — ולא באמצעות הימנעות. (בצער) אבל רוב המדינות שהצביעו נגד ההחלטה להעניק לנציג אש"פ מעמד של משקיף הסתפקו בהימנעות בעת ההצבעה על ההחלטה בדבר מתן זכויות לפלשתינאים. (בלי אשליות) עובדה היא: מדינות המבקשות להימלט מעימות עם גוש בעל השפעה נוהגות באו"ם להימנע בהצבעה. פירוש הדבר, הסתייגות ברורה מההצעה, בלי להרחיק לכת עד להצבעה נגדה. המצב הזה הוא מצער מאוד, אך הוא משקף בצורה נאמנה את העובדה הבסיסית ש־בזירת האו"ם הרוב הגדול של האומות איננו מצביע על־פי כללי הצדק והמוסר, אלא לפי שיקולים טאקטיים והתחשבות במאזן־הכוחות הגלובאלי.

שאלה: כלום קרה שנציגי מדינות באו"ם ניגשו אליך אחרי ההצבעה, ואמרו לך: „מצטערים, הצבענו בניגוד למצפוננו"?

תקוע (בלי היסוס): לא פעם ולא פעמיים ולא שלוש. זה קרה פעמים רבות, בין השאר עם שרי־חוץ אמריקניים. ברצוני להוסיף ולציין: אל הביקורת החריפה שמתחנו על האו"ם הצטרפו פרלמנטים, מדי־נאים ואישי־ציבור מכל העולם. שגרירי מדינות חשובות כארה"ב, מערב־גרמניה, בריטניה וקנדה, הסכימו איתנו כי עם הופעת ערפאת באו"ם הגיע הארגון לשיא השפל בהידרדרותו; הם הסכימו איתנו כי זוהי דוגמה להחלטות שרירותיות, המנוגדות למגילת האו"ם ולכללי הנוהל התקין, החלטות שנתקבלו אך ורק כתוצאה מרודנות הרוב!

אני: מזכיר האו"ם, קורט ולדהיים, הצהיר בראיון שנתן לקראת השנה החדשה, כי „אין רודנות של רוב באו"ם". איך זה מתיישב?

תקוע: כאשר קורט ולדהיים טוען שלא רק הקבוצה הערבית־סובייטית שהשתלטה על האו"ם משיגה רוב, אלא שלפעמים גם קבוצות אחרות מצליחות בכך, הרי הוא איננו מבחין בין החלטות הנוגדות את מגילת האו"ם וכללי המישפט לבין החלטות המעוגנות בחוק הבינלאומי. מכל מקום: העצרת ש־התחילה בסימן הדיון הפלשתינאי נסתיימה בעימות בין מדינות־המערב לבין המדינות שבשליטה ערבית־סובייטית. (בסיפוק רב) ישראל תרמה הרבה לכך ש־האכזבה העמוקה מהאו"ם והביקורת הקשה שנמתחה עליו מצאו ביטוי בנאומי רבים משגרירי המערב. מעניין, כי בנאומים אלה נשמעו לראשונה התבטאויות, הערכות, מושגים ומונחים, שבהם השתמשתי במשך שנים.

שאלה: כגון?

תקוע: כגון „רודנות הרוב", „החלטות הנוגדות את מגילת האו"ם", „דברים שאינם שווים את הנייר עליו נכתבו".

אני: באיזו מידה הפעילו הערבים לחץ על מדינות, כדי שתתמוכנה בנושא הפלשתינאי?

תקוע (בזעף מריר): ידוע לי שהערבים הפעילו לחץ כבד מאוד על שגרירי מדינות מסויימות. היו גם איומים ברורים וחד־משמעיים בעיקר בתחום אספקת הנפט.

שאלה: היכן היית ביום בו הופיע ערפאת בעצרת? מה עשית?

תקוע: ישבתי ליד מכשיר הטלוויזיה, כדי לחזות בהופעתו. (בתנופה) כדי שאדע כיצד לערער את דבריו ולחשוף את האמת על אש"פ!

„אנו מתביישים במה שקרה"

אני: איך הגיבו השגרירים באו"ם על הופעת ערפאת?

תקוע (בגילוי־לב): התגובות הראשונות היו בדרך־כלל: „נאום ערפאת היה מתון". כך התברר לי, כי תפקידי העיקרי והמיידי הוא לסתור רושם זה מכל וכל. החלטתי להגיב על „טיעוניו" ו„האשמותיו" של מנהיג המחבלים, ולהציג עמדה ישראלית מבוססת מבחינה עובדתית, הגיונית ומדינית, ועמדה שהיא חד־משמעית בשלילת אש"פ וגישתו. ברור היה, כי ממשלות רבות המתינו בציפיה להופעה הישראלית כדי לראות אם יש בה סדקים מבחינת נכונות ישראל לרכך את שלילתה המוחלטת של אש"פ. אילו היו מתגלים סדקים כאלה בדברי, יתכן מאוד שכל אותן מדינות, אשר לא תמכו בהחלטות הערבים, היו נוקטות עמדה קרובה יותר לאש"פ. אני חייב לומר, כי מייד אחרי נאומי התפזר הערפל, ושגרירי המדינות באו"ם, שסברו כי דברי ערפאת היו מתונים כביכול — התפכחו. (בהחלטיות בלתי מתפשרת) בנאומי ציינתי בין השאר, כי הדיבורים של ערפאת על מדינה חילונית בארץ־ישראל מזכירים את הסיסמה „העבודה משחררת" שהרתו הנאצים על שערי מחנות־המוות. הבהרתי לעצרת בצורה חד־משמעית: מטרת ערפאת היא אחת, ואפילו ישתמש באלף ואחת מליצות מצלצלות: חיסול מדינת־ישראל!

שאלה: עצם קבלת־הפנים, שערכו נציגי האו"ם לערפאת, ומחיאות־הכפיים שהידהדו באולם דיכאו רבים בישראל. כיצד אתה מסביר זאת?

תקוע (בלי התרגשות): בעת נאומו של ערפאת ישבו באולם העצרת כשש־מאות ערבים, ומחיאות־הכפיים שלהם יצרו את הרושם כאילו העולם כולו מקדם את פניו של מנהיג המחבלים בברכה נלהבת.

יוסף תקוע באחד מנאומיו
„עלינו להפגין יותר אמון ביכולתנו להתגבר"

אל נשכח שלערבים הצטרפו מישלחות הגוש המזרחי וחלק משגרירי „העולם השלישי". עם זאת, ברצוני לציין, כי כאשר סיימתי את נאום־התשובה שלי זכיתי למחיאות־כפיים, כאשר המעמד משודר בטלוויזיה וב־רדיו לכל רחבי־העולם. (במורת־רוח גדולה) צר לי שבמדינת־ישראל זכתה הופעתו של מנהיג המחבלים באו"ם ל„כיסוי" נרחב יותר מאשר נאומי באו"ם. הופעתי הוקרנה פעמיים במלואה בארה"ב ובקנדה, ושודרה ברדיו או"ם לכל המדינות החברות באירגון. עובדה: בעיקבות הנאום קיבלתי מאות מכתבים מכל ארצות העולם, מיהודים ומלא־יהודים, מילדים וממבוגרים, המביעים את תמיכתם התקיפה והנחרשת בישראל. (בשימחה) הגיעו אלי גם תגובות רבות מן הארץ. אחרי נאומי ניגשו אלי כמה וכמה שגרירים, ואמרו לי: אנחנו מתביישים במה שקרה. אוי לנו אם בעצרת האו"ם מקבלים בצורה כזאת את פני מנהיג המחבלים! (בהטעמה) קורט ולדהיים, המזכיר הכללי של האו"ם עצמו, אמר לי: עשיתי כמיטב יכולתי למנוע את קבלת־הפנים החגיגית, שנערכה לערפאת. התנגדתי שיושיבו אותו על כסא מיוחד ב־מרומי הבמה. אבל נשיא־העצרת, בוטפליקה, התעקש.

בוטפליקה: קנאי קיצוני וחשוך

אני: מה דעתך על אחמד בוטפליקה, שר־החוץ האלג'ירי, שכיהן כנשיא עצרת האו"ם ואשר יזם את הופעת ערפאת?

תקוע (מושך בכתפיו): אינני מכיר אותו, אבל אין לי מה לדבר עם בוטפליקה. מימי לא החלפתי עמו מלה. כאשר צריך להסדיר דברים, אני עושה זאת באמצעות המזכיר הכללי, או סגנו האמריקני, מורס. (חד) מהרגע הראשון היה ברור לי, שבוטפליקה הוא לא רק חד־צדדי בגישתו, אלא גם קנאי קיצוני וחשוך. דבר זה השתקף כבר בנאום הראשון, שנשא מייד אחרי שנבחר לנשיא־העצרת, כאשר תקף את ישראל בצורה פרועה. אז לא היה לי ספק, כי שום תועלת לא תצמח ממגע ישיר עימו. האמת היא, כי בוטפליקה הזיק בהתנהגותו לעצמו יותר מאשר לישראל.

אני: מדוע?

תקוע: התנהגותו של בוטפליקה הבליטה את משוא־הפנים המתרצף, בו ניהל את הישיבות בעצרת.

שאלה: מהו, לדעתך, יחסו האישי של המזכיר הכללי, קורט ולדהיים, לישראל?

תקוע (דיפלומטית): ולדהיים נוקט בדרך־כלל עמדה זהירה ומאוזנת. הוא נמנע מעימות עם הצדדים המעורבים בסיכסוך המזרח־תיכוני. מאידך, ברור ש־כמזכ"ל של אירגון, בו הרוב היה תמיד אנטי־ישראלי, אין ולדהיים מתעלם מדעת הרוב.

אני: בארץ סבורים, כי אחרי הנסיון שנעשה להוציא את דרום־אפריקה מהאו"ם, יגיע ביום־מן־הימים גם תורה של ישראל. מה דעתך?

תקוע (מנענע בראשו): לא! הדבר לא נראה לי. רק מועצת־הבטחון רשאית להחליט על הוצאת מדינה מהאו"ם. אפילו השעיית זכויותיה של מדינה באו"ם טעונה החלטת מועצת־הבטחון. בעבר קיבלה העצרת שורה של החלטות, אשר פסלו את זכות ההשתתפות של מישלחת דרום־אפריקה בדיוני האו"ם. (בתוקף) בכל אחד מהמיקרים האלה הודיע נשיא־העצרת, על סמך חוות־דעת משפטית של מזכירות האו"ם, כי אין תוקף להחלטות אלה, לנוכח היעדר החלטה מצד מועצת־הבטחון. התעלם השנה בוטפליקה ממגילת האו"ם ומכללי הנוהג, והודיע שהחלטה שקבעה העצרת הקודמת בדבר השעיית השתתפות דרום־אפריקה באו"ם — תופסת. (בתקווה) יש לי יסוד להאמין, כי נשיאי העצרת בעתיד לא ינקטו עמדה מעוותת כזאת. מכל מקום: דרום־אפריקה נשארה חברה באו"ם.

אני: מיהו נציג אש"פ באו"ם?

תקוע: משקיף אש"פ באו"ם הוא פלשתינאי בשם חסן. אגב, לאש"פ יש זה שנים מישרד בניו־יורק, ונציגיו השתתפו מכבר בדיונים על הפליטים הפלשתינאים והשטחים, שהתקיימו בוועדות העצרת. עכשיו הוענק לאש"פ מעמד רשמי של משקיף, אשר ניתן גם לתנועות־שיחרור אפריקניות. נמתחה על־כך ביקורת בינלאומית חריפה, ועובדה היא: האו"ם איננו כיום מה שהיה. בדיוניו משתתפות לא רק מדינות ריבוניות, אלא גם מישלחות כמו של אש"פ.

יחסי לבריה"מ מנסיוני כשגריר

אני: בסך־הכל, כלום אין כהונתך כשגריר ישראל באו"ם תיסכול אחד גדול?

תקוע [illegible]: לא. מעולם לא היו לי אשליות לגבי מצבנו הפרלמנטרי הקשה באו"ם. תמיד ידעתי למה אנחנו יכולים לצפות מהאירגון הזה. תמיד גרסתי כי עלינו לנצל את האו"ם כבמה להסברת מדיניותנו ולמגעים דיפלומטיים עם נציגי ממשלות שאין להם יחסים איתנו, ולעשות כמיטב יכולתנו למנוע מן הערבים לנצל את האו"ם כמכשיר יעיל בלוחמתם המדינית נגדנו. במשך שבע שנות כהונתי באו"ם הוכחתי, כי אין לערער את עמדתנו ואין לשנות את מדיניותה של ישראל על־ידי החלטות המשקפות את הרוב הנשלט על־ידי הגוש הערבי־סובייטי. האו"ם משמש לנו גם אפיק חשוב, כדי להביא את דעותינו למיליונים בעולם.

שאלה: האם הרגשת בחודשים האחרונים באיזו תזוזה של הסובייטים כלפי ישראל?

תקוע (בהחלטיות רבה): הגעתי למסקנה, כי ברית־המועצות איננה ממלאת תפקיד קונסטרוקטיבי במאמצי השלום במזרח־התיכון. דבר זה משפיע, כמובן, על האפשרות להתקדמות בוועידת־ז'נבה.

שאלה: האם אתה, כשגריר ישראל באו"ם, סבור שאנחנו צריכים ללכת שוב לוועידת־ז'נבה?

תקוע (אחרי מחשבה קצרה): העובדה שבריה"מ ממשיכה להזדהות בצורה חד־צדדית עם התביעות הקיצוניות ביותר של הערבים, ונסיון העבר, שהוכיח כי הופעה משותפת של מדינות־ערב בזירה בינלאומית כלשהי מביאה לגיבוש עמדה קיצונית משותפת, וכן הדרישה לשתף את אש"פ בוועידת־ז'נבה — הופכות את הוועידה למיסגרת, שבה הסיכויים למו"מ פורה קלושים למדי. לדעתי, יש לראות בוועידת־ז'נבה לא שיטה של משא־ומתן, אלא מושג בלבד של התקדמות לקראת השלום. לכן אם יתברר, כי אי־אפשר להגיע להסדר חלקי נוסף עם מצרים, אינני מוציא מכלל אפשרות את הצורך לשקול מאמץ לפתוח בשאיומתן לקראת הסכם־שלום כולל; אך גם אז תצטרך שיטת המו"מ להיות הידברות נפרדת בין ישראל לכל אחת מהמדינות ערב.

שאלה: היו שטענו נגדך, כי בדבריך הבוטים והחריפים הוצאת את נציגי בריה"מ באו"ם לא פעם מכליהם, וגרמת לתגובות נרגזות מצידם. האם זה נכון?

תקוע (שלם עם עצמו): כאשר נאמתי בעצרת האו"ם כנגד הרוסים או הערבים, שקלתי את נימת דברי היטב. (בסערה) מטרתי היתה לזעזע את הסובייטים ולהביא להחודה מכסימאלית בדעת־הקהל, וזאת כדי להסעיע בנושא מרכזי ומכריע לגבי עתיד מדינת־ישראל: גורל יהודי בריה"מ. הביקורת הפומבית התקיפה, שנהגתי להשמיע כלפי הסובייטים מעל בימת האו"ם, התחילה מיספר שנים לפני שדעת־הקהל בעולם התעוררה לסייע ליהדות בריה"מ. עמדתי והסיבנוני התקיף והחד־משמעי באו על רקע נסיוני המצטבר בשנות כהונתי כשגריר־ישראל במוסקבה בשנות השישים. (בחיוך קל) לעיתים, אחרי נאומים חריפים נגד בריה"מ, ניגשו אלי נציגים סובייטיים באו"ם והביעו את הערכתם. (בהכרת תודה) השבוע זכיתי להכרות כבוד מטעם התאחדות עולי בריה"מ בישראל, ומי כמוהם יודע מה מחזק את מאבקם. (נזכר) בזמנו, כאשר נראית היה לי שראש־הממשלה, לוי אשכול המנוח, עלול להגביל את פעילותנו בקרב יהדות בריה"מ, שקלתי להגיש את התפטרותי מכהונת שגריר ישראל במוסקבה. בסופו של דבר התקבל הקו האקטיביסטי, בו דגלתי, והתוצאות ידועות: עד עתה הגיעו לישראל כ־100 אלף עולים מבריה"מ.

שאלה: אתה מקבל מכתבים גם מיהודים בבריה"מ?

תקוע: כן, בהחלט.

אני: מהם יחסיך עם מישלחת סין העממית באו"ם?

תקוע: כפי שציינתי, האו"ם מהווה זירה חשובה למגע עם נציגי מדינות, שאין להן יחסים דיפלומטיים איתנו, כולל סין העממית.

שאלה: האם הסינים באו"ם עויינים אותנו?

תקוע: לא הרגשתי מצידם כל עויינות. הם בהחלט שונאים את הסובייטים יותר מאשר את ישראל.

אני: כיצד מתייחסת לישראל המישלחת הצרפתית?

תקוע: מבחינה מקצועית ואישית, יש לי יחסים מצויינים עם השגריר הצרפתי באו"ם. אבל מישלחת

(סוף בעמוד 18)

הלוח הכלול חיפה והצפון

ידיעות אחרונות: הנביאים 28, טל. 667931
מאריו: בורדאו 20, טל. 661166

מכוניות · אופנועים וקטנועים · שרותי רכב · ביקוש רכב · מקררים · שידוכים · מכונות כביסה · מספרות · כלי נגינה · רהיטים · בולים ומטבעות · מורות ומורים · דירות · ביקוש דירות · עסקים · קבלנים · וילות ובתים · דירות מרוהטות · דירות בבתי מגורים · חדרים מרוהטים · דירות 2-2½ חדרים · דירות 1-1½ חדרים · דירות בשכר חודשי · מגרשים · חנויות · מחסנים · שרותים · בתי־ספר ושיעורים · ריקודים · תריסים · מבני תעשיה · הצעות עבודה

צבא הגנה לישראל
אגף כח אדם

הנחיות לחיילי מילואים היוצאים לחו"ל ושוהים בחו"ל

בהמשך לשאר ולעדכן את הקשור עם חיילי המילואים היוצאים לחו"ל והשוהים בחו"ל, מפרסם ראש אגף כח אדם במטכ"ל את ההנחיות הבאות:

* חייל מילואים המחזיק במנקס מילואים יצטייד ביחידתו בטופס קבלת אישור יציאה לחו"ל, בטופס 431.
* במקרה לאו"ח חייב החייל שהוא שוהה בחו"ל, ימלא החייל שני עותקים של טופס 431, במינוי בחתמנות בדואר לקונסוליה הישראלית הקרובה למקום מגוריו.
* חייל מילואים השוהה בחו"ל בעת פירסום הודעה על גיוס בדוחק כללי ימלא את טופס 431, יקבלם בדואר מהקונסוליה הישראלית הקרובה או ידי פנייה בטלפון או בכתב וישלח את הטופס לקונסוליה לשם חידוש ועדכון הקשר.
* על חייל המילואים השוהה בחו"ל לדווח בעתיד לקונסוליה הישראלית הקרובה על כל שינוי במקום מגוריו על גבי טופס 431.

המועצה המקומית ראש-העין
מכרז פומבי מס' 13/74

המועצה מציעה למכירה 30 מכונות-כתיבה משומשות מדגם אמפיקל 8 ו-10 מכונות מסוג למכונות הכריכה.

את המכונות אפשר לראות בבית-הספר המקיף אורט ראש-העין בכל יום בין השעות 10.00—8.00 בבוקר.

הצעות בכתב יש לשלוח לגזבר המועצה המקומית ראש-העין לא יאוחר מיום רביעי, 8 שבט תשל"ה (15.1.74) שעה 12.00 בצהריים.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

בכבוד רב,
יוסף מלמד
יו"ר המועצה המקומית

מחפשים רעיונות למשחקים חינוכיים ועזרי חינוך

אם יש לך רעיון או אב טיפוס, כתוב לת.ד. 7402, ירושלים.

הישיבה התיכונית מקצועית תורה ומלאכה פתח-תקוה

נפתחת ההרשמה לשנה"ל תשל"ו

המגמות: מכניקה כללית, אלקטרו מכניקה, אלקטרוניקה

מסלולים: 1. בגרות מקצועית 2. תעודת גמר מקצועית

ההרשמה במשרדי הישיבה:
בימים א'—ה' בין 12.00—8.00
בימים ב'—ד' 8.00—12.00, 4.00—6.00

אוניברסיטת בר-אילן
המזכירות האקדמית
מודיעה

על פתיחת ההרשמה של מועמדים לשנת הלימודים תשל"ו (1975-6) לפקולטות ולבתיה"ס כדלקמן:

* מדעי היהדות
* מדעי הרוח
* מדעי החברה
* משפטים
* מדעי הטבע
* בית הספר לעבודה סוציאלית
* בית הספר לחינוך
* שלוחות האוניברסיטה באשקלון
* שלוחות האוניברסיטה בצפת
* שלוחות האוניברסיטה בעמק הירדן

טפסים ופרטי הרשמה ישלחו לכל דורש לפי פניה בכתב. או לפנות לפי הכתובת — המשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן; המתעניינים בשלוחות באשקלון, בצפת ובעמק הירדן, מתבקשים לפנות לפי הכתובת — משרד השלוחות, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.

— מספר המקומות מוגבל —

ההרשמה תפתח א"ה ביום רביעי, י"ח בטבת תשל"ה (1.1.1975)

ותסתיים ביום שישי, י"ז באדר תשל"ה (28.2.1975).

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בבית בזמנך הפנוי? סטודיו שעה בשתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב, כתוב בבקשה את כשרונך והאמנותי לאקמוזה הגראפית!

לכבוד "המכונים האמריקאים להשכלה בכתב" ת.ד. 28124 תל-אביב, קטע 77

אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמה כשרון למקצוע הגראפיקה.

שם: .... טלפון: ....
כתובת: ....

המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

למכירה-השכרה
מעלית טומק

תוצרת שבדיה

כושר הרמה — 750 ק"ג או 8 נוסעים

גובה — 34 מטר.

לפנות: טלפון 04-723251/2.

מרכז הבניה הישראלי

ביום ג', 14.1.75 יתקיים בבית אגרון, רח' הלל 37, בירושלים

יום עיון בנושא:
חדירת רטיבות לבניינים — סיבות ודרכי מניעה

בהקבצת פרסום דו"ח ועדת מרכז הבניה הישראלי לחקירת בעיית חדירת הרטיבות לבניינים בירושלים

התוכנית

8.30— 9.00	התכנסות ורישום
9.00— 9.15	דברי פתיחה — יו"ר — ד"ר מ. תאני (מכון התקנים הישראלי)
9.15— 9.45	מנגנוני חדירת רטיבות לבנינים ועקרונות תכנון מונע — פרופ' י. סורוקה (הטכניון מ.ס.כ.)
9.45—11.00	פרטי תכנון וביצוע: — מיתוח סביבתי, יסודות מסדים וקירות תת-קרקעיים — אינג' ח. חיימן; — קירות חיצוניים, פירים וחדרי מדרגות — אינג' מ. רוזנצוויג (שכון עובדים); — גגות ומרפסות — אינג' צ. קנטורובסקי (משרד ד. פורת); — פתחים וגגרות — אדר' י. לויט; — תכנון לאיטום במבנים טרומיים — אינג' י. לוין (משרד השיכון)
11.00—11.20	הפסקה וכיבוד קל
11.20—12.20	ליקויים בביצוע ומסגרות בבקורת איכות — סקר ממצאי הועדה והשלכות המלצותיה — אינג' ז. לוית; הפעלת מסגרות בדיקה — אינג' ש. עבודי (מכון התקנים הישראלי)
12.20—13.15	דיון — פגל בהשתתפות המרצים
13.15—14.15	ארוחת צהריים
14.15—15.30	טיפול מונע ובמצע עבודות תיקונים — יעילות אימפרגנציה בסיליקונים — דו"ח מחקר — ד"ר א. קורין (התחנה לחקר הבניה, הטכניון מ.ס.כ.); — חומרי איטום וביצוע עבודות תיקון — דיון — בהשתתפות מומחים, יועצים ויצרנים
15.30	סיום

דמי ההשתתפות — 50 ל"י.

המעוניינים להשתתף ביום העיון, מתבקשים לפנות למרכז הבניה הישראלי, רח' פ"ס 18 הקריה, תל-אביב, טל. 7—258275.

הודעות מס-הכנסה ומס-רכוש
לשימת לב
המעבידים!

נציבות מס הכנסה ומס רכוש מודיעה כי את התשלום המיוחד המקדים של אינ"י בעד התחייבויות, המשתלם לעובדים עם משכורת דצמבר 1974, עד לסכום של 200 ל"י, יש לכלול במשכורת הברוטו והוא יהיה פטור מניכויי מסי הכנסה ומלוות בדומה לתוספת היוקר.

תשלום זה פטור איפוא גם ממלוות חסכון (מעבידים).

לוחות חדשים לחישוב הניכויים לחודש דצמבר 1974 ניתן לקבל במשרדי השומה (בתל-אביב — במשרד השומה ת"א 5), החל מיום רביעי, י"ח בטבת, תשל"ה, 1.1.1975.

הצלחתך תלויה במקום לימודיך
עכשיו הזמן להתכונן לקראת בחינות המיון

אנגלית לאוניברסיטה
הכנה

* לחיילים הנחה * גם קורס בוקר

הפתיחה: 7.1

אנגלית מדוברת
מתחילים, מתקדמים, משתלמים

תל-אביב, ירושלים, חיפה

מכון דן
להשכלה ולהשתלמויות

פרטים והרשמה: בשעות 8—4 בערב
תל-אביב, בנין גימנסיה "הרצליה", דיזנגוף 106 במרכז, דוד המלך 11, בשעות 9—1 לבחרינותיים, טלפון 248118 — שעות 24 לשוכרים בראשון לציון.

תלמודים בת"א בבנין גימנסיה "הרצליה"

דירות פלוני

ראשון לציון		בנתניה	
3 חדרים	145,000.— ל"י	3 חדרים	160,000.— ל"י
3½ חדרים	170,000.— ל"י	3½ חדרים	180,000.— ל"י
4 חדרים	185,000.— ל"י	4 חדרים	200,000.— ל"י

בתנאי תשלום נוחים ב-24 חודש, משכנתא עד 28,000.— ל"י | בתנאי תשלום נוחים בין 12-24 חודש, משכנתא עד 40,000.— ל"י

נותר מספר דירות (הכניסה תוך 6 חודשים) 3 חדרים במחיר 150,000.— ל"י

פרטים והרשמה: ראשון-לציון, רוטשילד 40, טלפון 941369
נתניה, הרצל 41, טל. 053-23277

הלוח הכפול
ידיעות אחרונות — הארץ

דירות 1-1½ חדרים

[illegible]

דירות בשכר חודשי

[illegible]

דירות מרוהטות

[illegible]

דירות להחלפה

[illegible]

דירות בדמי מפתח

[illegible]

מגרשים

[illegible]

ביקוש דירות

[illegible]

חנויות

[illegible]

מחסנים

[illegible]

מבני תעשיה

[illegible]

אולמות

[illegible]

בתי מלאכה

[illegible]

משרדים

[illegible]

עסקים

[illegible]

הכדא מן אלאעלאם.

„התמוטטות"
בספרה

שלום תמורת ויתורים מרחיקי־לכת - הציעה ממשלת הליכוד ב־1967

בפורום ממלכתי סגור הביא באחרונה רבין את ההחלטה המקורית של ממשלת הליכוד, אחרי מלחמת ששת הימים ★ ההחלטה מציעה חוזה שלום למצרים ולסוריה על בסיס הגבול הבינלאומי, תוך תיקונים המתחייבים מצורכי הבטחון, וסיפוח רצועת עזה ★ „המצרים לא קונים את זה" — הודיעה ארה"ב לישראל

מאת שלמה נקדימון

פרשה מדינית שהיתה גנוזה עד כה בכספות של וושינגטון וירושלים — אם כי „פירורים" ממנה פורסמו בשנים האחרונות קמה וכמה פעמים — נשלפה לפני ימים אחדים מתוך... בפורום ממלכתי בהשתתפות ראש הממשלה.

באותו פורום התייחס לנושא שר הבטחון לשעבר, משה דיין, בהרצאה שנשא באוניברסיטת בר־אילן...

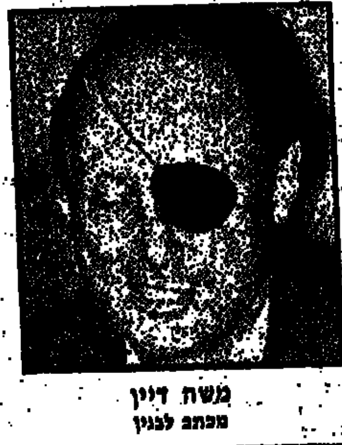

משה דיין
מכתב לבגין

אבא אבן
אחרת בארה"ב

טענת שווא

פירוק סיני

חילוקי דעות

ללא ירדן

סיפור עזה

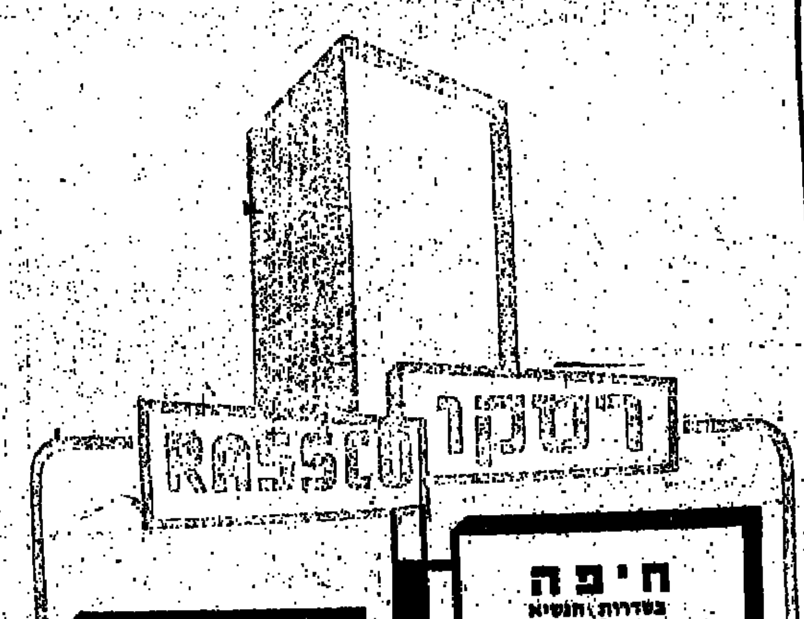

רסקו

חיפה
בשדרות הנשיא
דירות־רווחה 3½ ו־5 חדרים
עם הסקה מרכזית,
במספר מצומצם

ירושלים
גנות־גרנות
דירות רווחה 4½ חדרים
בשכונה נאה ומטופחת

חיפה
ברמת־חדר
דירות־רווחה 4, 5 ו־6 חדרים
עם הסקה מרכזית,
בבית רב־קומות

ק. ביאליסטוק
ביהוד
קוטגים דו־משפחתיים
4 חד', במחירים מיוחדים
ודירות־רווחה 3 ו־3½ חד'

חיפה
ברמת־שאול
דירות־רווחה
3, 3½, 4 ו־4½ חדרים
נוף מרהיב

חולון
בגבעת הפרחים
דירות־רווחה 4 חדרים
בתכנון וביצוע מעולים

קרית־ים
ברחוב אלי כהן
דירות־רווחה
3 ו־4 חדרים בבית רב־קומות
ליד השופרמרקט
דירות־רווחה 4 חדרים
בבית בן 8 קומות

אשדוד
ברובע ח'
דירות־רווחה 3 ו־3½ חדרים
ברובע י"א
דירות־רווחה 4 חדרים

ק. ביאליק
בסביניה
דירות־רווחה
3½ ו־4 חד' עם פינת אוכל

עומר
בבאר־שבע
וילות בודדות ודו־משפחתיות
וקוטגים דו־משפחתיים

עכו
ברחוב הרצל
וברחוב העצמאות
דירות־רווחה 4 ו־4½ חדרים
ברחוב בן־עמי
דירות רווחה 3 חדרים

ברמת־גן
מול קולנוע קסם
3 ו־4 חדרים, עם הסקה
מרכזית, בבית רב־קומתי.

נתניה
בחבצלת השרון
וילות דו־מפלסיות וקוטגים
במספר מצומצם

בקרוב! דירות־רווחה
בבתי־ים
בבאר־שבע

תנאים מיוחדים
לרוכשים עד 15.1.1975

פרטים נוספים,
בסניפי „רסקו":

★ חיפה — רח' הרצל 1,
טל. 668161
★ תל־אביב — הר־סיני 1,
טל. 622222
★ ירושלים — רח' שמאי 8
טל. 224421
★ ק. מוצקין —
„דירות־עם", שד' השופטים 2, טל. 710191
★ אשדוד — רח' קיבוץ גלויות 24, טל. 23035
★ באר־שבע —
„בית־רסקו", טל. 77145

מודעות

פולקסווגן

פז'ו

סיטרואן CITROËN

סאאב

סימקה

מיני־מינור

משחריות

פיאט

טריומף

סובארו

לארק

מורים

מרצדס

וקסהול

טונדרים

אופל

ב.מ.וו.

דאף

דופין

ד.ק.וו.

הילמן

וולבו

וויליס

N.S.U. — אודי

דוד הורוביץ

התקציב - ומדיניות סעד ורווחה

[illegible] זה של ישראל, סעיף תשלום החובות הוא מתריגמיש באופן מבהיל. זהו סעיף עצום בגודלו, בגלל עומס החובות הכבד, המוטל על המדינה; סעיף הבטחון נקבע לפי העיקרון של „קיום קודם לקיום טוב", וגמישותו היא שולית בלבד.

בתנאים אלה נוספת שאלת השירותים הסוציאליים וחלוקת השירותים הללו לנוקבת ביותר, והיא עומדת במוקד הויכוח על התקציב הממלכתי לשנה הבאה.

אין, כמובן, איש המטיל ספק ביעודה ובמהותה של ישראל כמדינת־סעד־ורווחה וברצון ובהכרח לעצב את דעתה במגמה זו. ברם, ישראל היא מדינה יחידה בעולם, שהיא חברת־שפע מארץ של מחסור, הי משתקף במאזן־התשלומים שלה, ומדינת־סעד־ורווחה בעידן מצוקתה.

הכורח הכלכלי של מאזן־התשלומים הגרעוני ודילדול הרזרבות, המסכנים את התעסוקה המלאה, את הצמיחה הכלכלית ואת קיום המשק, מאלצים את המדינה להוריד את רמת־החיים הקיימת ואת הצריכה התואמת מתחומי היכולת הכלכלית של המדינה, הנקבעת על־ידי עמלם של תושביה ויבוא הון או מענקים והלוואות.

התוכנית הכלכלית החדשה נקטה, ובצדק, בדרך של התאמה הצריכה ליכולת המשק. אחד האמצעים העוקריים למטרה זו הוא ייקור המיצרכים לאוכלוסיית הארץ.

מעקב סטאטיסטי מראה, שבדרך זו נפגעות בעיקר שכבות חלשות, בניגוד לי מגמתם ורצונם של מעצבי המדיניות הכלכלית החדשה. ז.ת הפגיעה הזאת בשכבות החלשות יש צורך ורצון למנוע.

*

מצב זה מציג בכל חריפותה את השאלה של שיטה אוניברסלית או סלקטיבית בשירותים סוציאליים, כולל שיטת הסובסידיות.

השיטה האוניברסלית מניחה שכמעט כל שירות סוציאלי וכמעט כל סובסידיה צריכים להינתן לכל האוכלוסיה בלי הפליה לפי רמות ההכנסה. השיטה הסלקטיבית ממקדת את פעולות הסעד והשירותים הסוציאליים והסובסידיות הניתנים חינם בי מעוטי־יכולת, שהם כיום, לפי כל החישובים, לא יותר מעשרה אחוזים של הישוב בישראל.

לשיטה האוניברסלית יש הגיון רב בארץ כמו הודו, שבה 80—90 אחוז של האוכלוסיה חיים על רמת־חיים מתחת לקו העוני, או במעט יותר מזה. היא אינה מתאימה כלל לארץ מפותחת עם הרכב אוכלוסיה סוציאלי כמו זה של ישראל.

הדוגמה הבולטת והממשית ביותר מבחינה זו היא זו של סובסידיות, עניין שבו חילוקי־הדעות הם אקטואליים וחריפים ביותר.

מעוטי־היכולת מהווים, כאמור, לפי קריטריון ליברלי למדי, כעשרה אחוזים של אוכלוסיית ישראל. נניח לשם הויכוח, שעוד עשרה אחוזים ראויים ליהנות מתודה מלאכותית של מחירי מיצרכים חיוניים עלידי הסובסידיות. היום מקבלים 20 אחוז אלו של האוכלוסיה לפי תיצרוכתם (לפי אומדן מבוסס על ניתוח התזונה) כעשרה אחוזים של הסובסידיה; כלומר 250 מיליון מתוך שניים וחצי מיליארד לירות של הסובסידיות למיצרכים בישראל. 80 אחוז של האוכלוסיה המבוססת מבחינה כלכלית, אלה שרמת־חייהם אינה יורדת מזו של ארצות מפותחות ומתועשות באירופה, נהנים מ־90 אחוז של הסובסידיות.

התמונה דומה בכל חלוקת טובות־הנאה אחרות, בתשלומים בעד שירותים שונים וכו'.

תופעה זו נובעת מהרכב הישוב ומהמיבנה הכלכלי של החברה בישראל, שבה רוב האוכלוסיה חי על רמת־חיים נאותה אפילו בהשוואה לארצות המפותחות באירופה.

הוא הדין בהענקת שירותים סוציאליים אחרים חינם לכל שכבות האוכלוסיה, וכמובן שלא כלול בזה חינוך חינם לכל, המקובל כשירות אוניברסלי גם בארצות אחרות ומעוגן בחוק. בניגוד לסובסידיות שבהיקף יחסי של ישראל אינן קיימות בשום מדינה אחרת.

*

זאת ועוד אחרת: אם תימשך עליית המחירים בשווקים הבינלאומיים, הרי השיטה של סובסידיה לכל עלולה למוטט את כל מיבנה המשק בישראל, וכבר היום היא משמשת אחד הגורמים המחמירים את המשבר במאזן־התשלומים. כתור גורם אינפלציוני, המשחרר כוח־קנייה רב של שכבות מבוססות דווקא.

בנימוקים נגד שיטה סלקטיבית במדיניות הרווחה של ישראל מביאים מתנגדיה וחסידי „הנאה לכל" את הדוגמה ההיסטורית של „חוקי העוני" (Poor Laws) באנגליה במאה ה־18 וה־19 ושוללים בצדק את תועלתם. יתר על כן, הם טוענים שמתוך אכזבת משיטות אלה, הולכת וכובשת את המקום המרכזי בכל מדינות הסעד והרווחה השיטה של „הנאה חינם לכל".

הטענה שהעולם כולו עובר לשיטת „הנאה חינם לכל", גם לאלה שרויים בשפע [illegible] ישלות האחרונה של מדיניות הרווחה בארצות־הברית ובאנגליה קרובה בתכנון „מס־הכנסה שלילי", שכולו מושתת על שיטה הפליית לטובת של מעוטי־היכולת, כי הוא מבוסס על קריטריון גודל ההכנסה, המכריע מי נהנה ממס־הכנסה שלילי ובאיזו מידה. במיספר ארצות אחרות נהוגה שיטה דומה בשם אחר של הבטחת „המינימום של מחיה".

אכן לדרך זו יש יתרון מכריע של ריכוז מאמצי המדינה למען רווחת תושבית בנקודות־התורפה החברתיות, ותודות לקריטריון זה היא גם אפקטיבית יותר, כי האמצעים למטרה זו אינם מתבזבזים על שכבות מבוססות, שהן הרוב הגדול של האוכלוסיה.

*

אולם הבעייה הקובעת היא זו של יכולת המדינה להבטיח „הנאת חינם לכל", כלומר, יכולת של מדינת־סעד מעידן של מצוקה, כשהיא נאבקת על קיומה הכלכלי ממש, כמצב של מלחמה, אינפלציה, עורף עצום של יבוא, דלדול־רזרבות ועומס־חובות כבד ביותר.

את הגיון של תפישה זו קשה להחדיר, כי המבוססים בחברה מהווים קבוצות־לחץ חזקות יותר מהעניים, בגלל דבקות בעמדות דוגמאטיות, שמוטן אבד עליהן הכלח.

בכל דיון בשאלת הסובסידיות, השירותים הסוציאליים וכל אותם סעיפי התקציב שאינם נוקשים באותה מידה כמו תשלום חובות, יש להתמודד עם בעייה זו. מוטב ללמוד את הלקח בעיתו, ולא תוך משבר חמור של מחסור ומצוקה.

שלב א'
בתחרות
„העובד המצטיין"

העובד המצטיין בקידום הייצוא 1975

במסגרת תחרות „העובד המצטיין" בקרב צבור העובדים בישראל החליטה הנהלת „ידיעות אחרונות", בשיתוף עם מכון היצוא הישראלי
מועצת הפועלים ועדי העובדים במשק,
להכריז על שלב א' בתחרות
„העובד המצטיין".

עובד שיצטיין בתרומתו למשק המדינה בתחום קידום היצוא - ישתתף בתחרות.

לקידום היצוא עושים עובדים רבים במשק, במישרין ובעקיפין: עובדי תעשיה וחרושת, מכנאים, ממציאים, מתכנתים, לוטשי יהלומים, סוורים בנמלים, אנשי מכס, קופטי הדרים, מעצבי אופנה ועובדי שירותים.
בין אלה ייקבעו עובדים מצטיינים, כל אחד בתחומו, בזכותם נאמר השנה:

אם נתאמץ יותר - נייצא יותר!

כי המוצא היחידי לגבור על המצב המשקי בו אנו נתונים - הגברת המרץ וקידום הייצוא

ידיעות אחרונות/

תחרות „העובד המצטיין"
שלב א' — בשיתוף עם
מכון היצוא הישראלי

ההזדמנות!

מבצע עד 10.3.75
מבחר עשיר של

סלונים שטיחים נברשות

במחירי הפתעה
• רהיטי אקספורט
• אספקה מיידית
• תנאי תשלום נוחים

תמכירה תתחיל ביום א' 4.1.75
משעה 6.30 בערב
ובכל זמנות חשבון

המרתף

דיזנגוף 203 תל־אביב

קרנית

המכון המשוכלל ביותר בארץ
לעשיית צפון

עדשות

רכות וקשות

גורדון 31 ת"א
טלפון 238642

למכירה

מכונת סריגה

אינטרלוק 28 צול
עם אירו בנד
פורנירים

טלפון 34723, תל־אביב.
בשעות לסדר קובצה.
מ"ב — 6 אחר־הצהריים.

למכירה

46-A 8-D

+ מילדור ורשר מירלוס
במצב מצוין.
טלפון 03-280795

הצעות עבודה

ביקוש עבודה

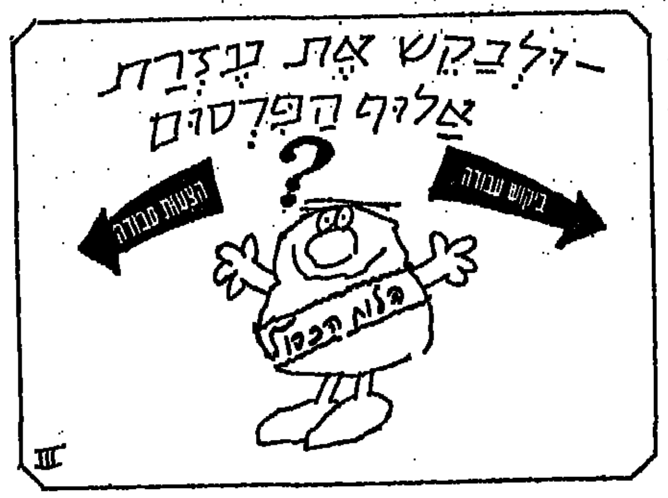

מכוניות למכירה

אלפא-רומיאו

אמריקאיות

"אם לעבוד — אז לעבוד"

מאת מנחם מיכלסון

פתאום — עולם אחר של מושגים; עולם אחר של הגדרות; עולם אחר של נורמות.

מוסר-העבודה לא כמליצה של נאומי-בחירות, אלא כמשהו המריץ את האדם שמאחורי המכונה.

פועל — לא כתואר בתעודת-זהות, בגלל שבוע-עבודה מלפני 30 שנה, והמקנה למתהדר בו לעשות ככל העולה על רוחו.

עבודה — לא כדרישה הנזרקת כלפי האחר, ושלום-עלי-נפשו של הדורש.

מכאן, מאחורי מכונות הצביעה והקיפול והגירוד ב"ארגמן" ביבנה, נראים הדברים קצת אחרת. כאן, או שאתה הופך להיות חלק מהמכונה, גלגל-שיניים בשר ודם — או שאתה משתלט על המכונה, מטעים אותה בקצב שלך.

★

מימון הרוש ומרדכי מיכאלשווילי אינם תופסים את המכונה למיתוס, כפי שעושים זאת רבים, המתיימרים לדבר בשמם. הם, פשוט, עובדים. נשמע מוזר?

וזה עוד לא הכל. הם אפילו אוהבים את העבודה. לא לטעות: הם לא מתכוונים למיפלגה, אלא למה שכתוב במילון תחת השם: עמל-כפיים (עוד יש כאלה תחת שמי ארצנו). וכאשר הם יודעים כי בעבודתם הם גם מסייעים למשק המדינה, ליצוא הישראלי, הם מתמלאים גאווה וחשים כי תרומתם חשובה.

שמונה שעות, עשר שעות, וכשצריך — שתים-עשרה שעות, עומד מימון הרוש מאחורי מכונת-הגירוד באולם הענק. קילומטרים של יריעות-צמר מתגלגלים במכונתו, הופכים פיוט של בד לשמיכות.

עד לפני חמש שנים היה זגג, ולא ידע מהחיים שלו בעיסקי צמר. היום, כשאתה בא ל"ארגמן", ושואל את איתמר זלץ, מנהל כוח-אדם במיפעל, מהי האסוציאציה שלו ל"עובד המצטיין" — הוא זורק מייד: מימון הרוש.

מימון הרוש, גבר בריא-גוף, בן 39: "נולדתי במרוקו, בעיר בינימילל. היינו עשרה אחים. אבא היה מורה בבית-ספר יהודי. כשסיימתי את ביה"ס, בן 13, נפטר אבא. בשביל לחיות צריך לעבוד. אז הלכתי ללמוד זגגות, אצל זגג יהודי. למה זגגות? היה מיקצוע טוב. פרנסה טובה. ברוך השם בהתחלה עבדתי אצלו ואחר כך פתחתי חנות קטנה. הייתי מבסוט מהחיים. מתקן שמשות, ויטרינות וזכוכיות שנשברו. בן 25 התחתנתי עם מזל, שהיתה מורה לצרפתית בבית הספר היהודי".

בינימילל, עיר קטנה ויהודים בה מעט. המחשבה לעלות לישראל מנקרת בו שנים. רוצה לחיות בין יהודים. אבל, הביצוע נדחה. נולדת הבת, ועוד אחת — ואחריה בן, ועוד אחד.

ב-1969 הוא אורז את חפציו ועולה לישראל.

"באתי ישר ליבנה, למה אחותי גרה פה. לא הכרתי אף אחד, חוץ ממנה. היא דיברה עם מישהו מההסתדרות. שאלה אם יש עבודה בשבילי. הוא אמר: שיבוא נה מחר. באתי להסתדרות. הוא מטלפן לארגמן. אמרו: שיבוא. נראה. קבלתי פתק ובאתי לעבודה".

ומאז — הוא בעבודה. אמת, תחילה חשב להתארגן קצת ואחר-כך לחזור לזגגות שלו. אבל מפה לשם נשאר כאן, והזגגות היא זיכרון מהימים ההם, ופיתרון חסכוני לזגוגיות שנשברות בבית אותן הוא מתקן בעצמו.

★

תיקו האישי בכרטסת-העובדים מספר: תוך ימים אחדים נקלט בעבודה, קודם [illegible] 2 (מסקאלת דרגות שהנמוכה 1 [illegible] 4). אחרי חודשים אחדים קפץ ל[illegible] 3, ולא עברה שנת-עבודה והוא הגיע לדרגה 5, שהיא גדולה על 4. אחרי שלוש שנת-עבודה הומלץ לתפקיד ראש-קבוצה בתחנת הגירוד, במחלקת הצמר.

מימון: "למדתי מהר את המיקצוע. זה לא בעייה. חוץ מזה, אני אוהב לעבוד. אוהב לראות איך שהצמר רץ במכונה. הלב שלי לא נותן לי לעבוד לאט. יש סחורה — שתרוץ במכונה. וגם כן המיפעל בסדר איתנו עם מענקים וזה — אז הוא צריך להרוויח. אבל, העיקר זה לאהוב את העבודה".

פרטים בתיק האישי: במשך 5 שנים נעדר יומיים בלבד מהעבודה. מדריך פועלים חדשים שמגיעים למיפעל. הגיש פעמים אחדות הצעות-ייעול שהתקבלו, ובתמורה זכה בפרסים כספיים ובמיכתבי הוקרה. סייע למועצת הייצור לעדכן את הנורמות, וכתוצאה מהן עלה פיריון העבודה במוזר בכארבעים אחוזים.

מבסוט מהחיים?

"מבסוט, ברוך השם. יש לי 1700 לירות נטו. אפשר לחיות, ברוך השם. הבת הגדולה שלי לומדת במידרשת 'עמליה' בירושלים — בי"ס לתלמידות מחוננות, וגם הקטנים לומדים טוב. שגם הם יבואו לעבוד פה? זה לא! שילמדו ויהיו מורים, מהנדסים; והבנות — אחות או מורה. אני לא למדתי הרבה. אבל שהם ילמדו. אני, זה המיקצוע שלי, זה העבודה שלי — אבל הם, שיהיו יותר ממני. אני לא אומר שלעבוד עבודת שחורה זה לא כבוד — אבל מהנדס זה יותר כבוד. וגם כסף".

מימון עובד, לעיתים, משש בבוקר עד שש בערב. חוזר הביתה הרוג מעייפות. מסתכל בטלוויזיה, קורא עיתון — ואם יש עוד קצת כוח, יוצא למרכז, ביבנה, מגלגל שיחה עם מכרים.

שבת זה היום הגדול שלו. הולך לבית כנסת. נח מהמכונות ומהרעש. קורא פרשת השבוע. ובמוצאי-שבת לוקח את האשה לקולנוע. "הכי אני אוהב זה סרטי קאובוי ואהבה".

אבל, שבת זה עניין של פעם אחת בלבד בשבוע. ומימון לעמל יולד — ושוב מתחיל שבוע מאחורי הצמר הרץ במכונה.

מה שמרגיז אותו זה מה שהוא קורא בעיתונים על מה שעושים אלה, שנמצאים למעלה, עם מיליוני דולרים. הוא לא תופס איך ומה הם עשו, אבל יודע שהם ליכלכו. עשו דברים שלא עושים. וחוץ מזה, מרגיז אותו שקאפוצ'י קיבל רק 12 שנים.

★

מימון אומר, שבעבודה שלו לא צריך כוח כמו מוח. צריך שכל כדי להשגיח על הסחורה. אבל, מרדכי מיכאלשווילי, אם לא היה לו כוח היה מזמן נופל מהרגליים ליד מכונת-הקיפול שלו. כי במשך היום הוא סוחב כמויות בד, שאחר דל-שרירים לא עובר על ידן מרוב פחד. הוא מעביר את הבד ממכונה אחת למכונה, מרים אותו אל בין מישטחי הקיפול, ולאחר-מכן מעביר את הבד לתחנת האריזה.

מרדכי, בן 38, נולד בעיר צחאקאיה שבגרוזיה, וראה ימים טובים בביה"ס היסודי במקום, ולאחר-מכן בחנות המכולת של אביו. השנים חולפות, והוא פותח בעצמו חנות, קונה דירה ומכונית "מאסקוויטש".

"חנווני בגרוזיה", הוא אומר, "זה כמו פה מהנדס. אבל, עזבתי הכל ועליתי. למה? תהרוג אותי אם אני יודע. כולם דיברו על ארץ-ישראל, (על עלייה — נו, אז גם אני. ואשתי ושני הילדים באנו. טוב, לא חשוב. אנחנו פה — וזהו. חוץ מזה, לחיות ככה, בין יהודים, זה משהו אחר".

אשתו לא התלהבה מהרעיון לעלות לארץ. אבל מרדכי אמר — אז קמו ועלו, ב-1971. תחילה עבד כסבל בנמל אשדוד. העיר בה קיבל מהסוכנות דירה בשכירות. לאחר זמן קצר הפסיק את העבודה שם והגיע ל"ארגמן".

איתמר זלץ: "תוך ימים ספורים, ל[illegible]סוית שהנורמה בתחנה שלו היא קשה, הוא תפס מהר מאוד את העסק. הגיע לנורמה מלאה, לפרמיה מכסימאלית. אחרי חצי שנה קיבל דרגה אותה מקבלים בדרך-כלל אחרי שנה, ומאז קודם ארבע פעמים לפני הזמן. כיום הוא בדרגה אחת לפני המכסימאלית במחלקתו".

מרדכי: "כשבאתי — לא ידעתי כלום. הייתי פועל פשוט. עכשיו אני רוצה להתקדם, להיות מנהל-עבודה".

אבל, עד שיתקדם, ימשיך לעבוד ב-מכונת הקיפול, ובעת ההפסקה ייפגש עם אשתו בחדר-האוכל. שכן, גם היא, כמוהו, עובדת במקום, אלא שבמחלקה אחרת. זה אולי נשמע נורמה, שבעל ואשתו ועובדים באותו מקום, אבל במציאות זה די אפור. זה אומר יציאה מוקדמת מן הבית כל יום; זה אומר עבודה קשה; וזה אומר ילדים החוזרים מבית-הספר לבית ריק, וחוזרים חשבים עם ערב עייפים כהוגן.

"אבל, אני מרוצה", אומר מרדכי, "כי העבודה טובה בשביל המשפחה, הילדים, 'ארגמן' והממשלה".

נכון, לעבוד כחנווני זה הרבה יותר מעניין, "כי מתעסקים עם אנשים שבאים כל פעם, מדברים, רואים אנשים חדשים — וגם עושים יותר כסף"; אבל ארץ חדשה — עבודה זדשה. או במקום לשקול מאתיים גרם גבינה הוא סוחב מאות ק"ג צמר.

אבל, כשהוא בא למכולת, מן הצד השני של הגבינה, הוא ושתגע מן המחירים. המזל שלו, שאין לו הרבה הזדמנויות לבוא לידי עימות עם המחירים, משום שהוא חוזר הביתה, פעמים רבות, סמוך לחצות.

ובשעה כזאת, האפשרויות אינן רבות. אפשר לשאול את הילדים, שלום ומרים, מה נשמע בבית-הספר ואיך הולך; אפשר לשוחח עם האשה על "ארגמן"; ו-אפשר אפילו לחלום בלילה על "ארגמן".

אבל, בבוקר, החלום הופך למציאות — והוא שוב אצל מכונת-הקיפול. חבריו אומרים, כי יש לו כושר עבודה לא-רגיל, והוא אומר: אם לעבוד — אז לעבוד.

★

מרדכי גם מתכוון למה שהוא אומר. עובדה, החנווני מגרוזיה הוא כזה, שכאשר אחרים מדברים על פיריון-העבודה — הוא שותק ועושה.

לילדיו הוא אינו אומר מה לעשות ואיזה מיקצוע לבחור כאשר יתבגרו, אך אינו מסתיר את הנאתו כשהוא שומע שבנו רוצה להיות טכנאי-טלוויזיה, ובתו — אחות.

גם בגלל שהוא משוכנע, כי במקצועות אלה אפשר להרוויח יותר ממה שהוא משתכר, וגם בגלל ש"הזמן שלהם זה ללמוד, למצוא מקצוע טוב עם פרנסה וכבוד. לפחות כבוד כמו של חנווני בגרוזיה".

פתאום הוא מסתכל בשעון, וקופץ: "זהו זה. הזמן רץ. צריך לחזור לעבודה. אין זמן".

אם מחפשים סיסמאות לשנת של עבודה מאומצת לקידום היצוא — אפשר להשתמש במישפט הזה של מרדכי מיכאלשווילי.

לסיטונאים
לממיצים
"לועדי עובדים"
ולכל אלה שקר להם...
"אדיב" פונה אליכם
בהצעה חמה:
תנורי חימום
תנורי נפט יפניים, תנורי אינפרא,
תנורי אמבטיה, רדיאטורים,
מפזרי חום FAN-HEATERS
FUJIKA•AEG•NATIONAL•CO-DA
SIEMENS•SIMCA
אדיב

מעוניינים לקנות
מכבש אקצנטרי
80—100 טון
INCLINABLE
עם HUB משתנה.
STROKE מכסימלי 120 מ"מ
לפנות לטלפון: 910983/4/5, מר שכטר.

(03)228866
חייג ומכור!!!
מעונין למכור, לקנות, להשכיר באמצעות מודעה בעתון?
למסור מודעה שמחה או אבל?
מעתה עליך רק להרים את שפופרת הטלפון שלך מכל מקום בארץ, לחייג 22-88-66 (03) ולהזמין ב"מודעפון" את המודעה בעתון הרצוי לך.
המודעה כבר בעתון!
"מודעפון" - לשרותך 24 שעות ביממה.
באפשרותך גם להכנס לכל אחד ממשרדי מודעפון ברחבי הארץ.
מודפון
שרות חדש למסירת מודעות
באמצעות הטלפון.

סטודיו 18
בית ספר מקצועי לצילום והסרטה
החלה ההרשמה למגמות:
צילום מקצועי
■ מסלול בוקר ■ מסלול ערב
לחיילים משוחררים — לימוד חינם
בהתאם לחוק חיילים משוחררים
מועדי הפתיחה אפריל 1975
סיום ההרשמה 31.1.75
פרטים והרשמה: בר-יהודה 18 ת"א טלפון 299598

هكذا من الاصل

1½-1 חדרים

דירות בשכר חודשי

ביקוש דירות

דירות מרוהטות

דירות בדמי מפתח

דירות להחלפה

מחסנים

מבני תעשיה

מגרשים

עסקים

אולמות

בתי מלאכה

משרדים

הצלתנתך תלויה במקום לימודיך
עכשיו הזמן להתכונן לקראת בחינות המיון
אנגלית הכנה לאוניברסיטה
+ לחיילים הנחה + גם קורס בכתב
הפתיחה: 7.1
אנגלית מדוברת
מתחילים, מתקדמים, משתלמים
תל-אביב, ירושלים, חיפה
מכון דן להשכלה ולהשתלמויות
פרטים והרשמה: בשעות 4—8 בערב
תל-אביב, בנין גימנסיה „הרצליה", ז'בוטינסקי 106 במרכז, דוד המלך 11, בשעות 9—1 לפני הצהרים. טלפון ומזכירה אוטומטית 24 שעות — 268120.
הלימודים בת"א בבנין גימנסיה „הרצליה"

לשימת לב המעבידים!
הודעות מס-הכנסה ומס-רכוש

נציבות מס הכנסה ומס רכוש מודיעה כי את התשלום המיוחד המקדים של פיצוי בעד התייקרות, המשתלם לעובדים עם משכורת דצמבר 1974, עד לסכום של 200 ל"י, יש לכלול במשכורת הברוטו והוא יהיה פטור מניכויי מסי הכנסה ומילוות בדומה לתוספת היוקר.

תשלום זה פטור איפוא. גם ממילוות חסכון (מעבידים).

לוחות חדשים לחישוב הניכויים לחודש דצמבר 1974 ניתן לקבל במשרדי השומה (בתל-אביב — במשרד השומה ת"א-5). החל מיום רביעי, י"ח בטבת, תשל"ה, 1.1.1975.

ראשון לציון
3 חדרים — 145,000.— ל"י
3½ חדרים — 170,000.— ל"י
4 חדרים — 185,000.— ל"י
בתנאי תשלום נוחים ל-24 חודש
משכנתא עד — 35,000.— ל"י

רבנת"ית
3 חדרים — 160,000.— ל"י
3½ חדרים — 180,000.— ל"י
4 חדרים — 200,000.— ל"י
בתנאי תשלום נוחים בין 12-24 חודש
משכנתא עד — 40,000.— ל"י

נותרו מספר דירות (הכניסה תוך 6 חודשים)
3 חדרים במחיר — 150,000.— ל"י

פרטים והרשמה: ראשון-לציון, רוטשילד 40, טלפון 941349
נתניה, הרצל 41, טל. 053-23277
דירות טוב

האם אתה מתעניין בגראפיקה? האם אתה מוכן ללמוד את אמנות הגראפיקה בביתך בזמנך הפנוי? סטודיו ש/ע בשתוף המכונים האמריקאים להשכלה בכתב יבחנו בבחינה את כשרונך והתאמתך למקצוע הגראפיקה!

לכבוד
„המכונים האמריקאים להשכלה בכתב"
ת.ד. 28124 תל-אביב, למס' 77
אבקשכם לשלוח אלי, ללא כל התחייבות כספית מצידי, חוברת הסברה ומבחן התאמת כשרון למקצוע הגראפיקה.
שם: ....
כתובת: .... טלפון: ....
המכונים האמריקאים להשכלה בכתב

למכירה-השכרה
מעלית טומק
תוצרת שבדיה
כושר הרמה — 750 ק"ג או 8 נוסעים
גובה — 34 מטר.
לפנות: טלפון 04-723251/2.

מרכז הבניה הישראלי

ביום ג', 14.1.75 יתקיים בבית אגרון, רח' הילל 37, בירושלים
יום עיון בנושא:
חדירת רטיבות לבניינים - סיבות ודרכי מניעה
בעקבות פרסום דו"ח ועדת מרכז הבניה הישראלי לבדיקת בעית חדירת הרטיבות לבניינים בירושלים

התוכנית
יו"ר — ד"ר מ. תאני (מכון התקנים הישראלי)

8.30—9.00	התכנסות ורישום
9.00—9.15	דברי פתיחה
9.15—9.45	מנגנוני חדירת רטיבות לבניינים ועקרונות תכנון מונע — פרופ' י. סורוקה (הטכניון מ.ט.ל.)
9.45—11.00	פרטי תכנון וביצוע: — פיתוח סביבתי, יסודות מסדים וקירות תת-קרקעיים — אינג' ח. חיימן; — קירות חיצוניים, פירים וחדרי מדרגות — אינג' מ. רוזנצוויג (שכון עובדים); — גגות ומרפסות — אינג' צ. קנטרובסקי (משרד ד. לוית); — פתחים ונגרות — אדר' י. לויט; — תכנון לאיטום במבנים טרומיים — אינג' י. לוין (משרד השיכון)
11.00—11.20	הפסקה וכיבוד קל
11.20—12.20	ליקויי ביצוע ומסגרות ביקורת בבקרת איכות — סקר ממצאי הועדה והשלכות המלצותיה — אינג' ד. לוית; הפעלת מסגרות בדיקה — אינג' ש. עבודי (מכון התקנים הישראלי)
12.20—13.15	דיון — פנל בהשתתפות המרצים
13.15—14.15	ארוחת צהריים
14.15—15.30	טיפול מונע וביצוע עבודות תיקונים — יעילות אימפרגנציה בסיליקונים — דו"ח מחקר — ד"ר א. קורין (התחנה לחקר הבניה, הטכניון מ.ט.ל.); — חומרי איטום וביצוע עבודות תיקון — דיון — פנל בהשתתפות מומחים, יועצים ויצרנים
15.30	סיום

דמי השתתפות — 50.— ל"י.
המעוניינים להשתתף ביום העיון, מתבקשים לפנות למרכז הבניה הישראלי, רח' ד' 15 הקריה, תל-אביב, טל. 7—258275.

אוניברסיטת בר-אילן
המזכירות האקדמית
מודיעה
על פתיחת ההרשמה של מועמדים לשנת הלימודים תשל"ו (1975-6) לפקולטות ולבתיה"ס כדלקמן:
- מדעי היהדות
- מדעי הרוח
- מדעי החברה
- משפטים
- מדעי הטבע
- בית הספר לעבודה סוציאלית
- בית הספר לחינוך
- שלוחת האוניברסיטה באשקלון
- שלוחת האוניברסיטה בצפת
- שלוחת האוניברסיטה בעמק הירדן.

טפסים ופרטי הרשמה יישלחו לכל דורש לפי פניה בכתב. נא לפנות לפי הכתובת — המשרד לקבלת תלמידים, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
המתעניינים בשלוחה באשקלון, בצפת ובעמק הירדן, מתבקשים לפנות לפי הכתובת — משרד השלוחות, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן.
— מספר המקומות מוגבל —
ההרשמה תיפתח אי"ה ביום רביעי, י"ח בטבת תשל"ה (1.1.1975)
ותסתיים ביום שישי, י"ז באדר תשל"ה (28.2.1975).

הישיבה התיכונית מקצועית תורה ומלאכה פתח-תקוה
נפתחה ההרשמה לשנה"ל תשל"ו
המגמות: מכניקה כללית; אלקטרו מכניקה; אלקטרוניקה
מסלולים: 1. בגרות מקצועית; 2. תעודת גמר מקצועית
ההרשמה במשרדי הישיבה
בימים א'—ה' בין 8.00—12.00
בימים ב'—ד' 8.00—12.00, 4.00—6.00

בס"ד
המועצה המקומית ראש-העין
מכרז מס' 13/74
המועצה מציעה למכירת 30 מכונות סריגה משומשות מדגם אמפיסל 8 ו־10 מכונות סטנט למכונות הסריגה.
את המכונות אפשר לראות בבית-הספר המקיף הדתי ראש-העין בכל יום בין השעות 8.00—10.00 בבוקר.
תתקבלנה הצעות למכונות בודדות או לכל המכונות.
הצעות בכתב יש לשלוח לגזבר המועצה המקומית ראש-העין לא יאוחר מיום רביעי, ג' שבט תשל"ה (15.1.74) שעה 12.00 בצהריים.
אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.
בכבוד רב,
יוסף מלמד
יו"ר המועצה המקומית

מחפשים רעיונות למשחקים חינוכיים ועזרי חינוך
אם יש לך רעיון או אב טיפוס, כתוב לת.ד. 7402, ירושלים.

צבא הגנה לישראל
אגף כח אדם
הנחיות לחיילי מילואים היוצאים לחו"ל ושוהים בחו"ל
במגמה לשפר ולעדכן את הקשר עם חיילי המילואים היוצאים לחו"ל והשוהים בחו"ל, פירסם ראש אגף כח אדם במטכ"ל את ההנחיות הבאות:
- חייל מילואים המחזיק בפנקס מילואים יצטייד ביחידתו בעת קבלת אישור יציאה לחו"ל, בטפסי 431.
- בהגיעו לארץ היעד בחו"ל, ימלא החייל שני עותקים של טופס 431, בציון כתבתו הקבועה וישלחם בדואר לקונסוליה הישראלית הקרובה למקום מגוריו.
- חייל מילואים השוהה בחו"ל בעת פירסום הודעה זו ואין בידיו טפסי 431, יקבלם בדואר מהקונסוליה הישראלית הקרובה על ידי פנייה בטלפון או בכתב וציון כתבתו המדוייקת. החייל ימלא את הטפסים וישלחם לקונסוליה לשם חידוש ועדכון הקשר.
- על חייל המילואים השוהה בחו"ל לדווח בעתיד לקונסוליה הישראלית הקרובה על כל שנוי במקום מגוריו על גבי טופס 431.

"תוך 3 שנים יהיו 2 מלחמות - ואז תבוא הגאולה"

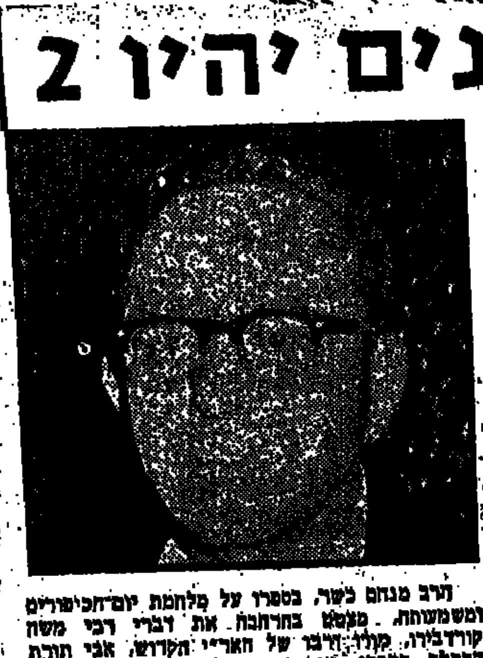

— אומר שבתאי שילו (בתמונה), האיש שחזה את פרוץ מלחמת יום־כיפור, בהסתמכו על פסוקים בתנ"ך, בזוהר ובספרי הקבלה ★ לדבריו, יכבוש האויב חלק מירושלים לזמן קצר, וישראל תפעיל נשק לא קונבנציונאלי — אך אין מקום לדאגה. פעמי המשיח קרבים

א[illegible]

[illegible] חנבואה והמצאת [illegible] מלחמת האחרונה. ופיו בעקבותית מובטחת לנו גאולתנו השלמה והסופית. וככן ?

מנחם אותנו שילו: נכון, הבטחתי, וסופה של התבטחות לתתקיים, שהרי לא אני המבטיח, כי אם נביאי ישראל והמאורות הגדולים של עמנו. נאמנים הם בהבטחותיהם. כל אשר עבר עלינו בחלוכי גאור לתנו, מתנבת ציון והצהרת בלפור ועד לשואה ותקו־מת המדינה ומערכות ישראל האחרונות — הכל מדו־יק, עד לפרט האחרון. אלא מאי ? — פורתא לא דייקנו. לא הם. אנחנו. לנו היתה טעות קלה בחש־בונותינו.

מסתבר, אומר הוא עוד, שלא ירדתי לסוף דעתם של הפסוקים. האינפורמציה שאגרתי בנושא הגאולה עדיין לא היתה מספקת. עתה ברור, כי מלחמת יום־הכיפורים אכן מלחמתנו האחרונה היא, אלא שמלחמה זו טרם באה על סיומה. סברנו תחילה, שמלחמת יום־הכיפורים תתחיל ותסתיים במערכה אחת ולבסוף הע־לינו שזהו תהליך ממושך וכי צפויים לנו, כנראה, עוד שני סיבובים.

הזוהר והאר"י (כפי שדבריו מצוטטים בספר "לקו־טי תורה" של תלמידו, רבי חיים ויטל) מדברים על פעמיים 132 לאלף השישי כעל שנת "קץ הימין". אם נספור 264 שנה לאלף השישי נגיע לשנת תשל"ן כשנת הגאולה. התהליך שהחל ביום־כיפור תשל"ג, עשוי להסתיים בשנת תשל"ו בגאולתנו השלמה. לאחר שלוש שנים קשות לעם ישראל.

וכך כותב הגאון מוילנה בנושא זה בספרו "קול התור":

"יש לדעת מראש, כי התחלת הגאולה תבוא לנו בדרך של צרות ("חבלים") ורווחה ("נעימים") לסי־רוגין. היא תבוא במידת הדין ומתוך התעוררות מ־למטה, אף כי לעומתה תתעורר גם מידת החסד. בעת ההיא מכל צרה תצמח ישועה, הישועה תבוא מתוך הצרה כמו שנאמר "ועת צרה היא ליעקב וממנה יוושע". ועלינו לדעת מראש, כי ארץ־ישראל נקנית ביסורים, אבל בזה היא נקנית ממש. עקבות המשיח יבואו בהסרעות ומיכשולים מצד חשר של עשיו ומצד ארמילוס חשר של הערב־רב. אך חלילה לנו לסגת אחור, במשהו נוכח הקשיים והמיכשולים שיהיו בדרך עבודתנו. ועלינו להיות בטוחים כי דווקא מ־הצרת יעקב ייוושע ומן המיצר נגיע למרחבית".

השחיתות מעכבת

נבואות רבות ביחזקאל ובעובדיה מרמזות על מאורעות ימינו. לא חסרים פסוקים שיש בהם משום רמז על מאבקי הפלשתינאים ועל תביעותיהם הקי־צוניות לקבל לירושה את ארץ־ישראל ואת עבר־הירדן כולה ("יען אמרך את שני הגויים ואת שתי הארצות לי תהיינה וירשנוה") ולכונן מדינה חילונית־דימוקרטית לפי רצונו של יאסר ערפאת. אולם נביאי ישראל מסיימים את נבואתם בהבטחה מוחלטת ש־היה לא יהיה כדבר הזה.

בפסוקים אחרים ניתן למצוא רמזים לנסיונות הד־או"ם להסגיר את ישראל בידי הערביים. אך גם מוי־מה זו תסוכל, כהבטחת הנביאים. גם משבר הדלק, כוחם של הערבים ע"י הפעלת חרם־הנפט והסיכוי להיחלץ ממשבר זה ע"י הפעלת אנרגיה אטומית, מוצ־אים להם סימוכין רבים בכמה וכמה פסוקים בנבו־אותיו של יחזקאל.

הרב מנחם כשר, בספרו על מלחמת יום־הכיפורים ומשמעותה, מצטט בהרחבה את דברי רבי משה קורדבירו, מקורו־חברו של האר"י הקדוש, אבי תורת הקבלה, בספרו "אור יקר", על מזימות העמים - נגד ישראל, לאחר שהעם היהודי יקים מחדש את מדינתו. וכך נאמר שם, בין היתר: "בעת ההיא יתאספו כל העמים ויטכסו עצת־שלום ביניהם, כדי להשמיד את ישראל מפני שתקימו להם מלכות ותהיה זאת עת צרה ליעקב, אך לא יבוא שבר וממנה יוושע". בזוהר־בראשית נאמרים דברים אלה עצמם בשינוי לשון: "כל העמים יתלכדו נגד בת־יעקב כדי להשמידה מן העולם, ועל העת ההיא נאמר כי עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע".

אם לא די באלה, מצביע שילו גם על מצבת הפנימי של המדינה, שאף הוא מרמז על "עת קץ". הוא מצטט את דברי הזוהר (בפרשת נשוא, דף קכ"ה), כי בזמן התקרבות הקץ "ירבו מעשי שחיתות ביש־ראל, ראשי העם יקחו שוחד, לא יתמכו בתלמידי חכמים ובאנשים ישרים והשליטים יהיו מבני הערב־רב".

עיקר השאיפה של הערב־רב — כותב הגאון מ־וילנה — לזווג את עשיו עם ישמעאל ולהפריד בין משיח בן־דוד למשיח בן־יוסף, שתפקידם המשותף להביא גאולה לישראל. משום כך יש לשבור את כוח הערב־רב בישראל, שהוא המפריד בין שני המשיחים, גואלי ישראל. עיקר הכוח של הערב־רב הוא בשערי ירושלים וביחוד "אספתא דקרתא" שעל קו־הביניים המערבי (האם יש כאן רמז לקריה הירושלמית של הממשלה ?...)

לא תהיה שואה

ושוב הזוהר. הזוהר — מדגיש שילו — שעליו מתבססים רוב השבועות הגאולה, מדבר על שתי הפסקות בתהליך הגאולה. כל הפסקה בת 12 חודש. פעמיים יסתתר המלך משיח, אומר הזוהר, בכל פעם למשך 12 חודש. ואנחנו, בני דור הגאולה, לא זכינו כנראה, לקבל את גאולתנו בדרך נס, בבת אחת ו־ללא מלחמות ; ומשלא זכינו היא באה לנו טפין־טפין, בדרך הטבע, במאבקים ובמלחמות, כ"עני ה־רוכב על חמור" — ומאותו הטעם עדיין אין אנחנו רואים את הגאולה ואת הגואל.

מה צפוי לנו עוד עד הגאולה השלמה ?

"החזות — קשה, צרות ומלחמות. במדרש־תהלים נאמר, כי "מלחמת מגוג" לכל העמים אשר איתו תתנהל ב־3 סיבובים, שהראשון בהם היה, כנראה, במלחמת יום־כיפור. בשני הסיבובים האחרים "ינסו הגויים להגיע לירושלים ולכבשה". על הסיבוב ה־שלישי והמכריע ישנו רמז קשה בתורה : "וירד מיעקב והאביד שריד מעיר". בשפה מודרנית, פירושו של הפסוק לדברי שילו : יקום שליט מעם ישראל שישמיד עיר של האויב ולא ישאיר בה שריד. הרי לכם רמז מטיל־אימה על האפשרות לשימוש בנשק לא־קונבנצי־יונאלי. כפי הנרמז — מפרש שילו — יביאו אותנו הגויים למצב, שלא יהיה מנוס מכך, כדי לשמור על עצם קיומנו הפיסי.

לאחר מכן יבואו עלינו הגויים "מצפון שקט ונקי", כדי לפרקנו מנשקנו וכדי לנסות ולכבוש את ירושלים. אם להסתמך על נבואת זכריה, יעלה הדבר בידם, אך בהיקף מצומצם מאד ולזמן קצר ביותר. (לדברי המדרש, רק יהודי אחד יאלץ לעזוב את ירושלים ורק שתי נשים תיאנסנה ; ובזה תקויים נבואת זכריה). זאת יכולה להיות התקפה כלשהי של האומות המאוחדות ; זאת יכולה להיות ברית של הערבים עם הרוסים וגרורותיהם. כך או אחרת, אין מקום לדאגה, לא תהיה שואה נוספת, על שואת יהדות אירופה.

גם למאורעות ימינו לצעדים המדיניים הנעשים בקשר לבעיות האיזור (דיקוני הארים, עליית הפלשתי־נאים, חרם הנפט, הנסיון לחלק מחדש את הארץ, התיסוטים [illegible] של ממשלת ישראל [illegible] [illegible]

מעשה ניסים

[illegible]

קנה דירתך בדירות
גינדי
ראשון־לציון — רח' הרצל 59 (מול התחנה המרכזית)
פתח־תקוה — רח' חיים־עוזר 28 (מול העיריה)
רחובות — רח' הרצל 187 (מול המשטרה)

ברשאון־לציון - בפתח־תקוה - ברחובות
אין לנו מתחרים!!!
במבחר! במחיר! ובשרות!

זוגות צעירים!!! בפתח־תקוה — 3 חדרים, במרכז העיר, בלוקסוס מלא, החל מ־ 155.000 ל"י

ברחובות — 3 חדרים, באזור שקט וירוק, בלוקסוס מלא, החל מ־ 140.000 ל"י בלבד

בראשון־לציון — זוגות צעירים!!! — 3 חדרים, באזור ארכיטקטוני מרשים, תכנון מעולה, טלפון, גנים ועוד 155.000 ל"י

דירות למשפחה!!! — 3½ חדרים, באזור מרכזי וירוק, קו וסגנון חדישים, מעלית, טלפון, גנים ועוד 175.000 ל"י

בראשון־לציון וברחובות המחאות קניה בסך כ־2000 ל"י חינם לכל קונה

אצל גינדי קנית בבטחון זכית

ידיעות אורונות — ידיעות אחרונות — הלוח הנפוץ ביותר במדינה

טלפונים : מחלקת מודעות 611441 ; המחיר : יום חול ר' 3.75 ל"י למלה / יום ו' : 5 ל"י למלה

פרקי היום במנ"ך

המשנה היומית

הדף היומי

ההלכה היומית

הדלקת הנרות

תורנות בתי חולים

תורנות בתי מרקחת

תורנות רופאים לפי ההתמחות

בתי כנסת

דירות 3 חדרים ויותר

קבלנים מציעים

דירות 2-2½ חדרים

דירות

וילות ובתים

[illegible]

יזמי צוות מגרשי משחקים וגנים ציבוריים

מציע:

ביתן לשומרים

(מפלסטיק משוריין ושלדת פלדה)

למפעלים, למוסדות חינוך, למשקים, למחסנים, למחסנים

[illegible]

סוכת שומר (לשומר יחיד)

בדבר פרטים נא לפנות למפעל:

עבר — פלסטיק משוריין, קיבוץ חמדיה, ד.נ. בית־שאן, טל. 065-88421/23.

שרותים

I.H.S	רח' ינאי 6	טל. 227968	שרותי בית אידיאליים

מסעדות

מסעדת קרית יובל	רח' זנגויל 1	טל. 532746	מאכלים רומניים

רהיטים

בנות חן	שלומציון המלכה 11	טל. 234466	ראה מודעה בעמוד זה

חמרי בנין ובית

אשד	רח' הרצוג 71	טל. 37398	ראה מודעה בעמוד זה

האם ביקרת כבר בחנות הרהיטים האקסקלוסיבית החדשה

ברחוב שלומציון המלכה 11

„בנות חן"?

מודלים חדשים במחירים מפתיעים של

חדרי שינה

פינות אוכל

וארונות קיר

בעלי בתי עסק בירושלים

מדור מוקדש לבתי עסק בירושלים מופיע בכל יום ו'.

במחיר מיוחד, ניתנת אפשרות להתפרסם תחת כותרת מרשימה — במקום עדיף.

פרטים בכל משרדי הפרסום ובמחלקת הפרסום של „ידיעות אחרונות", ברח' הלל 25, טל. 221950 — בשעות 8.00—16.00 — ללא הפסקה.

אל תחמיצו הזדמנות!

תחסכו בהוצאות ותשקיעו בפרסום יעיל וחסכוני.

בנק ישראל איגוד הבנקים

הקרן להנצחת עובדי הבנקים שנפלו במלחמת יום הכיפורים מודיעה על מתן פרסים למחקרים

הפרסים יוענקו למחקרים וסקרים שיש בהם משום תרומה לחקלאות או למעשה בתחום הבנקאות ובתחומים קרובים.

פרס ראשון: בסך 4,000.- ל"י

פרס שני: בסך 2,000.- ל"י

[illegible]

פרטים נוספים וטפסי בקשה ניתן לקבל ע"י פניה בכתב לפי המען: הנהלת הקרן להנצחת הנופלים, בנק ישראל, ת.ד. 780, ירושלים.

המועד האחרון להגשת העבודות נקבע ליום 30.4.75

לתושבי ירושלים!

חברת I.H.S מציעה:

כל תיקוני:

חשמל

שרברבות

תריסים

זגגות ועוד... ועוד...

כל זאת תמורת 120 ל"י לשנה

התקשר עוד היום לטלפון 227968

רחוב ינאי 6, ירושלים

הסדר מיוחד לועדי עובדים וועדי בתים

לירושלמים

„אשד" כלבו לחמרי בנין ובית (הרצוג 71)

מציע לרגל הפתיחה

	במקום	
תנורי חימום פרידמן	340.—	325.—
תנורי חימום פורגיקה	585.—	550.—
צבעי אפוקסי (מקוריים וכו')	26.—	22.—
טלפונים צבעוניים טלרד	295.—	285.—
אריחי קרמיקה „נגב קרמיקה"	מ"ר החל מ־	52.50

ועוד הצעות זולות ומגוונות

מקדחות בלק־אנד־דקר במחירים של לפני הפיחות

בואו לבקר ולהתרשם

רהיטי כדורי ירושלים

מודים מקרב לב

לקהל ידידינו ומברכינו

לפתיחת הסניף החדש

לארונות קיר וחדרי שינה

ברחובות, רח' אחד־העם 22

סניפים:

ירושלים, רח' כורש 6, טל. 222767

חולון, סוקולוב 8, טל. 845333

בני־ברק, רח' רבי עקיבא 916

בגדי ילדים

במחירי בית חרושת

פתוח:

בין 9—14.00, 16.00—19.00

רחוב יעבץ 21,

(פינת תבורי 21), ליד

„מגדל שלום" טל' 03-50979

אבד כלב

ב־19.12.1974 אבד בשכונת תלפיות, כלב מינוני בצבע ג'ינג'י, עם זנב שעיר + רצועת עור.

פרס למוצא הישר

מנצ'ה, דרך חברון 90, ירושלים טל' 02-31060

באילת!

מעוניין לרכוש

דירת פטין

טל. 74608 באר־שבע

בחיפה

למסירה בדמי מפתח או בשכ"ד חודשי

קומה

בשטח של 250 ממ"ר נטו

ברחוב בלפור 5 פינת נורדאו

מתאים למשרדים או סוכנות נסיעות

בדבר פרטים נא לפנות אל:

האגודה למען החייל חיפה, טלפון 662341.

למדו מהר ובהצלחה

קצרנות

עברית ו/או אנגלית

באולפן גרג (בר־קטא)

קורס חדש ב־7.1.1975

ת"א: גורדון 5, טל. 224532

חיפה: „במעלה", טל. 664922

למסירה מיידית

זכות למשאית

וולבו חייבר

כל הקודם זוכה.

טלפון: 02-261567.

החב' הישראלית־איטלקית לבנין בע"מ

אנו מבטיחים 9½% לשנה על

השקעתך

נותרו עוד מספר

חנויות

במרכז המסחרי הראשי של

רמת השרון

החל ממחיר 130,000.- ל"י

משרד המכירות

„שבח"

רמת השרון, רחוב סוקולוב 71, טלפון 470529

כן עוו ועמו ומטוסים

[illegible]

„ישבנו וחיכינו"

[illegible]

למכירה

ב.מ.וו.

2500

שנת ייצור 1971

גיר אוטומטי, הגה כח, מזגן אויר, טייפ.

קילומטרז' 10.000

טסט לשנה.

המחיר 66,000

פרטים טל. 797447

בין השעות 8.30—15.30

מבחר מערכות סלון בעיצוב מהודר

ומבחר חדרי שינה מקסימים, פאר תוצרת אירופה.

אפשרות עד ל־15 תשלומים - ללא ריבית!!

ניתן להשיג מבחר מצומצם של סלונים ממלאי הקיים בהנחות גדולות

כל הקודם זוכה!!!

חנייה חינם לכל מבקר — מובטחת. (בחניון הכפר)

„רהיטי דנאל"

תל־אביב, רח' חובבי ציון 61 (ליד כיכר דיזנגוף) טלפון 284647

פתוח בזמן המבצע בשעות 9.00—13.00, 16.00—19.30.

משרד החינוך והתרבות

מינהל החינוך

הבהרות בחוק החיילים המשוחררים בנושאי חינוך

בעקבות אי הבהירויות ושאלות רבות שהופנו אלינו,

הרינו להודיע כי:

1. חייל משוחרר, במשמעותו בחוק החיילים המשוחררים (הוראת שעה) תשל"ד—1973 הזכאי לתשלום שכר לימוד ע"י אוצר המדינה כמפורט בחוק האמור והרוצה ליהנות מזכות זו, מתבקש לשים לב אם מוסד החינוך בו הוא מתכוון ללמוד אכן נכלל במסגרת הסדר תשלום שכר לימוד לחיילים משוחררים, וכן אם המקצוע אותו הוא חפץ ללמוד כלול במסגרת זו.
2. אוצר המדינה לא יוכל לשלם את שכר הלימוד עבור חייל משוחרר במוסד חינוך שאינו נכלל במסגרת ההסדר האמור, או עבור מקצוע שלא אושר במסגרת זו.
3. בכל מקרה של ספק ניתן לפנות ליחידה לחיילים משוחררים, משרד החינוך והתרבות ת"ד 292, ירושלים; טלפון 02-223769.

אב שכול

שמתוך מכוניתו

(טאונוס לבנה)

שחנתה מקרן היצור מול מולל בונה ירושלים, בשעות הצהרים,

נגנב תיק דיפלומט

עם מסמכים הקשורים בבנו שנפל ובעסקיו,

מבקש מהמוצא להתקשר:

בבית 02-411531

ובעבודה 02-67958.

קונים

כל מיני

בקבוקים

ת.ד. 15020 ירושלים

עולה olelandia נוה

design 2001

אנו ממשיכים למכור מן המלאי

רהיטי יבוא

במחירים שלפני הפיחות

ובהנחות עד 30%

על המלאי הקיים

נצלו את ההזדמנות לרכישת רהיטי יבוא מתוצרת גרמניה, דנמרק ואיטליה — הכל באיכות מעולה ובעיצוב ברמה בינלאומית.

גם במוצ"ש 4.1.75

נקיים משעה 18.30 ועד 23.00

מכירה רבתי

של המלאי הקיים, דגמים חדשים ושטיחים מרהיבים מיבוא

אולם תצוגה ומכירות:

ירושלים,

רח' שלומציון המלכה 12

טלפון 223792

המועצה המקומית עומר

מכרז מס' 1/75

המועצה המקומית עומר מזמינה בזה קבלנים להגשת הצעות מחיר

לביצוע תיקוני כבישים ומדרכות בשטח היישוב

את ההצעות יש להגיש עד ליום 9.1.75 שעה 12.00.

תכנית עבודה והוראות לביצוע אפשר לקבל במשרד המועצה המקומית.

המועצה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או כל הצעה שהיא.

גבר בצלאל, ראש המועצה המקומית

בנק־ישראל

מכרז על מכירת מכונית נוסעים דגם פיאט 125 שנת ייצור 1969

הננו מתכבדים בזה להכריז על מכירת מכונית נוסעים דגם פיאט 125, שנת ייצור 1969, מס. 632-803.

המכונית תוצג ליד משרדי בנק־ישראל בירושלים, ברח' יפו, בנין מצפה, החל ביום א' — 5.1.75 ועד יום ה' — 9.1.75, בין השעות 09.00—13.00.

את תנאי המכרז, לרבות טופסי הצעה, אפשר לקבל מפקיד המודיעין של הבנק.

את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במזכירות בנק־ישראל ירושלים, עד יום ו' — 10.1.1975 שעה 12.00, בצירוף המחאה בנקאית בגובה 10% מהמחיר המוצע.

אין הבנק מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

נתיבי נפט בע"מ

מכרז מכירת מכוניות

מס' 1040/75

חברת נתיבי נפט בע"מ מציעה בזה למכירה את המכוניות הבאות:

מס' רשוי	סוג	דגם—תוצרת	שנת ייצור
137493	טנדר	D. 100	1972
138301	טנדר	D. 100	1972
154802	פרטי	פיאט 238	1973

[illegible]

נתיבי נפט בע"מ

למכירה

כמות גדולה של

משטחי עץ

בגודל 1.50 × 1.25

* לאחר שיפוץ * לשימוש מיידי

[illegible] טלפון 04-538261

מועדון כפר המכביה

לידיעת חברי המועדון

חידוש החברות לעונה 75/6 החל

ויימשך עד ליום 15/1/75.

לאחר התאריך הנ"ל תפתח ההרשמה לציבור הרחב

ההנהלה לא תוכל להבטיח מקומות לחברים חדשים.

בברכה,

הנהלת מועדון כפר המכביה

המכון הישראלי לספרות ולקוסמטיקה

קורסים ל־ ספרות נשים קוסמטיקה

תל־אביב, רח' יורדת 4

סמוך דיזנגוף 190, טל. 229388, 226066

דוגמאות מהחיים

אור וצל ב„שינוי"

יהושע בר־יוסף

דוגמה להפקרות

דוגמה קלאסית

דוגמה לצביעות

דוגמה להצהרה

דוגמה מבורכת

דידי מנוסי

לא תחסום

בְּרֹאשׁ הַפָּרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת
נִצָּב שׁ וֹ ר יָדוּעַ — הִנֵּה הוּא —
לֹא זֶה מְגַלְגֵּל־מִלּוֹת,
לֹא זֶה שֶׁ„יָּדַע אֶת קוֹנֵהוּ",
גַּם לֹא שׁוֹר־תַּבָּר שֶׁהֻקְצַת
כְּגְמוּל לְצַדִּיק מְקֻדָּשׁוֹ —
הַפַּעַם שׁוֹרֵנוּ הוּא דַּוְקָא הַ שּׁ וֹ ר
שֶׁ לֹּ א נֶ חְ סַ ם בְּ דִ ישׁ וֹ.

הַשּׁוֹר מֵחֶבְרַת־הַחַשְׁמַל
(וְלֹא אָנֹכִי שֶׁקָּבַעְתִּי)
שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּתְלוּשׁ הַשָּׂכָר
מָדוֹר הַנִּקְרָא: קִ י לוֹ וָ טִ י ם,
סָעִיף בְּהֶסְכֵּם־עֲבוֹדָה
אֲשֶׁר מְצַפְצֵף עַל כֻּלָּם —
נִסָּה לְעַרְעֵר בִּזְכוּתוֹ הַקְּדוֹשָׁה
וְהוֹפ... יֶחְשַׁךְ הָעוֹלָם.

לַשּׁוֹר מֵחֶבְרַת אֶגֶד־דָּן
(שֶׁהִיא כַּמּוּבָן מְסֻבְסֶדֶת)
חֲנֻיּוֹת בִּמְחִירִים מוּזָלִים
יוֹתֵר אִי אֶפְשָׁר כְּבָר לָרֶדֶת,
אַתָּה וַאֲנִי, בַּחֶבְרָה,
עוֹסְקִים בְּהִדּוּק הֲגוֹרָה
וְהוּא מֵאוֹתָהּ הַכְּנָסָה בְּדִיּוּק
רוֹכֵשׁ עוֹד מְנָיוֹת בַּחֶבְרָה.

לַשּׁוֹר שֶׁל עוֹבְדֵי־תְּעוּפָה
הַדַּיִשׁ מַגִּיעַ גָּבוֹהַּ:
לֹא רַק כַּרְטִיסִים בְּחִנָּם
לְכָל מִשְׁפַּחְתּוֹ פְּלוּס הַנַּעַר,
כִּי גַם הַחִשּׁוּב הַמַּצְחִיק
שֶׁל לִירָה־מוּל־שְׁטֶרְלִינְג בַּמַּס —
וְחוּץ מִכָּל זֶה הוּא עוֹד רֹאשׁ וְרִאשׁוֹן
בֵּין כָּל צוֹעֲקֵי הֶחָמָס.

לַשּׁוֹר הַפְּרוֹפֶסוֹר נוֹתְנִים
(מֵרֹב עֲבוֹדָה הוּא כּוֹרֵעַ)
כָּל אַרְבַּע שָׁנִים שַׁ בָּ תּ וֹ ן
בְּחוּ"ל — כֶּסֶף־זָר לְמַפְרֵעַ!
הַנֹּהַג קָבוּעַ כָּל כָּךְ
שֶׁשַּׂר הַחִנּוּךְ הָאַמִּיץ
הִצִּיעַ לָתֵת לְכָל מִי שֶׁנִּשְׁאַר
פִּצּוּי שֶׁקּוֹרְאִים לוֹ תַּ מְ רִ י ץ.

זֶה סוֹד הַמַּשְׁבֵּר אִם תִּרְצוּ
וְסוֹד הַשִּׁקּוּם וְהַבֶּדֶק
אֲבָל גַּם הַכְּנֶסֶת קוֹנָה
בְּרֶבַע־מְחִיר אֶת הַצֶּדֶק
כְּלוֹמַר: אִם אֵין אִישׁ הַמּוּכָן
לַחְסֹם אֶת שׁוֹרֵנוּ הַנַּ"ל
הֲרֵי רַק חֲמוֹר לֹא יִטְעַם מִן הַקַּשׁ
שֶׁיִּשְׁבֹּר אֶת גַּב הַגָּמָל.

פרשת השבוע

שמות

מאת מנחם בקר

ראיון עם יוסף תקוע

חסידים מספרים

מגדרשי חז"ל

هكذا من الأصل

הורוסקופ לאומי ל־1975

מזל גדי: • הרב גרן יגלה שהמלך סיבל היה יהודי • ושאחד מאבות אבותיו היה בעצם רב תימני • אשר יצא לגלות עם שבט הדני • הדבר יגרום לו למבוכה • ולסלוג בממלכה • אחרי מהפכה וקרב קצר • ושלטו עצמאי שבט דן על הנגב ובני ישמעאל יקבלו את המדבר. • •

מזל דלי: • במכון ויצמן ימציאו „משקפי משמלי" • פשוט בגדל של קספת נקרורים • מחבר אל שעון־יד ואין לו קלקולים או מצאורים • אחרי כוון הזמן ולחנות על ידינו • המתג עם אתנו. אשר היה נגדנו • מתחיל לשיר: „העולם כלו בעדנו" • •

מזל דגים: • בטול תרו־יחות לכל הנהגים • פסק־הלכה שיתקבל על־ידי כל החוגים • ואשר יאשר על ידי גדולי הרבנים והחוגים • יורה כי מצוה לנסע לים בשבתות ובחגים • המצוה האשר בחק. אך בצורת הסכנתית • האפיקורסים ישארו בעית במחאה נגד הכפיה הדתית • •

מזל טלה: • שער חליפת יעלה • הזהב ירד • הדולר יתבדבר • רוטשילד יתעני • אם כדאי לפתח את הכן • הבנק עמוד לצמודים • טוב ליהודים • •

מזל שור: • את תנועת העליה יהיה קשה לעצר • יעמדו ליד הקונסוליות בתור • באוצר התקבל הצעת חק • שכל מספר לבן הוא גם מספר ירק • הכרמלין לא ירצה להכחיש או לאשר • שהברז'נב התגבר • •

מזל תאומים: • קנס גדול של מלחות מלוחים • שר־הבטחון יודיע שבאירופה לא החלט עוד • אם אריק יקבל את הפקוד של נאט"ו • קנס מקבלים יערך בקניות • הדבר שערפאת הוא סוכן הש.ב. • •

מזל סרטן: • ימצאו את התרופה ממש לא יאמן אבל נזמן • רופא צעיר מקפת־חולים בעקרון • הגיע אחרי שלשים שנה אל הפתרון: • מים מים־תפלה (רק מצד הישראלי) • משפיעים על חמא הנגוע עם בן שליכי • שאר ערבי המצעצה שמורים בסוד • פרס נובל. פרס לגין, המון אותות כבוד • התרופה משפעת לעולם (עם ירקות) על־ידי אגרסקו • גת לאונסקו! • •

מזל אריה: • ששה חדשים בלי שביתה ולא בסקרה • הפועלים מקבלים במה שרוצים • המעסיקים עשים אך מרצים • במשרדי האוצר קרב שמחה מקפצים • כלנו משלמים מקסימום 10 אחוז מסים • בבנק־ישראל מדפיסים ומדפיסים • כלם מספלים באפן כללי שנה לא הגיוני אך זה גם כלכלי • •

מזל בתולה: • גם לבנות מזל זה תבוא הגאלה • חתן אחד אלה ימצא מקום ויספר: „אחת שהיתה בתולה חמשים שנה נשאה למיליונר" • •

מזל מאזנים: • חדשות גדולות בירושלים: • טיבור רוזנבאום ימצא את הכסף האבוד בקארדו • ואפלו ידרים עליו שלש מאות אחוז • הרב קרנמן יצא נקי ויעסק רק במצוות • ימכרו לאבו־דבי את „ורדי" עם כל החובות • גודיק יחזר מרצון ולא מכרח • יתלחשו: „אומרים עליו שהוא עשיר מקרח" • •

מזל עקרב. • לא נראתה כזאת מיום שמקדשנו חרב! • דין ימצא את לוחות־הברית ואת מנורת הזהב • ויביא אותם ישר למוזיאון ישראל • הם יצגו באולם מיחד ליד הכניסה הראשית • עם חתימתו האישית • •

מזל קשת: • ימצאו את מניח הפצצה בביתה של סילבי קשת • וסילבי תגדל לבה • הרשה לו להצטלם עם הבלבה • השמחה תהיה רבה • יעשו מסבה • שר־המשטרה יתרגש • ויאמר שאסור להתיאש • גולדה תברך על היש • וכלם ילכו ל„גאבי" לחגג את סילבסטר שבעים ושש • •

או"ם שמו"ם?

בדומה לשועל במשל הידוע של לאפונטיין, שהכריז כי הענבים חמוצים מפני שלא הצליח להגיע אליהם, רווחת בציבור יותר ויותר הדעה, כי האו"ם הוא חסר ערך, מועדון של פטפטנים נטול משקל, „מוסד מתמוטט" כפי שהוגדר, מין פארודיה עלובה של „חבר־הלאומים" הזכור לאי־טובה, שאף הוא היה כמעט בבחינת בדיחה ולא מוסד בעל ערך של ממש. אם ערכה בו פעם דמוקרטיה, הרי גרמה על־ידי מכונת־ההצבעה האוטומטית של הגוש המזרחי פלוס המדינות הערביות פלוס הגוש האפרו־אסיאני. איזה ערך, אומרים, יש לאירגון שבו מוצגות אוגאנדה של אידי אמין ו״יאד!

ובכן, קשה מאוד להתלהב מפרצופו של או"ם, אבל קשה מאוד להתלהב גם מפרצופו של העולם. ואנו חיים בכל זאת בעולם וצריכים למצוא את מקומנו בו. כל אחת מהטענות הנ"ל היא פשוט חסרת בסיס ושחר. חשוב מאוד שנעריך את או"ם כערכו וניאבק בכל כוחנו על מקומנו בו במקום שנוותר מראש על המאבק מתוך האשליה שאין למוסד הזה חשיבות. יש לו חשיבות. ואם תטענו שחשיבותו היא פורמאלית גרידא (בארץ שבה אין מכבדים חוזים וחוקים, מובן שאין לטיעון פורמאלי משקל מרובה בעיני הציבור) — אשיב שהפורמאליות היא דבר חשוב מאוד. על קוצו של יו"ד בניסוח חוזה, עניין פורמאלי בתכלית, אפשר לזכות או להפסיד מיליונים.

הטענה ש„הרוב האוטומאטי" של הגוש הקומוניסטי־ערבי־אפרו־אסיאני המושל באו"ם, הוא שעירער את המוסד — מתעלמת מהעובדה, שבשעתו, במשך יותר מעשרים שנה, היתה לארצות־הברית היכולת לגייס „רוב אוטומאטי" בכל עניין ועניין, ואכן הפעילה אותה כסדר, בלי שהשמענו על כך ציפצוף ותלונה. לולא כן, לא היתה מצליחה למנוע במשך עשרות בשנים את כניסתה של סין העממית לאו"ם, על אף העובדה שכמעט כל המדינות האחרות ראו את האיוולת והצביעו יחד עם ארצות־הברית בחירוק־שיניים, בניגוד לרצונן. האו"ם, בראשיתו ובמשך רוב שנות קיומו, היה „מוסד אמריקני", ועד היום יכולה ארצות־הברית להשיג בו רוב בכל נקודה שתראה אותה חיונית (ואגב — האם אין „רוב אוטומאטי" גם למפלגות הקואליציה שלנו? והאם בגלל זאת מתכוון הליכוד לנטוש את הכנסת?).

עובדה נוספת היא, שהאו"ם כיום הוא מוסד הרבה יותר „ציג־דמוקרטי" משהיה בתחילתו. כאשר הוקם מוסד זה, עדיין היו רוב מדינות אסיה ואפריקה נתונות לשיעבוד קולוניאלי. אומנם, פרצוף זאת יש לו למוסד הזה: מכיל את אוגנדה של אידי אמין, אולם או"ם בלי אוגנדה, עם או בלי אידי אמין, היה לו פרצוף גרוע עוד יותר — מה גם שבמוקדם או במאוחר יודח אידי אמין מכהונתו ואילו אוגנדה תישאר.

*

עובדה מאלפת, שמזלזלי־או"ם בתוכנו ראוי שישימו אליה ליבם, היא, שברית־המועצות וגרורותיה נמנעו מנטישת האו"ם, וזאת אפילו בשנים הקודרות ביותר שהיו להן במוסד זה, כאשר החליט המוסד על מלחמה נגד צפון קוריאה הקומוניסטית. שנים שבהן זכתה כל הצעת־החלטה אמריקנית באישור אוטומאטי בעצרת והקומוניסטים נמצאו במיעוט מובס באורח מתמיד (פרט לחגגת הקבוצה של ה„וטו" במועצת הבטחון). והרי לכאורה יכלו הן לפרוש ולהקים מוסד נפרד, „או"ם סוציאליסטי", שבו היו משתתפות עשרות מדינות, שאוכלוסייתן מאות מיליונים (בראשותן המערכת הכלכלית־צבאית השניה בעולם) ובכל־זאת, נמנע הגוש המזרחי מצעד כה „ברור" ו„מובן מאליו", משום שאו"ם אינו שמום. מפני שלא דינו כדין חבר־הלאומים, שגורלו נגזר עוד בראשיתו, כאשר החליטה ארצות־הברית מחמת בדלנותה לא להצטרף אליו ובכך דנה אותו להיות מוסד אירופי מקומי. כיום, אם מוצא הדבר חן בעינינו ואם לאו, יש לו האו"ם מעמד של המשפחת הלגיטימית המעניקה הלגיטימציה העליונה בעולם. גם אנו מסתמכים עליו במקור הלגיטימיות שלנו (לדעתי, אותה הבעתי במשך השנים, היתה זו עמדה מוטעית מלכתחילה, שכן מי שהתיר רשאי גם לאסור. ואם אנו מסכימים את האו"ם כמקור הלגיטימיות שלנו, יכולה החלטה אחרת של העצרת לבטל לגיטימיות זו. עצתי זו, שבשעתה היתה תיאורטית לכאורה, מקבלת עכשיו משמעות מאיימת, כפי שגרוני פרשיטח זה. יש משמעות רבה מאוד ללגיטימיות. אולם גם אין להפריז בה).

והכן שאין „פורמאליות ריקה" זה. לעניין זה של לגיטימיות, משמעות מרובה בעיני ציבור שציבורות התפ־ מולה שלו שפטר א״ו מותר להאמין ש„גינונים" כאלה הם חסרי ערך, וכי מה שקובע בעולם הם רק תותחים ודולארים, וכל השאר יכול ללכת לעזאזל.

אמנם נכון, שמה שקובע בעולם הם תותחים ודולארים, אבל לא רק הם. שאילמלא כן — מדוע אנו מרבים כל כך לדבר על זכותנו ההיסטורית? הרי מה שקובע, לפי דרך מחשבה זו, הוא רק אם יש לנו כוח להחזיק בארץ או לא, וכל עניין הזכות הוא משהו אירלוואנטי. אולם, עצם הדגש שאנו מייחסים את עניין הזכות מעיד שאנו חשים בצורך ללגיטימציה של חזקתנו. מדוע התרה, למשל, ברית־המועצות כל השנים להסכם כתוב וחתום עם גרמניה המערבית לגבי חלוקתה של גרמניה, והסדר של סיפוח מחוזותיה המזרחיים לפולין אחרי מלחמת העולם השניה? הרי „העובדות בשטח" כבר נקבעו ב־1945. ומה תועלת ומשמעות איפוא בנייר הכתוב והחתום? סימן שאפילו מעצמות אדירות, שהגיון „הכוח", ה„מאכט־פוליטיק", הוא נר לרגליהן, מכירות בעובדה שדרושים הסכמה כללית ואישור כללי. דרושה הסכמה לעובדות שהן יוצרות. רק הסכמה זו הופכת אותן לעובדות של קבע. אפילו נסמכות הן על כוחה הכביר של מעצמת־על. וכל עוד אין הכרה והסכמה כאלו — העובדות הן מקריות, ניתנות לערעור ושינוי על־ידי כל רוח מצויה. למשל: עצם העובדה ששום מדינה לא הכירה עד היום בלגיטימיות של כיבוש השטחים הערביים ביוני 1967, והן משלימות אתו רק באורח זמני, ובתנאי שהוא ייחשב רק כקלף־מיקוח לקראת הסדר עם הערבים — היא עצמה גורם עיקרי לכך שכיבוש זה עומד על כרעי תרנגולת, אין הוא אלא תופעה זמנית.

יש, אגב, להעיר בסוגריים שדאגה חמורה הרבה יותר (שהרי לגבי השטחים מודה רוב הציבור שנצטרך להחזירם) צריכה לעורר העובדה, שרוב מדינות העולם לא הכירו עד היום בהכללת ירושלים — לא המזרחית, הערבית — בשטח המדינה, צעד שלגביו מאוחד הציבור כולו. מבחינה רשמית דבקות אפילו ממשלת ארצות־הברית ובריטניה בעקרון בינאומה של ירושלים, ולכן ממוקמות שגרירויותיהן בתל־אביב ולא בבירה. עצם עובדה זו מהווה „פצצת־זמן" הטמונה בדרכנו לעתיד.

*

עלינו לזכור, שכך נוהגות מדינות שגדלו מאות בשנים בדרכי הכוח, העורמה והמזימה, מדינות שנסיונן הדיפלומאטי, המדיני והצבאי עשיר משלנו לאין־שיעור, כגון רוסיה, צרפת, בריטניה וארצות־הברית. הן בקיאות מאין כמותן בכל נפתולי הדיפלומאטיה, ואם הן מקפידות כל־כך על הצד הפורמאלי שבהליכים מדיניים, סימן שיש לכך משמעות רבה. דה־גול, למשל, שהיה מדינאי מעשי וקשוח במידה בלתי־מצויה, היה כידוע קפדן גדול מאין־כמוהו בעניני טקס, רשמיות ופורמאליות, אלה הדברים המבדילים מימשל לגיטימי מיתרון שבקוניונקטורה רגעית.

חשיבותו של האו"ם היא בין היתר גם בכך שבו בא לכלל ביטוי מעמדה האמיתי של מדינה בעולם, הוא מהווה מעין „בורסה" של מישקל מדיני. לכן ההצבעות המתנהלות בו, אף שלכאורה אין להן מישקל „אופראטיבי", הינן בעלות משמעות גדולה. הן מלמדות אותנו היכן אנו עומדים מבחינה בינלאומית. הן מהוות גם אינדיקטור למדינות אחרות איך יש להתייחס אלינו. הן יוצרות גם „דעת־קהל" המשפיעה ולוחצת על המעצמות המעורבות במישרין באיזור. וזו עובדה בעלת משמעות למדינה התלויה כל־כך בדעת וברצון הטוב של מדינות אחרות. הזילזול בעמדת האו"ם דומה לתגובתו של חולה, השובר את המדחום במקום שיילחם במחלה.

המאבק על מקומנו ומעמדנו באו"ם הוא למעשה במידה ניכרת, מאבק על הלגיטימיות שלנו כאומה, על היותנו חלק ממשפחת העמים. ההנחה שאנו יכולים לזלזל בדבר שאפילו מעצמות אדירות כברית־המועצות וסין מייחסות לו חשיבות גדולה — אינה מעידה דווקא על כוחנו, ערמומיותנו ותבוניות שלנו במשחק הפוליטי — אלא על תמימותנו, על היותנו טירונים ומתחילים בו. הנה שהדיפלומאטיה חשוב לא פחות מאשר שדה־קרב. לא אחת הוא גם מכשיר את התנאים לשדה־הקרב. ואל נטעה: בעוד שאנו חוששים כל העת על מלחמה — יש רגליים לסברה שהמלחמה לא תהיה בשדה־הקרב. היא תהיה בחזיתות כמו האו"ם, השוק המשותף והבי"ב, שבהם יש לאוייב עדיפות מכרעת. ולקראת זאת עלינו לחשוב ולהתכונן.

עמוס קינן

החקירה מסתעפת

חקירת רצח אידלחורוב קיבלה תפנית מפתיעה בשבוע שעבר. המשטרה עצרה צעיר תמהוני, והיא סבורה שהמפתח לתעלומה בידו. מובן מאליו שהמשטרה מתנגדת בשלב זה לפירסום שמו של הצעיר, מסיבות בטחוניות.

הצעיר הינו חבר בקבוצה המכונה „מפלגת פועלי ארץ־ישראל", בקיצור מפא"י. זוהי קבוצה שמאלנית, שנוסדה בידי מהגרים מרוסיה, כתוצאה מאיחוד של שתי קבוצות־שוליים: „הפועל הצעיר" ו„אחדות העבודה".

הצעיר התמהוני הינו מגודל שיער, וכבר בגיל צעיר היה מעורב בשביתת „היקב בראשון". ידו בחשה גם בשביתה בסג'רה. למשטרה ידוע שהצעיר וחבריו נהגים להתכנס בבתים פרטיים ולהתווכח. בוויכוחים אלה נהוג לקרוא בכתבי בורוכוב השמאלני, וכמו כן בכתבי השמאלנים סירקין, ויתקין כצנלסון ודומיהם. כן נהג הצעיר להיפגש מפעם לפעם פגישות חשאיות עם מלכים ערבים. לא ברור עדיין מה דובר בפגישות אלה.

המשטרה החרימה חומר רב ומיסמכים בביתו של הצעיר. למקרא החומר העשיר, מתברר שאנשי הקבוצה דוגלים בהשתלטות של מה שהם מכנים „הקם העובד" על המדינה. הם זוממים להקים מפעלי תעשיה, שיהיו מפעלותם. ביניהם מפעלי פלדה. באחת החוברות שהוחרמו נמצאה תוכנית להקים חברת שיכון, שתיקרא בשם „שיכון עובדים". כדי שלא לעורר חשד, נהגו החשודים להתכנס בקומה השתים־עשרה של בית גדול מאוד ברחוב, הנושא, באורח אירוני למדי, את שמו של הנרצח.

*

כפי שנודע לכתבנו, בידי המשטרה מצויות הוכחות לעובדה שחלק מחברי הקבוצה משרתים בצה"ל. שני קצינים, החשודים בכך שהם חברי הקבוצה, נקראו לחקירה, ובחקירה נאמר להם שעצם השתייכותם לאירגון חוקי אינה מהווה עבירה על שום חוק. לאחר חקירה זו שוחררו שני הקצינים מהחקירה. אמו של אחד הקצינים מיררה בבכי, ואמרה שלא היתה מאמינה שבנה יהיה מסוגל לזה. אביו של החשוד, לעומת זאת, הצהיר שהוא פאשיסט מוצהר ומתנגד לדעותיו הפוליטיות של בנו. ממקורות מוסמכים נודע שאומנם כן שהאב הינו פאשיסט, אך עדיין אין זה מוכיח את בנו, שכן לא ברור כלל שגם הבן הינו פאשיסט.

החוקרים מבקשים שלא לעורר בציבור פאניקה מיותרת. הקצינים הינם קצינים זוטרים בסך־הכל, ולא נמצאה שום הוכחה שיש ביניהם מפקדי־אוגדות או אלופי־פיקוד, כך שממילא לא קיימת האפשרות שאנשים אלה ימלאו תפקידים בכירים בממשלה, ובוודאי שאין להם סיכוי להגיע לראשות הממשלה. כמו כן ברור מעל לכל ספק, ששום רמטכ"ל של צה"ל לא היה מעולם חבר בקבוצה זו. אמו של החשוד מיררה בבכי ואמרה: „לא הייתי מאמינה שבני, ראש הממשלה, הינו כוזי". מה פירוש המלה „כוזי", סתמה האם האומללה ולא פירשה.

א. וולף, סוחר־ביצים ברחוב הגשר, אמר באותו הקשר שהוא מודאג מאוד מעליית מחיר הביצים. י. אלקלעי, בעל חנות־רהיטים ברחוב הרצל, אמר באותו עניין, שהיום אנשים כבר לא רוצים פורמאיקה ולא רואים את הסוף בכלל ועד מתי. ועד עובדי התחזוקה ב„אל־על" הוציא גילוי־דעת, בו הוא מכחיש כל קשר בין עובדי התחזוקה ובין הקבוצה הנ"ל. הנשיא הסתפק באמירה הקצרה: „כולנו אשמים".

*

נודע לנו שלצעיר החשוד עבר בטחוני מזוהם, והוא שרת בגדודים העבריים ביחד עם טרומפלדור השמאלן. שחקים פירוש את „גדוד־העבודה", שגם מטרתו השתלטות העובדים על המדינה. מייחסים לחשוד גם את חיבור השיר הידוע „טרומפלדור היה גידם, כל היום היה גידם", שיר שכל מטרתו היא לרמוס בנימוקים בטחוניים את שמו של אותו שמאלן. כמו כן נודע לנו שהחשוד השתתף בתהלוכות האחד־במאי.

האיפול נמשך. המשטרה חוקרת. רק מפעם לפעם מלאה העתונות בידיעות על שני עמודים. ומיד לאחר מכן שוב איפול. ושוב המשטרה חוקרת. חזק ואמץ!

היה שלום, ד"ר הלוי

זיוה יריב

זבובים בראש

هكذا من الاصل.

1975

ידיעות אחרונות — אמנות — ספרות
יום ו', כ' בטבת תשל"ה ★ 3.1.1975

המשורר האנגלי סטיבן ספנדר, המבקר בימים אלה בישראל:

„שלטון הערבים באונסק"ו פירושו - מות האירגון"

„יש בעולם מקום למשוררים כל עוד קיימים בני־אדם הרוצים לקרוא שירים"

מאת רפאל בשן

סטיבן ספנדר, משורר אנגלי מעודן ומסאי נוקב ומבריק, ידידם (בן־דורם) של ארנסט המינגוויי, וו.ה. אודן, כריסטופר אישרווד, [illegible] רוברט גרייבס, אלדוס האכסלי וד.ה. לורנס — מבקר בימים אלה בארץ.

ספנדר נראה בחזותו החיצונית בדיוק כפי שתיארתי לעצמי: ג'נטלמן אנגלי גבה־קומה, עם בלורית שיבה, עיני תכלת חכמות ופנים מלאות־הבעה. הוא מדבר לאט, מהורהר מאוד, ספקני, משתמש הרבה ב„אנדר סטייטמנטס", נבוך פה ושם, מבריק לעיתים, מסביר פנים, מדליק סיגריה בסיגריה. שאלתו הראשונה אלי היתה אף היא צפויה: „האם תשתה כוס תה?"

אני: מר ספנדר, זהו ביקורך השלישי בארץ. מהם זכרונותיך משני הביקורים הקודמים?

ספנדר: ביקורי הראשון בישראל היה בשנת 1951, שהייתי אז בארץ כשלושה חודשים כדי לכתוב ספר על עליית־הנוער, שנקרא „ללמוד לצחוק". פעם שנייה באתי ב־1972 כאורח מכון־וייצמן, כדי להכין סדרת מאמרים על פעילותו המדעית העניפה של המוסד. (בסיפוק) ועכשיו אני כאן בפעם השלישית.

— האם אתה חש הבדל באווירה השוררת בישראל בין ביקורך ב־1972 לבין שהותך הנוכחית?

ספנדר (בהתרגשות מאופקת, אנגלית מאוד): כאשר אתה קורא בחוץ־לארץ את המתפרסם על ישראל, אתה מצפה למצוא כאן ציבור אחוז פאניקה — ולא הוא. הישראלים הפכו אולי שקולים ומאוזנים יותר, (בחיוך חד) פחות תוקפנים ופחות חוצפנים. אני חש כי לאזרחי המדינה הזאת יש עכשיו אמונה עמוקה יותר בייעודם. נכון שמלחמת יום־הכיפורים זיעזעה אותם, אך גם זיככה אותם. (מהורהר) הייתי משווה את האווירה השוררת כיום בישראל לזו שהיתה בבריטניה אחרי התקפות ה„בליץ" הגרמני. קשה ועצוב — כן; אך כניעה והרכנת־ראש — לא מצאתי.

שכחו להזמין אותי לקונגרס פא"ן

שאלה: האם אתה חבר בפא"ן, שקיים בימים אלה את ועידתו הבינלאומית בירושלים?

ספנדר: כן, בהחלט.

— מדוע לא הגעת לוועידה, שהביעה את תמיכתה הבלתי־מסוייגת כמעט בישראל?

ספנדר (מושך בכתפיו): פשוט לא הזמינו אותי. כנראה ששכחו את ספנדר... אגב, גם את סיר ישעיהו ברלין, שגם הוא חבר פא"ן ותיק, לא הזמינו לוועידה.

— אני: מה דעתך על החלטת אונסק"ו להוציא את ישראל משורותיו?

ספנדר: ובכן, המצב הוא כזה: בזמנו כיהנתי יחד עם ג'וליאן האכסלי כנציגי בריטניה בסקציה לספרות של אונסק"ו. לכן ראיתי חובה לעצמי להתריע נגד מה שעוללו עכשיו באונסק"ו לישראל, ויצאתי בעניין זה במיכתב גלוי ב„טיימס". (מופתע) מעניין מאוד לציין שהתגובות לצעד זה של אונסק"ו היו חריפות הרבה יותר בבריטניה, בצרפת ובארה"ב מאשר בישראל. האנשים מושכים כאן בכתפיהם ואומרים: או קיי, אז מה? (מעשית) כזכור, היתה אחת הסיבות שהביאה לסילוק ישראל מאונסק"ו הטענה שהחפירות הארכיאולוגיות בירושלים פוגעות במקומות מקודשים לדתות אחרות. השבוע סיירתי באתרי החפירות בירושלים, (חד־משמעי) והגעתי לידי מסקנה שאתם עושים ככל האפשר כדי לא לפגוע בקודשי דתות אחרות, ואם היתה פה ושם תקלה, היא אירעה באקראי ובוודאי שלא במתכוון. איך אמר לי האיש שנילווה אלי בסיור? מה לעשות, מטבע הדברים הוא שארכיאולוג הורס מיבנים כדי לגלות רבדים עתיקים יותר, והוא צודק. ארכיאולוגיה פירושה: לחפור, לחתוך, להוריד כתלים, לפורר הרים וגבעות. (נחרץ) אשר לאונסק"ו, ברור לי דבר אחד: אם תפלוש הפוליטיקה לתחום התרבות — זה סופו של האירגון! אונסק"ו נשען על תמיכתם ואהדתם של מיטב האינטלקטואלים והאמנים בעולם. אם יפסיד האירגון את תמיכתם של אלה בגלל גירוש ישראל משורותיו, יסתלקו ממנו, במוקדם או במאוחר, גם ממשלות רבות, אשר תבטלנה את הקצבותיהן הכספיות.

— מה צריכה, לדעתך, ישראל לעשות בסוגית זו? כיצד עלינו לנהוג?

ספנדר (באהדה חמה): לדעתי אין אתם צריכים כרגע לעשות דבר. סימכו על ידידיכם בעולם. עד עכשיו נהגתם בצורה מכובדת, בתבונה ובאורך־רוח, וחלילה לישראל ליפול בפח של הפיכת התרבות לקרדום פוליטי לחפור בו. אם אמנם ישלטו הערבים באירגון הבינלאומי הזה, פירוש הדבר: מותו של אונסק"ו!

— מהי מטרת ביקורך הנוכחי בארץ?

ספנדר: באתי לפי הזמנת ראש עיריית ירושלים,

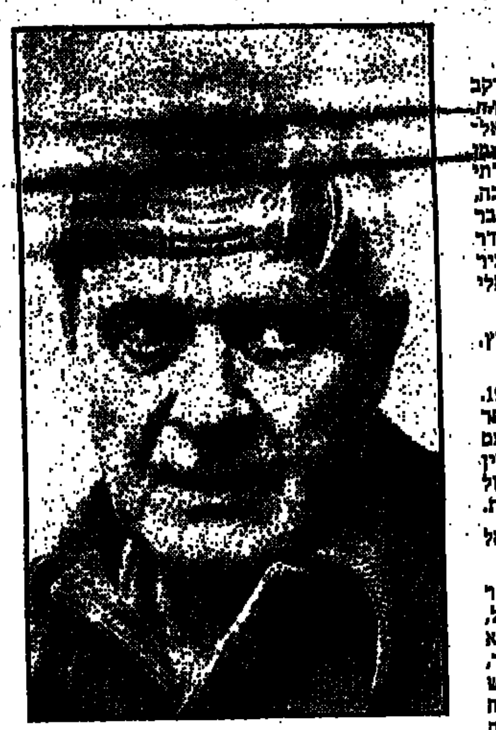

סטיבן ספנדר

טדי קולק, כדי לשהות מיספר שבועות ב„מישכנות־שאננים". זהו מקום נפלא ואני נהנה מאוד. אין לי שום התחייבויות לכתיבה, אבל אני אעלה את רשמי מביקור זה על הכתב. יחד אתי הגיעו מבריטניה ל„מישכנות־שאננים" סיר ישעיהו ברלין, נשיא מיכללת לונדון הלורד אנן, והפילוסוף סטיוארט המפשייר.

אני: האם נכון שבשנות השלושים היית חבר במפלגה הקומוניסטית?

ספנדר (ללא כל מבוכה): בשנות השלושים הייתי קודם־כל אנטי־פאשיסט ותיעבתי את היטלר והנאציזם. בני דורי שחשבו כמוני סברו כי המאבק שהתנהל בספרד יהיה המלחמה האחרונה והמכרעת עם הפאשיזם. כולנו קיווינו אז שהשלטון הטוטאליטארי ייבס שם סופית. ארה"ב, צרפת ובריטניה לא התנגדו אקטיבית לפרנקו. פה ושם היו רק דיבורים ריקים, אבל שום צעד מעשי לא ננקט. ואנחנו האמנו כי הקומוניסטים הם המנהלים את המלחמה האמיתית נגד הפאשיזם הבינלאומי — הספרדי, האיטלקי והגרמני. (חריישית) משחר ילדותי הייתי רגיש מאוד לעניין חופש־הדיבור ומוכן להילחם עליו. להפתעתי גיליתי מהר מאוד שהקומוניסטים מפעילים בספרד את כל מנגנון־ההשתקה הידוע במסווה של אידיאולוגיה סטאליניסטית נוקשה. בני דורי ואני האמנו בקומוניזם ליבראלי־דמוקרטי עם „דיוקן אנושי" — והתאכזבנו עמוקות. גיליתי שבסופו של דבר זהו פולחן־אישיות של סטאלין. (בביטול) האמת היא, כי הייתי בסך־הכל חבר מן המניין במפלגה הקומוניסטית הבריטית... שבוע אחד.

— האם שהית בספרד בימי מלחמת האזרחים?

ספנדר: כן. הייתי בספרד פעמים אחדות בשנים 1936—37, בברצלונה, בוולנסיה ובמאדריד. כתבתי אז מאמרים ל„ניו־סטייטסמן".

שאלה: האם גם ארנסט המינגוויי היה שם באותו זמן?

ספנדר: כן. המינגוויי שהה בספרד בימים שאני הייתי שם. נהגנו לטייל למרחקים ארוכים. (משועשע) המינגוויי אהב לבחון בלי הרף את אומץ ליבו ואת גבריותו. הוא היה מוכן לבקש מאנשים שיירו סביבו כדורים מאקדח, כדי להוכיח עד כמה אמיץ הוא. כאשר הייתי בספרד, עבד המינגוויי על סרטו „אדמה ספרדית", שנושאו היה מלחמת־האזרחים על מוראותיה. המינגוויי היה כמובן תומך נלהב של הרפובליקנים, (בחומרה גדולה) אך גם הוא חזה במעשים האיומים שבוצעו על־ידי הרפובליקאים ממש כמו על־ידי הפאשיסטים. כוונתי למעשי־רצח ולבתי־דין־שדה, שהוציאו אנשים להורג ללא כל חקירה, דרישה ומישפט צודק.

האביב הצ'כוסלובקי היה נהדר

— מר ספנדר, אתה השתתפת בזמנו בקובץ ספרותי שנקרא „האל שהכזיב", שקנה לו מקום בהיסטוריה של המאה העשרים. האם הקומוניזם הוא בשבילך באמת אל שהתנפץ?

ספנדר (בלי כל היסוסים): נכון. האליל הקומוניסטי התנפץ אצלי. יחד עם זאת אני חייב לומר כי אינני מכיר את הקומוניזם הסיני מקרוב, ולא ברור לי האם יתפתח לכיוון מונוליטי נוקשה וביורוקרטי כמו הקומוניזם ברוסיה. נחיה ונראה. (באחדה) כאשר עלה דובצ'יק לשלטון בצ'כוסלובקיה במאי 1968, נסעתי לפראג כדי לראות את „האביב הצ'כוסלובקי". (נלהב) זה היה נהדר, מרגש ומשובב־נפש. מה שאירע אחר־כך היה מכאיב מאוד ועצוב ביותר. הטנקים הסובייטים פלשו ודרסו את החברה הבלתי־שיגרתית, והאנושית שנולדה בצ'כיה! (מחמיצת) לדעתי, מסמלת מדינת־ישראל כיום את החברה הסוציאליסטית האמיתית, כפי שאני רוצה לראות אותה. (מסוכה) נכון, אני מודע לפערים החברתיים הקיימים בישראל. אני יודע על הקשיים ועל הבעיות, ברור לי כי קיימת מידה זו או אחרת של אפליה עדתית, אבל כל זה לא נעשה בכוונה תחילה, ויש מאמצים גדולים לתקן את המעוות.

— סול בלו, שביקר כאן בימים אלה במיסגרת קונגרס פא"ן, אמר לי כי מוטב לסופר שלא להיות מעורב בפוליטיקה. סופרים שהיו מעורבים בסוגיות מדיניות — אמר בלו — סייעו בזמנם להיטלר, למוסוליני ולסטאלין. מה דעתך?

ספנדר (אחרי הירהור ארוך מאוד): סול בלו, שאני מכירו ומוקירו, צודק בדרך־כלל, אבל יש גם חריגים מהותיים מאוד בסוגיה מסובכת זו.

— למשל?

ספנדר: קח, למשל, את ג'ורג' אורוול. הוא הצטיין במעורבות פוליטית בלתי־פוסקת, אך תיעב את הקומוניזם ואת הפאשיזם במידה שווה. הוא הדין בארתור מילר. סוג זה של סופרים איננו מנפנף בדגלים. הם אינם כותבים במגמה להביע דעות פוליטיות מנוגדות, יחד עם זה הם מאמינים כי השקפת־עולמם תבוא לידי ביטוי על־ידי תיאור החיים כפי שהם מבינים ומפרשים אותם.

אני: אתה התערבת לא פעם למען הקלת סבלנותיהם של יהודי ברית־המועצות. מה הניע אותך לכך?

ספנדר: מעניין תחיל במיכתב ששיגר אלי מבריה"מ פאבל ליטווינוב, נכדו של שר החוץ הסובייטי לשעבר. באיגרתו זו הוא הפציר בי ליזום הקמת חוג או אירגון, שיפעל למען האינטלקטואלים בברית המועצות. בעזרת דייוויד אסטור, בעל ה„אובזרבר", והלורד גרדינר הקמנו אגודה המפרסמת דו־ירחון בשם „אינדכס", בו אנו מביאים חומר חדש על דיכוי חופש־הדיבור בכל רחבי העולם, בעיקר בברית המועצות. עורך העתון הוא מייקל סקאמל, מומחה נודע לבעיות בריה"מ, וידיד קרוב של סולז'ניצין, אשר ככל הנראה גם יכתוב את הביוגראפיה הרשמית של הסופר. (בגאווה) אנחנו היינו הראשונים בעולם שפירסמנו את דבריו של סולז'ניצין כאשר שלטונות בריה"מ סירבו לתת לו לצאת כדי לקבל את פרס־נובל. אנחנו מקבלים חומר מחתרתי מבריה"מ, ו„אינדכס" מגיע גם לשם. אתה רוצה שאשלח לך כמה חוברות? (שולף עט ורושם את כתובתי).

איש אינו כופה שירה על אנשים

— עד לפני שנים מיספר כיהנת כעורך הירחון רב־היוקרה „אנקאונטר". מדוע התפטרת?

ספנדר (בכעס): התפטרתי מעריכת „אנקאונטר" משום שרימו אותי! לא גילו לי כי הירחון ממומן על ידי סוכנות המודיעין המרכזית של ארה"ב, הסי.איי.איי. הירחון הופיע כביכול במימונו של גוף שכינה את עצמו „הקונגרס לחופש התרבות". כאשר התחלתי לחשוד ולחקור מי עומד מאחורי „הקונגרס", סובבו אותי בכחש ואמרו לי כי קרנות מסויימות תומכות בו.

שאלה: מה טעם ראה הסי.איי.איי. לממן ירחון בעל רמה אינטלקטואלית גבוהה כ„אנקאונטר"?

ספנדר: אני חייב לומר, כי זאת היא שיטה מתוחכמת מאוד, שאיפשרה לסי.איי.איי. להחדיר לירחון סוכן בדמותו של סגן העורך הראשי, שהיה לו פיקוח על החומר המתפרסם. אני מניח כי הסי.איי.איי. השתמש למימון „אנקאונטר" בעודפי כספים שנועדו למיבצעי ריגול במלחמת העולם השנייה ולא הוצאו. (מזדקף) מכל מקום עובדה היא שאני כסופר נטלתי בפח ורומיתי. החלטתי כי אינני מוכן לרמות את קוראי, שלא ידעו מי עומד מאחורי „אנקאונטר", והתפטרתי.

— ומי מממן עכשיו את „אנקאונטר"?

ספנדר (בחיוך אירוני מושהז): מי יודע? אולי שוב ה„סי.איי.איי." במסווה אחר...

אני: האם נשאר, לדעתך, איזשהו תפקיד לי משורר בעולם אכזרי, מתועש וטכנולוגי זה שלנו?

ספנדר: יש בעולם מקום למשורר כל זמן שקיימים בני־אדם הרוצים לקרוא את שיריו. היחס לי שירה משול בעיני ליחסו של האדם לדת. איש אינו מכריח אנשים להשתייך לדת זו או אחרת. אף אחד אינו כופה שירה על איש. אך אם קיימים עוד אוהבי־שירה בעולם, יש בו גם מקום למשוררים. נכון הוא כי מצב השירה בעולם בכי רע, ומו"לים אינם ששים להוציא ספרי־שירה, אבל למשוררים לא היה טוב אף פעם. שירה מעולם לא היתה עסק משתלם מבחינה כספית. אילו משוררים יכלו לחיות מיצירותיהם? אולי טניסון ובראונינג. ומי המתקיים בימינו על שירים בלבד? אליוט, אודן, עזרא פאונד? (מגחך) ג'ון מילטון קיבל חמש לירות שטרלינג עבור „גן העדן האבוד" שלו. אלא ששירה אמיתית איננה נכתבת למען כסף, כי אם כדי למצוא קשר נפשי עם הסובב אותך, ופה ושם בעד קורטוב סיפוק לשמך תהילה. יש לסוגיה זו עוד היבט חשוב: המשוררים הם השומרים הנאמנים ביותר של השפה, הם מדייקים במלים ומכבדים אותן. משוררים הם התריס היעיל ביותר כנגד עיוותי הלשון, הנגרמים על־ידי הפירסומת, יחסי־הציבור, העתונות והפוליטיקאים.

שאלה: בין שיריך מצויים אחדים, בהם אתה מדבר על זוועות אושוויץ וטרבלינקה. כיצד הגעת לנושא השואה?

ספנדר: כאנטי־פאשיסט ותיק ידעתי על מחנות הריכוז בשלב מוקדם מאוד, אך כל עומק הזוועות נתגלה לי אחרי שיחרור המחנות בידי בנות־הברית. לכן אני מאמין שהקמת מדינת־ישראל היוותה מעין כפרה של העולם על מוראות השואה, וזוהי הסיבה שקיומה ובטחונה של ישראל חייבים לחיות חשובים לכל אחד ואחד מאיתנו, ללא יוצא מהכלל. אני אומר תמיד: גורל מדינת ישראל חייב לעניין כל אדם שוחר־חירות בעולם, כי בהקמתה יש שמץ של כפרה למשע הנורא ביותר בהיסטוריה האנושית.

— היכן היית אתה בעת מלחמת־העולם השנייה?

ספנדר (נבוך כלשהו): הייתי מגוייס למכבי־אש בלונדון בימי ה„בליץ".

אני אוהב את מגע הדיו על הנייר

אני: אילו אישים השפיעו על עולמך הרוחני?

ספנדר: קודם־כל ידידי המשורר ו.ה. אודן, איתו חבשתי את ספסל הלימודים באוכספורד. כן השפיעו עלי רוברט גרייבס, וולט וויטמן, ד.ה. לורנס וט.ס. אליוט.

— האם היכרת את אליוט?

ספנדר: היטב.

אני: האם נכון שהוא היה אנטישמי?

ספנדר: אליוט למד בהארוורד ב־1910, ושם היתה אז באופנה מעין אנטישמיות אינטלקטואלית, שראתה ביהודים העשירים של שיקאגו את התגלמות כל הרע הקפיטליסטי. משהו מזה דבק באליוט. אולם בשנים שלאחר־מכן לא שמעתי ממנו אף פעם הערה אנטישמית.

— מה יחסך לדת?

ספנדר: אני אדם מחוסר דת, אבל יש לי רגשות דתיים. יחסי לסוציאליזם הוא דתי מבחינה מסויימת.

— מהו יחסך לתנ"ך?

ספנדר: בילדותי נמשכתי לברית־החדשה. (צוחק) פשוט היה קל יותר לקרוא אותה, מפני שיש שם דמות מרכזית מרתקת שאומרת המון דברים יפים. כאשר התבגרתי עברתי לעיין בברית־הישנה.

אני: יש לך יחס מיוחד לירושלים?

ספנדר (בהתלהבות): או כן! אכשר אני בירושלים, אני חש עצמי בלב־ליבו של העולם.

— האם כתבת שירים על ישראל?

ספנדר: כתבתי שיר על „עליית הנוער", אבל אינני זוכר אותו ולא אוכל לצטט לך ממנו. בכלל את רוב שירי אינני זוכר על־פה.

שאלה: מה היא שיטת עבודתך? אתה כותב יום־יום באופן קבוע, או מחכה להשראה?

ספנדר (באנחה עמוקה): האמת היא שאני נמצא בסיגור נורא מבחינת הכתיבה. השיטה שלי היא כזאת: אני רושם כל מיני רעיונות על פתקים, ואחרי זמן־מה אני מגבש אותם.

— אתה כותב במכונה?

ספנדר: לא. אני כותב בעט פשוט ובדיו. אני אוהב לחוש את מגע הדיו על הנייר.

שאלה: אתה מלמד ספרות?

ספנדר: כן, אני ראש המחלקה לספרות אנגלית באוניברסיטת לונדון. מדי פעם בפעם אני יוצא להרצות במיכללות בארה"ב.

אני: האם נכון שאתה ממוצא יהודי?

ספנדר (בהנאה): הבט, אבי סבי היה יהודי מפראנקפורט בשם ארנסט יוסף שוסטר. סבי התחתן עם אשה לא יהודיה מדנמרק. תמיד הייתי פאשליה שאני חצי יהודי, (בצער) עד שהתברר לי כי אני רק רבע יהודי...

הלוח המכבד — הלוח הנפוץ ביותר במדינה — ידיעות אחרונות — הארץ
המשרד הראשי: שדרות רוטשילד 76, תל־אביב. טלפונים: מחלקת מודעות 611141. המחיר: יום חול: 8.75 ל"י לשורה / יום ו': 8 ל"י לשורה

למספנות ישראל בע"מ
חיפה, ת.ד. 1202, טל.: 724401
דרושים
* רתכי חשמל בעלי ניסיון
* מסגרי מבנים בעלי ניסיון
* נער/חניך לעבודות שליחות.
נא לפנות במספנה למחי כח־אדם בימים א'—ה', שעות 15—8
הנסיעה למספנה באוטובוס מס' 58.

לבית־ספר עירוני למכנאים עמל פתח־תקוה
דרוש
מהנדס אלקטרוניקה
להוראה והדרכה במשרה מלאה
על המעוניינים לפנות להנהלת בית־הספר טלפון 913875.

דרושים
מרקמוריסטים
מנוסים
לשותף בלנסים 988 לע"ע
מורת במשמרות בחרים
להתקשר רק בערב
03-985513 057-91393

דרושה
כתבנית אנגלית
היודעת את השפות אנגלית ועברית על בוריין.
לפנות טלפון: 611431 או בכתב בשפה האנגלית לת. ד. 526 ת"א.

דרוש
עגורנאי
לעגורן פוטיין לאזור חיפה
נא להתקשר טלפון 04—253434 לצבי.

עבודה בטחונית באזור ת"א
נתונים נדרשים:
• השכלה של 11 שנות לימוד לפחות. כושר בריאות מעולה. אחרי שרות צבאי בדרגה שרה במשמרת פקיד.
• תנאי עבודה:
העבודה במשמרות. ההעסקה עפ"י חוזה מיוחד לחצי שנה לפחות (קיימת אפשרות הארכה). התחלת העבודה במקום מותנית במעבר קורס במשטרה.
העבודה מתאימה לסטודנטים
• המעוניינים מתבקשים לפנות אישית ביום א' 5.1.75 בין השעות 14.00 — 17.00 וביום ב' בין השעות 12.00 — 09.00 לרח' זכריה 16 ת"א ליד קולנוע פאר. אוטובוסים 1, 4, 5. נא להצטייד בפנקס מילואים.

בית סיטרואן, קרית־אריה, רח' הסיבים פתח־תקוה, טלפון 902018, 905409
למוסך המרכזי
דרושים
מכונאי רכב טובים
תנאים טובים למועמדים המתאימים
נא לפנות להנהלת המוסך בכתב, אישית, או טלפונית

מפעלי ניר — אחריקאיים ישראליים בע"מ
1. בוחן אחראי לעבודות חשמל ...
2. פקיד לשרטוט מפסים להוצאות לאור
נא לפנות אל מחלקת כח אדם, ת. ד. 142 חדרה, מיקוד 38100.
ניר מעולה לכל מטרה

לחברה צבורית תעשייתית ארצית
דרוש למפעלה בירושלים
מנהל חשבונות עצמאי
הכישורים הדרושים:
א. מנהל חשבונות סוג ד'.
ב. בעל נסיון של 3—5 שנים בעבודה מעשית.
ג. ידע במחשב
השכר יקבע לפי הכישורים • סודיות מובטחת
נא לפנות עד 15.1.75 לת. ד. 30045 ת"א עבור מס' 73.

דרושה
כתבנית עברית
מעולה.
לפנות משרד עו"ד יעקב סלומון, ליפשיץ ושות', שד' המגינים 64 חיפה, טל. 535231.

למפעל תעשייתי גדול באשדוד
דרוש
* מינהלן — פקיד תחבורה
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית לפחות.
כושר הבעה בכתב ובע"פ.
ידע בחשבונאות.
נסיון רב באדמיניסטרציה.
רשיון נהיגה.
• על המעוניינים לפנות בצרוף קורות חיים לת.ד. 330 — אשדוד.

למפעל מודרני ומבוסס בחולון
דרושים
* חרט מעולה * מסגר כלים
* כרסם מעולה * מסגר מכני
* שרטט/ת מכונות
— לייצור מדוייק בסדרות קטנות —
תנאים טובים ועבודה קבועה לצוות אירך — למתאימים
נא לטלפן למספר 891051, 857113 תל־אביב בשעות 07.30—18.00
(סודיות מובטחת)

למוסד ציבורי
דרוש
הנדסאי מכונות
כישורים דרושים: בוגר בי"ס להנדסאים בעל תעודת הנדסאי, נסיון של 3—5 שנים כהנדסאי. רצוי בוגר הכשרת מורים או הוראה אקדמאי בחינוך.
העבודה קשורה בהכנת חומר כתוב בנושאים מכניים, מעקב בבתי ספר ועיבוד התוצאות.
• מועמדים העונים על הדרישות יפנו עם פרוט נסיון והשכלה לת.ד. 17168 ת"א.
סודיות מובטחת

מהנדס מכונות
כישורים:
1) בעל נסיון של שנתיים לפחות
2) שליטה בעברית, אנגלית ו/או גרמנית
3) ידיעה במתמטיקה
מפעל גדול באיזור חיפה
מציע עבודה מעניינת ותנאים טובים
נא לפנות למחלקת כח אדם ת.ד. 1371 חיפה מיקוד 31000

לכוסד ממלכתי דרושים ליחידה טכנולוגית
1. מהנדס מכונות בכיר (רצוי בעל תואר שני + עשר שנים נסיון)
2. טכנאים מכניים, בוגרי בי"ס מקצועי, 5 שנים נסיון
3. טכנאי אלקטרוניקה, בוגרי בי"ס הנדסאים / מקצועי
4. שרטטי אלקטרוניקה, בוגרי קורס מוכר
5. שרטטי מכניקה, בוגרי קורס מוכר
6. מהנדס אלקטרוניקה לתחום ח"צ
7. כתבים טכניים בעלי נסיון של שלוש שנים בכתיבה
8. כימאי, בוגר אוניברסיטה ונסיון של שנתיים
9. עובד מעגלים מודפסים, בעל הכשרה בסיסית
10. מחייטות מלחימות
תנאי העסקה לפי כשורי המועמד
לפנות בצירוף פרטים לת.ד. 33344/ב ת"א.
סודיות והשבה מובטחות.

מפעלי ניר — אחריקאיים ישראליים בע"מ
למפעלנו בחדרה
דרוש
מכשירן
נא לפנות אל מחי כח אדם, ת.ד. 142 חדרה מיקוד 38100
ניר מעולה לכל מטרה

דרוש
מנהל משרד
עם נסיון אדמיניסטרטיבי והנהלת חשבונות
* נא לפנות בכתב עם פרטי חיים, סודיות מובטחת, אל: יעקב סלומון, ליפשיץ ושות', עו"ד, חיפה ת. ד. 303.

"[illegible]" של תרבות

מאת יהודית אוריין בן־הרצל

"אורלנדו", מאת וירג'יניה וולף. תרגום: צבי ארד, הוצאת זמורה ביתן־מודן.

[illegible]

וירג'יניה וולף

אחרית וראשית של רומאן

[illegible]

יסודות אירוניים ופארודיים

[illegible]

טרנספורמציה מינית

[illegible]

(סוף בעמוד 9)

ברוך נאדל

עבד

[illegible]

שיר־אהבה

[illegible]

תפישה מעוותת של תרבות עדות־המזרח

[illegible]

*

[illegible]

*

[illegible]

הועדה לאנרגיה אטומית
קריה למחקר גרעיני־נגב

דרושים:—

* **הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה** — משרה ל־א׳
* **הנדסאי/טכנאי מכונות** — משרה ל־ב׳
* **מתכננים** — משרה ל־ג
* **שרטטי מכונות** — משרה ל־ד
* **מכשירי תעשיה ובקרה** — משרה ל־ה
* **חשמלאים** — משרה ל־ו
* **מכונאי אחזקה** — משרה ל־ז׳
* **חרטים** — משרה ל־ח׳
* **רתכי ארגון/חשמל** — משרה ל־ט׳
* **הנדסאי כימיה** — משרה ל־י׳
* **טכנאי כימיה** — משרה ל־יא׳

[illegible]

סודיות מובטחת

ערד
תעשיות כימיות
בע"מ

לקראת פתוח והרחבת מפעלנו

דרושים

* **מהנדס מכונות**
בעל 7—10 שנות נסיון באחזקת מפעלים, רצוי בתעשיה הכימית.

* **מהנדס מכונות**
לתכנון ופתוח, 3 שנות נסיון תעשייתי

* **מהנדס חשמל**
לארגון ופקוח על האחזקה ופתוח מערכות.
בעל נסיון של 5 שנים לפחות בתעשיה.

* **מהנדס כימאי בכיר**
לתפקיד בקורת ייצור והדרכה
בעל נסיון של 5 שנים לפחות בתעשיה.

* **מהנדס כימאי**
לעבודה במתקני הייצור.

* **הנדסאי/טכנאי ייצור**
לתכנון ופקוח על עבודות אחזקה ושפוצים כלליים
בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתחומים האלה.

* **טכנאי/שרטט**
לתכנון ופתוח.

* **לבורנטים**
לעבודה במעבדת תהליך

* **הנדסאי/טכנאי בנין**
בעל נסיון של 5 שנים לפחות
בשטח אחזקת מבנים בתעשיה

* **פקיד טכני**
בעל רקע טכני
הכרת ציוד תעשייתי
ידיעת שפות עברית ואנגלית.

תנאי שכר ייקבעו בהתאם לכישורים ולניסיון.
תנתן עזרה לדיור.

על המעונינים לפנות בכתב או טלפונית לקביעת ראיון, טלפון 057—91121 ערד תעשיות כימיות בע"מ, מישור רותם דואר נע הערבה.

קיימת אפשרות לראיון בתל אביב במשרדנו רח' ט' 2 הקריה ת"א ביום ד' בשעות 0900—1300 ומשעה 0400 עד 0600 אחה"צ. טלפון 255452.

סודיות מובטחת

למוסד ממלכתי באיזור רחובות

דרוש

חשמלאי אחזקה

● הכישורים הנדרשים
✱ רשיון חשמלאי מוסמך.
✱ נסיון של 3 שנים לפחות בעבודות אחזקה ובאחזקת מתקני חשמל ומיזוג אוויר.
✱ נסיון במגע עם גורמי חוץ.

תנאים טובים למועמד המתאים

מועמדים יפנו בצרוף קורות חיים לת.ד. 17007 תל־אביב

למפעל ממלכתי בתל־אביב

דרושים

עובדים ועובדות

לעבודות חיוט והרכבה באלקטרוניקה

בתשובה נא לפנות לת. ד. 17021 ת"א (עבור ב. א.)
בצירוף קורות חיים.

— סודיות מובטחת —

לשירותי כימאויר
שדה תעופה הרצליה

דרושים

1) **מכונאי גוף מנוע למטוסים**

2) **פחחי מטוסים**

3) **חשמלאי מטוסים**

עבודה מענינת
ותנאים טובים למועמדים המתאימים

להתקשר לכימאויר שדה תעופה הרצליה
טלפונים 6—984095

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

מכרז מס' 74/23

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב מודיעה על משרות פנויות: —

1. בספרית במכון למורשת בן־גוריון

א. ספרן

תאור התפקיד: אחראי לארגון ולהפעלה של ספריית העזר ואולם הקריאה לחוקרים במכון. מעבד רשימות ביבליוגרפיות לרכש ולהדרכה, בתחומים השונים שהמכון עוסק בהם (היסטוריה של עם ישראל, מדעי המדינה, המזרח התיכון, תורת א"י ותנועות העבודה). מבצע בדיקות ביבליוגרפיות בתחומים הנ"ל. מדריך קוראים בספריית המכון.

הכישורים הדרושים: ספרן אקדמי או בוגר תיכון + שלב ב' ספרנות. עדיפות לבעלי נסיון. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, רצויה ידיעת שפות אחרות.

תנאים נוספים: מקום העבודה בקרית האוניברסיטה בשדה־בוקר. המועמד יידרש לגור בשדה־בוקר, כאשר יימצא בידי האוניברסיטה דיור מתאים. למועמד מחוץ לבאר־שבע תנתן עזרה בדיור.

המשרה הינה מלאה

פניות בכתב בצירוף תולדות חיים ותעודות יש לשלוח עד יום ו' 10.1.75, אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע. מיקוד 84120.

2. במחלקה להנדסת מכונות (על התקציב מחקר)

ב. מהנדס מחקר

בשטח מעבר חום — זרימה
בפרויקט נסיוני

דרושה ידיעת השפה האנגלית.

בקשות בצירוף תעודות, ציונים וקורות חיים יש לשלוח למזכירות המחלקה להנדסת מכונות, אוניברסיטת בן־גוריון בנגב, ת.ד. 2053 באר־שבע. מיקוד 84120.

למוסד ממלכתי דרושים

בוגרי בתי ספר תיכוניים ועל תיכונים במגמה מזרחנית

השולטים בשפה הערבית והעברית

● מועמדים לאחר שרות צבאי יפנו בפרטים אישיים מלאים לת.ד. 33411 ת"א, עבור א.ב.

לשרות "גרונדיג"
נחלת בנימין 70, ת"א, טל. 51606
דרושה

פקידת רישום קריאות שרות

לפנות במקום

هكذا من الأصل

תרבות ספרות אמנות

מפח־נפש מספר חדש על האמנות בישראל

מאת שרה בריטברג

שער הספר החדש „אמנות בישראל"

הבעייה: סינמטק

באלכסון

שאיש אינו דואג בה באמת לניקיון סביבתו הבלתי־אמצעית ולמינימום של הגינות בתור לאוטובוס) טענו, כי הסינמטק מהווה מיטרד ומפריע למנוחתם. כאן ראוי להזכיר מיספר עובדות־יסוד. ראשית, הסינמטק ממש נאטם מבחינה אקוסטית, ונעשו כל הסידורים הדרושים, בהשקעת־כסף לא־מעטה, כדי להבטיח שלווה מירבית בסביבה.

שנית, כל פעולות הסינמטק נמשכות רק עד אחת־עשרה בלילה. באחת־עשרה בלילה כבר ממילא לא היה בסביבה שום קהל — גם לא קהל שאהבתו לסרטים מעולים עלולה להטריד את מנוחת „השכנים". שלישית, בערבי־שבת לא קויימו הקרנות, ואף לא בשעות־מנוחה אפשריות בצהריים. רביעית, בניגוד לאימאף מתירני אפשרי, קהל הסינמטק הוא בוודאי אחד הקהלים התרבותיים והשקטים שבעיר כולה; בלי מריבות־תור, ספסרות־כרטיסים, זיהום המידרכה בגרעינים ויתר התופעות המפארות את נוף עירנו.

מעיזים השכנים לחוץ ולתבוע את סגירתם של בתי־קולנוע „צפון" או „פאר", השוכנים בקירבת מקום? עצם התביעה היתה נתקלת בחומת גיחוך. קולנוע מיסחרי הוא קודש־הקודשים של חברת־הצריכה — גם בימי מיתון ומצור. ומה בנוגע למכוניותיהם של השכנים? הללו הן בוודאי השאור שבעיסת הצריכה וקודש־קודשים בריבוע. תזהמנה את האוויר ככל שתזהמנה, תעלינה לנו במטבע־חוץ ככל שתעלינה, תסתומנה את רחובות־העיר בפקקי־תנועה ככל שתסתומנה, תרעשנה ככל שתרעשנה, תצפורנה ככל שתצפורנה ותתפוסנה את המידרכות ככל שתתפוסנה — האם יש סיכוי לאזרח־עיר הולך־רגל ונוסע־באוטובוס־אר־במונית כמוני בכואי לתבוע את סילוקן כמיטרד אקולוגי ואקוסטי, או, לפחות, אם אבקש את מיתון פעילותן הסואנת. כלומר אם אתבע להגביל את תנועתו של רכב השכנים ושכני־שכניהם? מסופקני.

ולבסוף, מתבקש ממש להעיר כאן, כי ציבוננת של עיר גדולה, או מתח־הציפיות השורר בה, איננו יכול לעלות בקנה אחד עם קרתנות צוקנית. סוף־כל־סוף אין מדובר הפעם באיזה פרבר רחוק, אלא באזור מרכזי בצפון תל־אביב. נכון, אומנם, שיש למנוע מיטרדים אקולוגיים, אבל אין לתת יד להשלטת שממה תרבותית בליבה של הגדולה בערי ישראל. גישתם המסורבלת וההססנית של ראש־העירייה והממונים על מחלקות התרבות והחוק בעירייה הכשילה כאן אותם בצורה חמורה, התובעת תיקון מיידי.

גבריאל מוקד

שלושה נימוקים

מאבק עיקש

רישומי מלחמה

תערוכת זיטה וייס בבית שאגאל, חיפה

מאת אלי לנצמן

שתי תערוכות במוזיאון־ישראל

גראפיקה וציור של אילן מן

מאת מרים טל

מאוריס בישופס בביתן לעיצוב ע"ש פלבסקי, מוזיאון־ישראל

הדפסה לקוויה

המכונים הבריטיים
THE BRITISH INSTITUTES
המכללה העברית להשתלמות בכתב
37 שנות נסיון • 125,000 בוגרים • 115 קורסים לבחירתך

למד בביתך בהתכתבות

בשיטה המהירה המבטיחה לך הצלחה.

בגרות ומוקדמות
הנהלת חשבונות ומדעי המסחר
אנגלית ושפות אחרות
אנגלית לאוניברסיטה והכנה לטכניון
גרפיקה וציור
אלקטרוניקה — בניית מכשיר רדיו ואזנקה

קורסים אחרים —
1. שרטוט ולימודי טכנאות.
2. עתונות וחסי ציבור
3. פסיכולוגיה
4. קורסים מוסמכים

אנגלית, צרפתית, ספרדית, גרמנית ועוד בביה"ס לשפות, היחיד שברשותו מעבדה לשונית מסוג
Audio Active Comparative
לבחירתך: קורסים, שעורים פרטיים ומעבדה אישית בהשאלה.
שעורים פרטיים־10 ל"י לשעור
לחיילים משוחררים עפ"י החוק — לימודים חינם
מכון ישראלי לשפות

תכנות מחשבים
נפתחים קורסי ערב
בתל־אביב • בחיפה
ירושלים ובאר־שבע

טכניקום
מדרשה טכנית
גרפיקה שרטוט
תל אביב בן יהודה 28 חיפה הרצל 44

קורסים מזורזים
הנהלת חשבונות
כתיבה במכונה
פקידות ומזכירות
קורס לניקוב י.ב.מ.
שרוטל

למד בגרות בביתך!
קורסים נוספים בכתב
המכונים האמריקאים להשכלה בכתב
המכללה הישראלית להשתלמות בהתכתבות

לכסיקון שימושי

מאת יעקב שביט

יגאל עילם: אלף יהודים בעת החדשה — לכסיקון; הוצאת זמורה, ביתן, מודן (מהדורת „דבר"), 1974, 367 עמ'.

לכסיקון של אישים מסוג זה שייך לספרות השימושית הפופולארית, גם כשהאישים שהביוגראפיות שלהם נכללות בו מהווים רק מידגם מהימן למדי ובבואה להלכות ורבגוניותה של ההיסטוריה, במיקרה זה ההיסטוריה היהודית מאז המאה הי"ח. גישה דומה מייצג הספר הפופולארי הנפוץ למדי של דונאלד רוביגסון „מאה האישים החשובים ביותר", שניסה להציג תקופה היסטורית מצומצמת הרבה יותר באמצעות מאה הדמויות הבולטות והמשפיעות ביותר שפעלו בה. זוהי ספרות שימושית פופולארית משום שתועלתה אינה משתווה ללכסיקונים המקיפים, שגם בהם אגב, יש צורך בסלקציה, אך הסלקציה גמישה פחות.

בסופו של דבר עונה לכסיקון, המוגבל באופן שרירותי בהיקף ערכיו (במקרה זה — אלף ערכים), אל הדמויות מן השורה הראשונה, אך בין הגלריה של השורה הראשונה ו„ההמונים" שפלשו אל ההיסטוריה המודרנית, כדברי המחבר בהקדמתו הקצרה, נמצאות דמויות־מישנה רבות, שתפקידן והשפעתן אינם נופלים תמיד מאלה המפורסמים, או המופיעים בקצה הבמה. לכן אין טעם לעשות עם המחבר את חשבונם של הנפקדים מלכסיקון זה (כפי שעשה מבקר נמרץ ולא־בהיר, שהקדיש את ביקורתו להנכחה של הספרות העברית הצעירה, הנעדרת מהלכסיקון). אין ספק כי אילו היו בו 1,200 ערכים, למשל, עדיין אפשר היה לתמוה מה טעם נפקדו ממנו מאתיים איש נוספים. אפשר, כמובן, לחלוק במיקרים לא מעטים על העדפתה של אישיות אחת, בעל חסרונה של אחרת, אך כל לכסיקון, המגביל את עצמו באופן שרירותי מבחינת הכמות, ועם זאת אינו מבקש להצטמצם בתחום פעילות אחת, פעילות מדינית לדוגמה — מעמיד עצמו בפני הסתייגויות מעין אלה.

קשיים אחרים, העומדים בפני מחברו של לכסיקון כזה, שייכים לשאלה של הדיוק בעובדות ולטיב התערכה והשיפוט. ללא ביקורת זהירה של המקורות השונים עשוי המחבר לחזור על ליקויים בלכסיקו...

סקירה ואזעקה

מאת משה גיורא

דוד סיטון: הקהילות הספרדיות בימינו, הוצאת ועד עדת הספרדים, ירושלים, 1974, 279 עמ' ביתן־מודן.

ארבעה שערים פותח בפנינו דוד סיטון בסקירתו על מצב הקהילות הספרדיות ברחבי העולם בשעה זו. ה„שערים" הם פרקים ראשיים בספרו, וכל אחד מהם מתחלק לפירקי־מישנה, לפי העניין. השער הראשון הוא מסע על פני הזמן, המזכיר את התהוות הקהילות של יוצאי ספרד באירופה, באסיה, באפריקה ובאמריקה. שלושת האחרים הם רשמי מסעות בפועל ותיאור המציאות היומיומית של אותן קהילות בכל אתר ואתר בזמן הזה.

מעניינות במיוחד פגישותיו עם אנשי הרוח הבולטים ביהדות הספרדית כיום. בין אלה נזכיר, לדוגמה, את ההיסטוריון הקשיש של קהילת סלוניקי ביוון, יוסף נחמה, ואת חוקר התרבות היהודית־ספרדית, פרופסור בנארדיטי, בניו־יורק.

סיטון, עתונאי ועורך ותיק, יודע לראות את החדש והמיוחד ומיטיב לתארם בהריצות רבה. לפי תפישת־עולמו הוא מעין פאן־היספאני, והמושג „ספרדי" מקיף לדידו לא רק את חוג התרבות ומורשת הלשון הספרדית, אלא כל מה שאינו אשכנזי, מקזבלנקה ועד בגדאד. ניתן לומר בכל הענוות שאת התקישה הזאת ביצרו דווקא אותם אשכנזים, מראשי התנועה הציונית והישוב, הכורכים תמיד יחד את כל „הספרדים ובני עדות־המזרח" עד שכיום באמת לא קל להפריד בין הדבקים.

מכל מקום, הפרדה כזאת סותרת את תפישתו היהודית של המחבר, המנסה להביא לתודעתה של מדינת־היהודים את דבר גורלן המר של „קהילות ישראל בגלות ישמעאל"; ואת המחיר הכבד ששילמו בעיקבות כינונה של העצמאות העברית: קהילות נפגעו בפרעות, בניהן נאלצו להגר בחוסר כל או שנותרו שבויים בידי סאדיסטים בסוריה, בעיראק ובצפון־אפריקה, וחייהם תלויים להם מנגד בכל יום ובכל שעה.

האתראה והאזעקה נוכח סכנות אלה היא, כמדומה, התכלית העיקרית לפירסומו של ספר חשוב זה.

בסקירתו ההיסטורית מפריך המחבר כמה וכמה דעות מקובלות. בניגוד למקובל, הוא מראה כי „מצבם של היהודים בארצות האיסלאם לא היה שפיר מעולם". הם סבלו השפלה ורדיפות מאז הופעת האיסלאם, פרט לתקופות קצרות בספרד בימי־הביניים ובימי ראשית הקיסרות העותומאנית. „נחשבו היהודים אזרחים ממדרגה שניה או שלישית, ואף נאלצו לשלם כופר־נפש („ג'יזית")".

פרק מיוחד מקדיש המחבר ליהודי בוכרה, גרוזיה ודאגיסטאן, הנחשבים ספרדים ...

מופתעים תמיד

מאת שלמה נקדימון

בדם ואש יהודה, צמיחתה של העוצמה הישראלית מראשית הציונות ועד אחרי מלחמת יום־הכיפורים, מאת אורי מילשטיין, מהדורה שניה מעודכנת ומורחבת, הוצאת א. לוין־אפשטיין־מודן, 287 עמ'.

במהדורה החדשה של ספרו טוען אורי מילשטיין, שמחדל מלחמת יום הכיפורים לא היה ראשון מסוגו במדיניות הישראלית.

„מופתעים תמיד אנחנו" הוא שם הפרק ...

צאו או בציריך שבשוויץ לרגל הקונגרס הציוני ה־16, שבו עמדה על הפרק הקמת הסוכנות היהודית...".

פרוץ מאורעות 1936—1939: „ערביי הארץ התייחסו למאורעות אלה כאל מלחמת־שיחרור לאומית והתכוננו לה שנים אחדות... ה„הגנה" היתה ללא פיקוד עליון וללא תיאום. לו היו לה יחידות מגוייסות לפעולה במתכונת צבאית... שימוש בפעולות־תגמול התקפיות נדחה מטעמים טאקטיים ומוסריים...".

פרוץ מלחמת הקוממיות: „נמצאנו כה בלתי־מוכנים בכמה תחומים עד שקשה להאמין בכך. אצ"ל ולח"י כיוונו את מאמציהם העיקריים למלחמה בבריטים, בגלל ...

„ימים עלי ימים"

מאת איתן הבר

[illegible]

מה לראות?

תל־אביב והסביבה

● מוזיאון תל־אביב: התערוכה הסינית; אוסף ציורים משושלת צ'ינג ומינג; צבי מילשטיין; אולם הגראפיקה; הלנה רובינשטיין. בן־גוריון — תרמ"ו־תשל"ד.
● הנרי שלזניאק (גלריה הקיבוץ, דיזנגוף 25): תערוכת „קילומטים", ציורים וסרטים.
● יהושע ניישטיין (גלריה „יודפת", דיזנגוף 190): „דוגמה" — מקרה ...
● פבלו פיקאסו (בית יד־לבנים, רחובות): תערוכת הדפסים בהשאלת מוזיאון־ישראל.
● אחרון גלעדי (בית יד־לבנים, פתח־תקווה): תערוכה רטרוספקטיבית. תערוכה מקבילה של מיניאטורות בגלרית „דוגית".

פימה: דיוקנו של הצייר רקיע
מוצג בגלריה שץ, ירושלים

● סדנת ההדפס (מישכן לאמנות, הרצפלד 31, חולון): אמני סדנת ההדפס של אגודת האמנים מציגים מעבודותיהם.
● שלום יפת (מועדון „צוותא", אבן־גבירול): תערוכת־ציור.
● 4 ציירות (גלריה צמרינסקי, גורדון 36): חנה חיימן, שולה ויימן, שושנה כרסנטי וחנה מנקס.
● דוד חסראי (גלריה חדשה, ריינס 32): צייר ומאייר ספרים.
● משה עמר (גלרית אמני־יפו, כיכר קדומים 3): תערוכת ציור ורישום.
● אסכולת פריז (גלריה דיוקן, הירשנברג 10): תערוכה של אדלן ואנטשר ותצוגת אוסף של אסכולת פאריז היהודית.
● שרה מורחי (רמת־אפעל, הלוטוס 13): תערוכת־יחיד של ציירת נכת צה"ל.
● ז'אק ארמונד (הגלריה הצעירה, אבן־גבירול 192): רישומים ותחריטים.
● צבי מילשטיין (גלרית רנה דרום): שמן וגואש של האמן המציג גראפיקה במוזיאון תל־אביב.

ירושלים

● מוזיאון־ישראל: הדפסים ורישומים אימפרסיוניסטיים; אילן פון: ציורים, רישומים והדפסים. מאריה בישופ: ציורים למיניים בשחור־לבן ... אמריקנית מאוספי המוזיאון. שיחזור מדוייק של „גרניקה" מאת פיקאסו.
● בית האמנים — אבנר כץ: יצירות חדישות. עז: ציורים.
● שמואל פרי־אבן (גלריה נורה, שדרות בן־מימון 9): פסלי־עץ ורישומים בשחור־לבן ובצבעים.
● יעקב לושינסקי (בית־העם): ציורים בצבעי־שמן ומים ורישומים ליריים של נופים ודיוקנאות.
● אילנה הירשברג (גלריה דגוש, עין רוגל 11): ציור בצבעי־מים עדינים, שצבעוניותם אדמונית ואימפרסיוניסטית ביסודה.
● מירון סימה (גלריה ערמון, העיר העתיקה, כיכר בתי מחסה): ציורי־שמן וגואש, רישומים וחיתוכי־עץ בתערוכה רטרוספקטיבית.
● קורט גוכל (הגלריה הקטנה, שלמון 27): רישומי עירום בתערוכה חשובה של אמן אוסטרי.
● לב פירקין (מועדון ויצ"ו, מאפו 1): רישומים והדפסים מעניינים.
● זיוה רון (גלריה אנגל, שלומציון המלכה 13): ציור פיגוראטיבי שיש בו אלמנטים דמויי „פופ" מחד, ואלמנטים מעט סוריאליסטיים מאידך.
● רקיע בעיני הציירים (גלריה שץ, שץ 4): 23 אמנים רשמו את דיוקנו של הצייר הירושלמי הידוע אברהם רקיע, ביניהם פימה, מוטאריה, יוסי שטרן ואחרים.

חיפה

● המוזיאון לאמנות יפאנית (שדרות הנשיא 89). הדפסים יפאניים, מודרניים ובני זמננו.
● המוזיאון לאמנות חדשה: תערוכה רטרוספקטיבית של יהושע גרוסברד.
● רישומים ותחריטים (גלריה גראפיקה 3, דרך הים 8). בין המשתתפים: גריפית, אגסי, אברהמי, דורטי ועוד.
● שושנה וילנסקי (הגלריה במלון דן כרמל): תערוכת ציורים.

באר־שבע

● דוד רקיע (גלריה תצריף, הפלמ"ח 127): תערוכת ציורים.
● לידיה סנקוס־גני (בית העם, רחוב פועלי בנין): 41 ציורים ורישומים.

מהכבשן הדפוס

סיפורת

● אין לקולונל מי שיכתוב אליו, סיפורים מאת גבריאל גארסיה מארקס, תרגם מספרדית: יוסף דיין, הוצאת ספרית פועלים 203 עמ'.
● בחיות הקיבוץ צעיר, רומן מאת רגינה גלכרד, הוצאת אל"ף 134 עמ'.

מחזות

● צלו של מלך, מחזה מאת ל. חנוך, הוצאת אל"ף, 79 עמ'.

קרימינולוגיה

● התאבדויות בישראל מאת פרופ' י. דרפקין, ז. פלד, י. חסין, הוצאת צ'ריקובר, 135 עמ'.

תעודה

● חיש דרך לשלום, דו שיח בין מצריה, סאנה חסן, לבין ישראלי, עמוס אילון, על סכויי הבנה בין יהודים וערבים, הוצאת עם עובד — תרבות וחינוך, 110 עמ'.
● סיפורו של טפקר אלטלנה, מאת אליהו לנקין, הוצאת הדר, מהדורה שלישית, 340 עמ'.

לימוד

● נימים בשירת תהלים, מאת אביחם קריב, הוצאת פינת הספר, 37 עמ'.
● הומור וסאטירה, עריכה, ביאור ומבואות בידי משה גרנות, לפי תכנית הספרות החדשה לחטיבת הביניים, הוצאת עם עובד, 78 עמ'.

בכתבי העת

● בית המקרא, רבעון החברה לחקר המקרא חוברת ס', העורך: ב"צ לוריא. בין המשתתפים: פרופ' שמואל ייבין, ד"ר שמואל אברמסקי, ש. זלבסקי, י. אבישור, ש. וייסבליט, ד"ר א. גלזנר, ועוד.
● הפרקליט, יוצא־לאור על־ידי לישכת עורכי־הדין בישראל, כרך כ"ט, חוברת ג', חשון תשל"ה — אוקטובר 1974.
● ירושלימער אלמאנאך, מאסף ספרותי ביידיש, מס' 2—3, 1974, העורך: יוסף קרלר, כולל דברי שירה, פרוזה ומסה מפרי עטם של כארבעים סופרי יידיש. רובם עולים חדשים; יוצא לאור על־ידי אגודת סופרי ועתונאי יידיש בישראל.

ערב לש. שלום

ערב ספרותי לכבוד יובל ה־70 של המשורר ש. שלום, יתקיים ביום חמישי, 9.1.75, בשעה 8 בערב, בבית־הסופר רחוב קפלן 6 תל־אביב. המשתתפים: ש. שלום, ישראל כהן, י. אוריאל ותלמידי הסטודיו למשחק בהנהלת ניסן נתיב.

ערב לזכר שלמה צמח

ערב לזכרו של הסופר והמבקר שלמה צמח ז"ל, יתקיים בבית־הסופר ע"ש חיים הזז בירושלים, ביום ד', 8.1.75, בשעה 8.30 בערב. ישאו דברים: פרופ' דב סדן; יריב בן־אהרון; אמהם שפירא ואהרן אפלפלד.

אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

באר־שבע
מודיעה על
פתיחת ההרשמה
של מועמדים חדשים
לשנת הלימודים תשל"ו (1975—76)
לחוגים / מחלקות

[illegible]

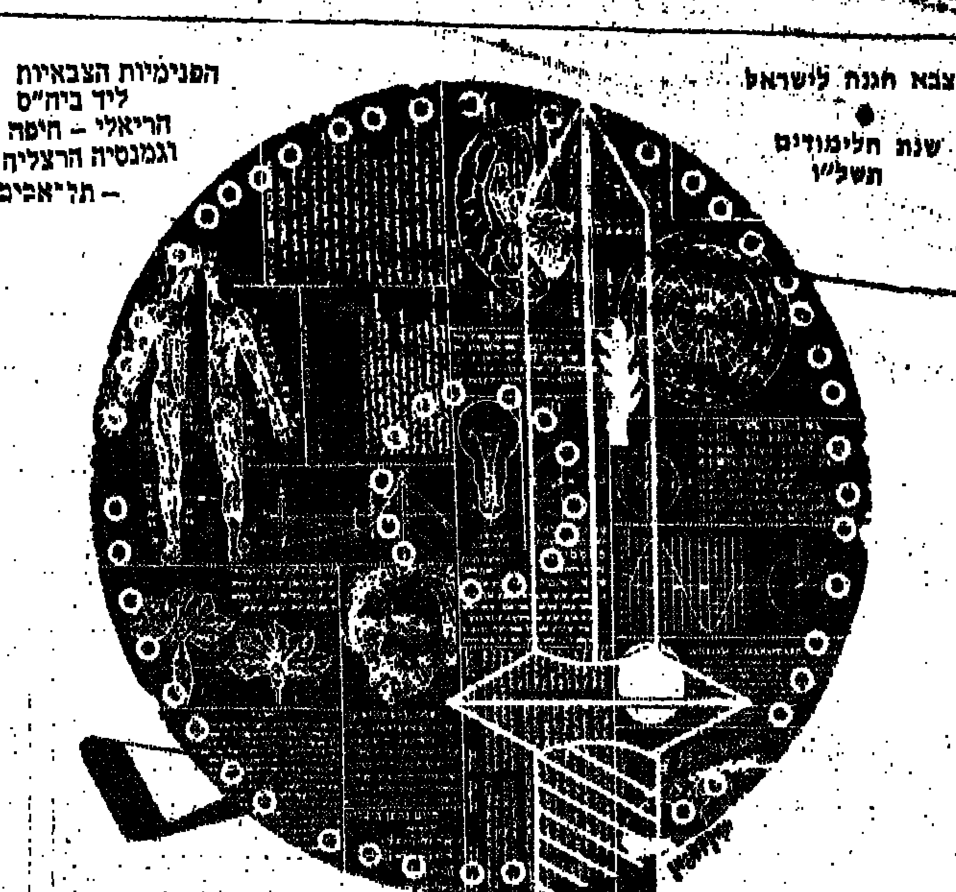

בן 14 — לפנימיה צבאית!
ההרשמה לפנימיות הצבאיות לכתות ט'־י'
נמשכת בכל לשכות הגיוס האזוריות
ותסתיים ב־17 בינואר 1975
אסיפות הסברה

האם אתה אוהב לצלם?

המכונים האמריקאיים להשכלה בכתב

למד תכנות IBM בזמן קצר — בביתך בזמנך הפנוי

למדי מקצוע ב־3 חדשים
במקום מגוריך בכל הארץ
נקבנות
בשיטת IBM

גרפיקה
נפתחים קורסי ערב בתל־אביב • בחיפה

טכניקום
חשמלאים מוסמכים

אלף לילה ולילה

ערב היפנוזה
עם המהפנט
אבישלום דרורי
הכל אודות היפנוזה
- חינוך להגמל מעישון!
- הינזון לרזות בעזרת היפנוזה!
- שיפור הזכרון והמחשבה!
- בעיות חוסר אונות וקרירות מינית!
- העלמת נשכחות! חקירות עדים ואשמים!
- בעזרת היפנוזה!
הערב ילווה בהדגמות והסברים!
ת"א „בית לסין", תקרב יום ו' 3.1 ב־10.30

הסינמטק הישראלי
הקולנוע האמריקאי בעשור האחרון / ז'אק דאמי (שבוע ב')

4.1	ב־18.00: גבר בחדרון — ז'אק דאמי; ב־20.00: איש קטן גדול — ארתור פן; ב־22.00: איש קטן גדול — ארתור פן
6.1	ב־18.30: עיון עיתונאי (מדיום קול) — הסקל וקסלר
	ב־21.00: הדוגמנית — ז'אק דאמי
8.1	ב־21.00: זוג בשירים — מייק ניקולס
9.1	ב־18.30: רוק בבית־הסוהר — ריצ'ארד תורפ; ב־21.00: תולדות הראיונע: הפולפטיק
10.1	ב־14.00: תאורטה — פייר פאולו פזוליני

FLAMENCO
TAVERNA ESPAÑOLA
15, Jefet St. Phone, 881154, YAFFO
„פלמנקו" — מועדון מסוג חדש!
המשלב — בר במתכונת אירופית,
מאכלים ספרדיים מקוריים,
תכנית אמנותית מיוחדת.
דליה וחואן — בנוגול ובוגר מאנדלוזיה
פתוח בכל ימות השבוע
הזמנות בטלפון 826671
הזמנות לקבוצות מאורגנות, לטוריסטים ולמסיבות — נוחתים מיוחדים, יפו, יפת 15, טלפון 826671.

המועדון הנבחר 1976
דיסקוטק כריש
פתוח בימים שלישי, רביעי, שישי ושבת
הערב יום ו' 3.1.75
- הזמר הזמני לוטרוס
- הזמר הטפי דודי דודסי באטרקציה עם שתי נערות
- שושי מגימאיקה
- גרושקה מאנגליה
- כן יוצע כוכב המועדון שמעי תבורי
מוצ"ש 4.1.75
- כוכב הזמר היוני טריפוטס
- דודי דודסי עם שתי הנערות שושי וגרושקה
- לחקת צמרת „החדים"
- הזמר שימעי תבורי
בימים שלישי ורביעי דיסקוטק ואמנים אורחים מהארץ ומחו"ל

מועדון האמנים
גילאי 18 פלוס
הערב ובמוצאי־שבת
מוטי גלעדי
ריקודים עם להקת „הנשרים"
הזמר מניק
שמירת סולנים ורכב מובטחת
בימים שלישי ריקודים עם הזמר מניק ולהקת „הנשרים"

מועדון האורלוגין
רחוב בן־אביגדור 26 תל־אביב
גילאי 20 פלוס
הערב ובמוצאי־שבת
באכנות:
מוטי גלעדי
ריקודים עם להקת „האורנים"
והזמרים דיוב ושמוליק

ב־3 חודשים תלמד:
חצוצרה, באנג'ו, תופים, שירה, פיתוח קול, אורגן, אקורדיון, גיטארה, באס גיטארה, קלרינט, סקסופון ועוד...
הכשרה ללהקת הצבא החנונות! צבאות!
בית ספר למוסיקה פופ וג'אז
459143
13 תל־אביב 3351

הטנגו האחרון בחדר האמבטיה...
סבון טנגו של „צהר"

KAN 3 — להנהלות מיוחדות

ליל שבת 3.1	ב־9.00 ובחצות: ממפיס סלים מגולל אמני הבלוז בלוזי לחקה „חבמת התשמלית"
שבת 4.1	ב־11.11 בבוקר: סדרה 11:11 מנהל מוסיקלי: נועם שריף. תכנית בסחובן עם: אילנית ויונת — פסנתר, לסלו ווגנר — צ'לו, המקהלה הבשושה החיש־ ראלית. אורי שוחם — חליל. אלמוג טורנר — אבובי. ריצ'ארד לסר — קלרינט, מאיר רימון — קרן, מרדכי רכטמן — בסון.
מוצ"ש 4.1	ב־8.30: יוסי בנאי בתוכניתו: „פרצוף של צעצוני"
	ב־10.30: „החנאות הקטנות שב־חיים" — ערב ברכט בשירים ופזמונים.
יום א' 5.1	ב־8.30: אמנון הקלרינט גיורא פיידמן — „במוסיקה נשמה יהודית"
יום ב' 6.1	ב־9.00: אריק איינשטיין והצ'ציולים בתוכניתם „סע לאט", בחלק הראשון של התוכנית: לחקת תמגו — שלום חנוך, אריאל זילבר, אדם ויזל.
יום ג' 7.1	ערב סגור.

מועדון הצפון
מזמין את מבקריו הוותיקים וגם החדשים במוצ"ש 4.1.1975
לאולמי רות
רחוב בן־יהודה 84, ת"א (מול קולנוע „בן־יהודה")
לריקודים עם רוני מנדס ותזמורתו בתכנית
אורי שבת
כוכב פסטיבל הזמר

זאב רווה
באמפטירה חבלני נשכחות
אסיר 00
4.1 אוניברסיטת בר־אילן
10.1 ת"א „בתיאטרון"
11.1 תל־אביב „בתיאטרון"
15.1 תל־אביב „אוהל"
כרטיסים: במשרדי הכרטיסים

ממפיס סלים
„הבמה החמשלמית"
ת"א הופעות פרידה
הערב יום שישי 3.1
2 הצגות ב־9 ובחצות
ירושלים בית־הרים
מוצ"ש 4.1 2 הצגות ב־8.30 ו־10.30
כרטיסים בתיאטרון
ממפיס סלים
במוצ"א לאוניברסיטה באר־שבע ביום א' 5.1

אולמי גל
יד־אליהו ליד בריכת „גליל"
ערב ריקודים בכל מוצאי־שבת
תכנית בידורית
אבי בוהם
זמר הנשמה
רוני יאנג
ריקודים עם להקת „התפוגות"
תגליות הפורים

לחברה דתיים ולסטודנטים
אי"ה במוצ"ש כ"א טבת 4.1.75 משעה 8.00
באולם בגבירה רח' קפלן 10 ת"א
בתכנית:
משה הלל
התקליטים החזנות
האלמוגים
עם מושל"ה נוי

תיאטרון באר־שבע
השיבה
מאת הרולד פינטר
יום ב' 6.1.75 יום חמישי 9.1.75

קברט תאטרון של החאנברם
מחר, מוצ"ש ב־9.30
בחאן הירושלמי

הגלריה החדשה
„המפתח"
רחוב יפת 15, טלפון 821768, יפו עתיקה
באה לתצוג את הציור הנודע
אנטולי פינקיר
(לנינגרד — פריז)
הפתיחה תתקיים ביום ראשון, 5.1.75 בשעה 8.30 בערב ● הקהל מוזמן

חצי־חצי
חוויים בסביבה
נתנאלה
חיפה „בית זנדבורג" ב־9
ת"א „בית לסין" 10.1

מבנה במפרץ חיפה
בגודל של כ־200 מ"ר + משרדים ושירותים עם כח, חשמל ומים + טלפון, למכירה בזמני מפתח
טל' בערב: 83284, ביום: 979156

היפנוזה
למד היפנוזה בביתך
בשיטה חדשה וקלה
ללא תלות במקום מגוריך לקבלת פרוספקט חינם, פנה לת.ד. 28383 ת"א.

חוקר פרטי
יבצע עבורך מעקב ובילוש טלפון 864759

אבישלום דרורי
מהפנט
- היפנוזה שיטושית
- גמילה מעישון
- בעזרת היפנוזה
- לימוד אנגלית בעזרת היפנוזה
- הרזיה
- בעזרת היפנוזה
- בגיוס!!!
- יעוץ בעניני משפחה
פרטים: תל־אביב, טלפון 289835

„בא" הירושלמי
[illegible]

השבוע
בתיאטרון ירושלים

מוצ"ש — 4.1.75	האנסמבל הקאמרי, ערב שוברט	20.30
יום א' — 5.1.75	„זוה מסתובב" מחזה סטירי מאת: י. מונדי	20.30
יום ב' — 6.1.75	הקלטה פומבית קונצרט תכנית ליסט	20.30
יום ג' — 7.1.75	תזמורת סימפונית ירושלים, תכנית ליסט	20.30

כרטיסים במשרדי בעיר, בקופות התיאטרון ובקופות התיאטרון, רח' מרכוס 20, טלפון 67167, בין השעות 16.00—20.00.

לתושבי חולון והסביבה
אל תגידו מחר שלא ידעתם
שהערב מתקיים באולם „ארמון" ב־9
נשף תיאטרוני עליז עם הצגת
„משרתם של שני אדונים"
„מי שרואה את ההצגה בערב שבת צוחק גם בשבתי" (גולדוני)

צא ל־אילת עם און ארוח ונופש בע"מ
במבצע מיוחד של יומיים במלון, כולל הסעה הלוך וחזור החל מ־150.- ל"י לאדם!
פרטים והרשמה במשרדי „און":
תל־אביב: אלנבי 113, טל. 612610, 612567, 612567; ככר דיזנגוף — פינת ריינס 4, טל. 248306
חיפה: הרצל 22, טל. 645404; שד' הנשיא 126, טל. 82277
נתניה: הרצל 4, טל. 22947; ירושלים: רח' שמאי 8, טל. 224624; חדרה: רוטשילד 36, טל. 25367

„אורלנדו": ביוגראפיה של תרבות

(סוף מעמוד 8)

[illegible] מאות שנים כבאנגליה) אינה מסוגלת לה־ ציע [illegible] לשינויים הסמאנטיים הד־ קים [illegible] משתקת [illegible] התחות פיסקת The "Cari- cature Value" of Parody and Fantasy in Orlando [illegible] מדגים משפט "some merchant [illegible] making home belated" במקום לומר [illegible] מן הדבקים: [illegible] שוב לביתו" [illegible] ונמלצים "swollen and violent heart" [illegible] ותסוער" — [illegible] סמאנטי רחוק [illegible] ארד מנסה [illegible] לידי שהוא מחיית „שרעפים" ו„תחרימים", שהשימוש בהן בסוף שנות ה־60 וב־70 יש בו כש־ לעצמו טון פארודי, ובכך הוא מנסה למלא במקום שהוא נאלץ להחסיר (כגון שהחסיר בתרגום frost כצינה).

אולם, לבד מן הלשון ניכרת היטב הי־ אירוניה העצמית של וירג'יניה וולף כלפי נטיותיה הרומאנטיות לארמונות־פאר, ל־ מערכות־כלים ולמעשי־ריקמה. הפארודיה על פוזות הגיגיות, הירהורים על המוות וי־ הכבוד והלכי־נפש מהורהרים — משתלבת בדברי־הגות מרתקים ושנונים. הירהורין של אורלנדו, אציל־דיפלומט־משורר, מקבי־ לים איפוא חציים אירונית חציים רצינות: הטבע יצר אותנו מחומר ומיחלומים „בחלקם בלתי שוים ותחב הכל לנרתיק. לעתים בלתי חולם כלל, שכן המשורר הוא בעל פני קצב וקצב הוא בעל פני משורר. הי־ טבע מתענג על הערבוביה והמיסתורין כך שאפילו עתה (האחד בנובמבר 1927) אין אנו יודעים מדוע נעלה במדרגות ומדוע נרד בהן" וכו'. משפט מתארך זה זוכה אף הוא לליגלוג על אורכו המופלג באותו משפט גופו: „הטבע שאחריות כה רבה מוטלת עליו, נוסף על האחריות לאורכו המופלג אולי של פסוק זה" (עמ' 57).

הניסות, המשפטים הארוכים, ההגיונות המסקניים, העיסוק במצבי תודעה עצמית מסוכמים ומגובשים, המושגים המופשטים בה"א הידיעה בעברית (הטבע, ההיסטוריה, המוות) כמו באות הרבתי האנגלית (Nature וכו') כל אלו מעניקים מימד אירוני לקטעי הגות חכמים, מקוריים ורציניים.

הספרות האליזבטנית זוכה כאן לאחד הפרקים המשובבים. אורלנדו התמים נפגש במבקר־ספרות לונדוני, תומך בו ומבוזה על ידיו. „הסופרים הצעירים", נואם המ־ בקר העירוני איש הטרקלינים, „שכיריהם של מוכרי הספרים, המפלטים קש וגבבה" כמו בן ג'ונסון, מרלאו, ג'ון דון ובעיקר ביל (הוא ויליאם שקספיר) גדול החוטאים שיבואו על עונשם: פגמי מחזותיו מתגלים לעין כל, והיו מביאים לידי סומק את הקלאסיקונים היוונים הן במטקרותם והן בניסוי־הפרא שלהם. ידענותה של הסופרת עומדת לה בליגלוגיה הסאטיריים הרב־ משמעיים, החובטים בביקורת מן המאה ה־ 17 וה־18 (דעות הניאוקלאסיקונים הצרפ־ תיים כקורניי ו־וולטר על שקספיר הבר־ ברי הרימונות יותר) ואפשר שגם בחבורת בלומסברי עצמה.

אשר ביקורת, הצטרפה המחברת עצ־ מה לדעת מבקריה, אשר ראו באורלנדו נסיון שלא עלה יפה לצרף אלמנטים קו־ מיים ורציניים. שני שלישים מסיפור ש־ נכתב כמהתלה נכתבו בשטף גורף, אך הוא איבד מחריפותו האירונית. לקראת סיומו, ועם הטרנספורמציה המינית וההת־ קרבות אל ההווה סטתה המספרת מעמדתה הלגלגנית אל עבר ההשתתפות. היא ממע־ טת בהתערבות ובפירושים כביוגראף מרו־ מה, ומסתלקת כמעט כליל, עד כי גבי אורלנדו אינה נשקפת בפוזלה אירונית אלא במלוא רצינותה. גם המציאות נעשית פחות מטורפת ופחות פנטסטית. העלוליה [illegible]

[illegible] נראה, כי [illegible] ביררה, בדין [illegible] טלקטואלית בכל [illegible] משלהו והלך לא [illegible] דו".

הוצאת מסדה בע"מ
דרך ז'בוטינסקי 21, רמת־גן

ספרים חדשים
ספרות יפה
ראובן בן יוסף
מתים ואוהבים
שירים
כוחה של שירת בן־יוסף הוא בהתחייאת השירה־שבחיים בכלב העקרוה, במשא אהבה ורעיונות. שירים, בתכחוקה של קטע המנות ודיבור משותפים. אוזמר השירים בסיגום ושיחם.
הופיע ב„ספרית מקור" בשיתוף עם אגודת הסופרים העבריים.

אמנון שמוש
אחותי כלה
קובץ סיפורים יפים ומעניינים בנושא על יהודי העיר חלב מאה ומאתיים שנה ...

מחקר בלכלי
צבי זוסמן
פער ושוויון בהסתדרות 1939 — 1920
חקר יסודי ומקיף של מבנה השכר בסקטור היהודי בא"י בתקופת המנדט ...

לילדים
ג. טריפולסקי
בים הלבן — האוון השחורה
עברית: דוידה קרול
ציורים: ארנאלה
סיפור מרתק על חייו של כלב ...

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ
יוסף נשיא 13, ת.ד. 4810, תל־אביב
שוב נמצא למכירה ספר
המרד
מאת ח"כ מנחם בגין
לשעבר מפקד הארגון הצבאי הלאומי
עבור הדפסה חדשה זו כתב המחבר הקדמה חדשה „מבטט של דורי"
המחיר — 25.- ל"י
להשיג בכל חנויות ספרים או ע"י משלוח צ'ק להוצאה והספר יישלח למזמין ע"י הדואר.

אל תקנו דירה!
אנו נהפוך
את דירתכם הישנה
לחדשה
מבצעים כל עבודות שיפוץ וחידוש דירות, משרדים, עסקים ומבנים ע"י שיפוץ והחלפת חרסינה, זכוכית, אלומיניום, עץ, וכו'.
היבה
בת־ים, שדרות העצמאות 39
טלפון 881614 - 881738

למכירה 4000 שקי נייר
במצב חדש
קשורים בחבילות של 20
„פלסטרו גבת" — טלפון 065-66353.

מחפכת
למרפבי תרסים!
ממאורות מלבסיק ומפוזות 111 ל"י למ"ר
אלמיניום רומנה
„אלום־יחד"
הרצל 144, טל. 826372

אוניברסיטת תל־אביב
היחידה לרישום ולקבלה
מודיעה על
פתיחת הרישום לשנה"ל תשל"ו
לימודים לקראת התואר הראשון
ביום ראשון, כ"ט בטבת תשל"ה 12.1.75
עד יום ראשון, י"ב באדר תשל"ה 23.2.75
- יחידות הלימוד
- הפאקולטה למדעי הרוח
- בית"ס לחינוך
- הפאקולטה לאמנויות
- הפאקולטה למדעי החברה
- התכנית להשבונאות
- בית"ס לעבודה סוציאלית
- הפאקולטה למשפטים
- הפאקולטה למדעים מדויקים
- הפאקולטה למדעי החיים
- הפאקולטה להנדסה
- בית"ס לרפואה:
א) לימודים לקראת התואר דוקטור לרפואה
ב) בית"ס ללימודי הפעולות ברפואה
ג) בית"ס ללימודי המשך ברפואה
תחום לסיעוד

חוברת ההסברה „לקראת שנת הלימודים תשל"ו" וטופסי רישום ניתן לרכוש תמורת 5 ל"י, בחנות בבנין האקדמיה למוסיקה, קרית האוניברסיטה, רמת אביב — בימים א'—ה' 09.00—17.00, וביום ו' 09.00—13.00.
כמו כן אפשר לבקש במכתב ל„מפעל השכפול" — בית ההוצאה של אגודת הסטודנטים, אוניברסיטת ת"א, ת.ד. 39287, רמת־אביב, תל־אביב (ללא צרוף המחאת דואר על סך 5 ל"י, לא תשלח החוברת).
חיילים בשירות סדיר יקבלו את החוברת חינם, אישית או לכתובתם הצבאית.
מועמדים המשרתים בצה"ל או המתעתדים לבקר לחו"ל מתבקשים לפנות בכתב לקבל טופסי רישום במועדי הרישום הרגילים.
תלמידי אוניברסיטת תל־אביב המבקשים לחוסיף / להחליף חוגי לימודיהם ירשמו במועדי הרישום הרגילים.

עירית ירושלים
מועצת פועלי ירושלים
ארגון הקבלנים והבונים בירושלים
עירית ירושלים, מועצת פועלי ירושלים וארגון הקבלנים והבונים בירושלים, מודיעים בזה כי קיימת קרן מיסודה של משפחת ספרמן, קרן זו מטרתה לסייע לקידום בניית ירושלים.
הקרן הינה בת 18,000.- ל"י והפירותיה מוענקים כפרס שנתי לקבלן בנין או אדריכל בנין או לאדם אחר אשר תרם בפעולתו תרומה בת משמעות לבנין ירושלים.
תושבי ירושלים ונציגי מוסדות המכירים אנשים אשר הצטיינו בפעולות הנזכרות מתבקשים להפנות המלצותיהם לפי הכתובת:
עירית ירושלים, האגף להסברה ולתחסי ציבור, רח' יפו 22, ירושלים, עד סוף חודש ינואר 1975.

- אנגלית
- צרפתית
- גרמנית
- איטלקית
- ספרדית
- עברית
- ערבית

למתחילים ולמתקדמים,
שיחות קבוצתיות.
קבוצות מיוחדות לילדים לתלמידי בתי־ספר ABC היכוניים.
לסטודנטים. אחה"צ. בערב גם שעורים פרטיים.
כורן בית ספר לשפות COREN
תל־אביב
שד' דוד המלך 1, טל. 266443
נחלת בנימין 2, טל. 56347

קריאה מהירה בשבועיים „ראשה"

למכירה - להשכרה
מפעל מתכת מודרני
על ציודו
2000 $מ^2$ בנין
5000 $מ^2$ שטח כללי
עם אפשרות בניה נוספת
אזור התעשיה חולון
טלפון: 857879, מ־8.00 בבוקר עד 16.00.

אולפן אמריקאי
אנגלית שוטפת — סדרה חדשה
חודש נסיון חינם
ירושלים רח' שלמון 1, כבר ציון
תל־אביב רח' אסתר המלכה 5 (בין ככר דיזנגוף לרח' פרישמן)
חיפה רח' ביאליק 13
שעות הקבלה: בימים א'—ה' בשעות 7.00—4.00 אחה"צ (בת"א, גם בין 11.30—9.00 בבוקר)

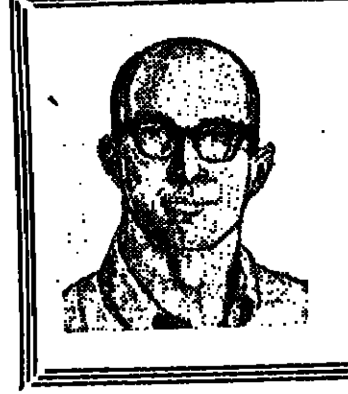

מודעון קולנוע בן יהודה

הערב ב־10.00
צ'ארלס ברונסון
וויליאם פאוול
בסרט המתח
בית־השעה
חצות ב־12.00
ורד אכן
שחק אותה סאם

קולנוע לימור
ת"א, אבן גבירול 30
מציג הערב 3.1
ב־9.30 — 11.30
„קיד וקסידי"
* פול ניומן
* רוברט רדפורד

קולנוע אלנבי
הלילה ב־10.00 וב־12.00
אדיוזה קולט
מערבון בצבעים

קולנוע „אורדע"
הערב 2 הצגות
9.30 — 11.30
„זנב העקרב"

מועדון קולנוע חוד
„הבוכה האבוד"

מועדון קולנוע רמת־אביב
הערב בשעות 10—12
טיפול בהלם
עם: אני ג'ירדרו
אלן דלון

מועדון „פריז"
הלילה 10—12
„המחומות"

מועדון סינמטק
תל־אביב, יונה הנביא 2 טל. 5 79 52

סינמה 1
הערב בשעה 10—12
סרט מתח בלתי רגיל
„חבית בצל העצים"

סינמה 2
הערב
9.30—11.30
סאטירה על סרטינו
„פריץ החתול"

מועדון קולנוע גת
בשליחות גורלית

DRIVE-IN CINEMA TEL-AVIV

בשעה 5
„הכלבלב סין־טין"
בשעה 7.15
„ריטה יוצאת למלחמה"
בשעה 9.45
„סיגרים קטנים"
במוצ"ש 4.1 בחצות
„הקרב על האוצר"

גלי צה"ל

„משלנו"
מצעד הפזמונים העבריים
2.1.75

1. שירו שיר לשמש
2. להשתחוות לשמים
3. הבלדה על ימי החזרה
4. זאת שאמל לכל הקבוצה
5. שיר המעלות
...
19. בלדה לתנובת
20. בלדה למנקה הרחוב

בין המשתתפים יוגרלו פרסים

כרטיסקינה

„האגם"
„האלמוגים"
עם הזמר:
משה נוי
טלפון 447789

מועדון דרייב־אין
הערב, בשעה 10.00
„מלחמתו של מורפי"
* פיטר אוטול

קאראטה
8 אלופים מארה"ב ומיפן במופע אחד

קרבות פנים אל פנים והדגמות נדירות

תל־אביב, „היכל הספורט", יד־אליהו
מוצ"ש 4.1.75 ב־8.30
נוצר 11.1.75 ב־8.30

באר־שבע „גילת" — מחר 3.1.75 ב־8.30
טבריה „חן" — ב־9
קרית שמונה „שניר" — יום א' 5.1.75 ב־9
נצרת „היכל הספורט" — יום ב' 6.1.75 ב־9
פתח־תקוה „שלום" — יום ג' 7.1.75 ב־9.15
אשדוד „אסתר" — יום ד' 8.1.75 ב־9.15
חיפה „ארמון" — יום ה' 9.1.75 ב־9
ירושלים „בנייני האומה" — יום ו' 10.1.75 ב־9
— 14.1.75 ב־8.30

הערב בבתי הקולנוע

תל־אביב־יפו
9.30—7.15
אופיר: „הגיבור הכסול"
אורלי: „דצמבר החם" (שבוע 5)
אלנבי: „בראש מורם" (שבוע 7)
אורדע: „המכניע"
אסתר: „איש הכנופיה"
בן־יהודה: „5 שודדות ל־5 ברנשים"
גת: „אמריקן גראפיטי" (שבוע 4)
גורדון: „הולך רגל" (שבוע 8)
דקל: „המחבגרים" (שבוע 3)
דרייב אין: „הכלבלב סין טין" — 5; „ריטה יוצאת למלחמה" 7.15; „סיגרים קטנים" 9.45; „הקרב על האוצר" חצות
הוד: „החוק בידי ניומן" (שבוע 2)
זהר: „הבורדי" (שבוע 2)
זמיר: „הטנגו האחרון בפאריז"
חן: „גאגרנאט" (שבוע 2)
מוגרבי: „משאלת מוות" (שבוע 10)
מקסים: „יחסים אסורים" (שבוע 4)
מתמיד: „זרוע הנקם"
מרכז: „שלושת המוסקטרים"
לימור: „אהבה בגשם" (שבוע 3)
סינרמה: „מיסטר מג'סטיק"
סינמה 1: „מבצע שורץ ז'"
סינמה 2: „חשיפה"
עדן: „במעגל הנקמה"
פריז: „אהבת אחר־הצהרים" (שבוע 5)
פאר: „בר המזל" 6, 9
צליל: „זאמן יא־אהב" (שבוע 3)
צפון: „פרשת סטבינסקי" (שבוע 5)
רמת־אביב: „טיפול בהלם"
תכלת: „קובלנקה"
תמר: „מי רצח את הצאנית מרי"

חיפה
9—7
אורה: „שנת טובה לאוהבים"
אורלי: „אונסי"
ארמון: „גאגרנאט"
אורין: „כלה ממין זכר"
אורדן: „גבעת האהבה"
אמפי: „אונס המורה"
חן: „גולד"
מורית: „סרפיקו"
כרמל גנים: „חץ האהבה"
מירון: „תחתונים חמים"
עצמון: „שני גברים בעיר"
רון: „חווה במרסיי"
פאר: „שוגר לנד אקספרס"
שביט: „אוכפים לוהטים"

ירושלים
9—7
אדיסון: „הפרת הסראי"
אורין: „מרי המחרמת ולאורי"
ארנון: „רחוק התשוקות" „המטורף"
אורגיל: „הבלש והפרוצה"
אורנע: „משאלת מוות"
חן: „איש הכנופיה"
חבירת: „גבר ושמו פלטפוס"
מיטשל: „יחסים בצמרת"
ירושלים: „זכרונות"
סמדר: „הבלונדיני עם הנעל השחורה"
עדן: „שור הכלבים המופלאים"
רון: „מיכלה"

ר"ג־גבעתיים
9.30—7.15
אורדע: „הגשר על נהר קוואי" 6.30, 9.15
אורלי: „אהבת החיים" (שבוע 2)
ארמון: „גבר ושמו פלטפוס"
אואזיס: „העוקץ" (שבוע 7)
גל־אור: „קדמת־עדן"
הדר: „אהובתי השפחה"
לילי: „משחקי בילוש" (שבוע 3)
רמה: „העינים הנוצצות"
למת־גן: „מגרש השדים" (שבוע 3)
שביט: „שני גברים בעיר"

אור יהודה
גולן: „הנמר הזועם" 7; „לפסקה" 9.15

אשדוד
9.30—7.15
אסתר: „שנת טובה לאוהבים"
אולימפיה: „הקשר הסיני" 7; „עולם מערבי" 9.15
אשדור „גולד" (שבוע 2)
דגון: „נשיא על הכוונת"

אשקלון
9.30—7.15
חן: „עיני אומרות אהבה"
אסתר: „הארטיסטים בסופרמרקט"
מאור: „מגרש השדים"
רחל: „גורלה של אשה יפה"

באר־שבע
קרן: „ליל הכלולות של ד"ר דניאלי" 7, 9.15

בת־ים
9.30—7.15
אורנים: „הכל למען פיט"
בת־ים: „בולשת ניו־יורק" 7
סביון: „בית כפר לסקס"
עצמאות: „מרגלים"
רמת־יוסף: „חמים וטעים"

הרצליה
9—7
דוד: „הדון מת"
דגנית: „בננות"
היכל: „הזהרי אנחנו עצבנים" (שבוע 2)
תפארת: „הוויז ורעם"

חדרה
אורות: „מעבר לנהר" 7, 9
גן־אור:
חוף: „העוקץ" 7, 9.30

חולון
9.30—7.15
ארמון: „ירח של נייר"
מגדל: „הרקולס נגד קרטה"

כפר־סבא
חן: „24 שעות של מתח" 7, 9.15

לוד
תרבות: „הזלילה הגדולה" 7, 9.15

נס־ציונה
נוה: „החטא" 6.30, 8.45

נתיבות
שביט: „בולשת ניו יורק 7" 7, 9

פרדס־חנה
דקל: „דקמרון האסור" 6, 8.30

פתח־תקוה
9.15—7
הדר: „האחים מטריניטי"
היכל: „הארטיסטים בסופרמרקט"
שלום: „רוצח לעונת הקיץ"

ק. אונו
אור־און: הערב ב־9 „פני חיל"; מוצ"ש: „הדוברמנים הנועזים" 7, 9.15

קרית־ביאליק
סביון: „הדוברמנים הנועזים" 7, 9.15
סטיר: „דקמרון האחרון"

קרית־חיים
סבוי: „פסק דין"
רון: „צ'רלי וחצי"
רינה: „השגעון המקסים"
בית־העם: „פיט וטילי" 6.30, 8.45
היובל: „הענק" 6, 9

קרית־ים
ניצן: „לפסקה" 6.45, 9

קרית מלאכי
9—7
בידור: „הגוף"
הוד: „הנחש"

קרית־שמונה
חרמון: „אגרופי המחץ" 6, 8.15
שניר: „פארק האהבה" 6.45, 9

ראשל"צ
9—6.45
ראשון: „הכפילה"
נעמן: „הליידי חושקת ביהלומים"
תפארת: „העוקץ"

רחובות
8.45—6.30
בית הפועלים: „החקירה"
הדר: „העוקץ"
חן: „הזלילה הגדולה"

רמלה
המגדל: „פארק האהבה" 7.15, 9.30

שדרות
חן: „לפסקה" 6.30, 8.45

מופעי תיאטרון • בידור • מוסיקה

אגוד האמרגנים והמפיקים בישראל

אילנית — גדי יגיל בלווי תזמורת
נעם סמל מציג:
רמת־גן „אורדע" הערב יום ו' 3.1 ב־9.30
קרית־שמונה „שניר" יום ה' 9.1 ב־9.00

הגשש החיוור — אופסייד סטורי
חולון „רינה" הערב 3.1 ב־8.45 וב־11.30
יפו „אלהמברה" מחר מוצ"ש 4.1 ב־8.45, וביום ד' 8.1 ב־8.30
ראשל"צ „תפארת" יום ג' 7.1 ב־9.00
תיאטרון ירושלים 11.1
קרנגי הול New-York 12.4

להקת „בוורת" — סיפורי פוגי
גבעתיים „חדר" הערב 3.1 ב־9.30
קרית־ביאליק „סביון" יום ו' 10.1 ב־9.30

תיאטרון יובל מציג: שמעון ישראלי „אני יורד בגורדון"
הצגת בידור חדשה — הצגות בכורה
מועדון התיאטרון תל־אביב הערב יום ו' 3.1 ב־8.30 וב־10.30
מחר מוצ"ש 4.1 ב־8.30
טל. קופת המועדון 230039

ערב שירי המשוררת רחל
תל־אביב „בית־דור" הערב יום ו' 3.1 ב־9.30 וב־11.30
אוניברסיטת ת"א „בר־שירה" מוצ"ש 4.1 ב־9.15

בר מינן — מועדון אגודת הסטודנטים בת"א
מארח הערב את צמד ההומור „חומה ומגדל"
ריקודים לצלילי תזמורת „עונות השנה"
מחר מוצאי־שבת 4.1 ריקודים לצלילי תקליטים

אריה אליאס — זורבה היווני
יפו „אלהמברה" הערב יום ו' 3.1 ב־9.30
ירושלים „בית העם" מחר מוצ"ש 4.1 ב־8.30
תל־אביב „אוהל" יום ג' 7.1 ב־8.30

זכור להזמין כרטיסים בטלפון בקופת התיאטרון בערב ההצגה

מועדון התיאטרון — Lee עושה אנשים יפים
הרביעיה חוזרת: הערב 3.1 ב־12.30; מחר 4.1 ב־11.00; יום א' 5.1 ב־10.30
שמעון ישראלי בתכנית יחיד: הערב 3.1 ב־8.30 וב־10.30; מחר מוצ"ש 4.1 ב־8.30

רביעית המועדון חוזרת! לחושבי חיפה הערב 3.1 ב„שביט" ב־9.00

בירה ואבק־רוח — תוכנית פופבית של שירותי ישראל, יום ב' 6.1 בשעה 9.30, במועדון התיאטרון, גנדי 7, ת"א

ההנאות הקטנות שבחיים — ערב שירי ברטולד ברכט
תל־אביב „צוותא" מחר מוצ"ש 4.1 ב־10.30
כפר ויתקין „בית העם" יום ו' 10.1 ב־9.00

יוסי בנאי — פרצוף של צועני
ת"א „אהל" הערב יום ו' 3.1 ב־9.30
תל־אביב „צוותא" מחר מוצ"ש 4.1 ב־8.30
חיפה „שביט" 10.1 ב־9.15

רבקה מיכאלי — בשעות נוספות
גבעתיים „שביט" הערב יום ו' 3.1 ב־9.30
ת"א צוותא יום שני 6.1 ב־8.30
כפר־סבא „עמל" יום ששי 10.1 ב־9.30

גבי עמרני — איפה הכסף?
הרצליה „דוד" הערב יום ו' 3.1 ב־9.00
ת"א „בית ארלוזורוב" מחר מוצ"ש 4.1 ב־9.30
יפו „אלהמברה" יום ג' 7.1 ב־9.00

זאב רווח — אסיר 00
אוניברסיטת בר־אילן מוצ"ש 4.1 ב־9.00
ת"א „בית־דור" יום ו' 10.1 ב־10.00; מוצ"ש 11.1 9.30
תל־אביב „אהל" יום ד' 15.1 ב־8.30
חיפה „אורה" יום ו' 17.1 ב־9.00

פרסום בלקין

אריה אליאס — זורבה

בלי צרות אין חיים, לחיות פירושו לחפש צרות

ת"א „אהל" יום ד' 7.1 ב־8.30
ירושלים „בית העם" מוצ"ש 4.1 ב־8.45

עינבל — תיאטרון מחול
בתכנית: יעקב בחרון, אשירה לשבזי, כד הורה
תל־אביב „בית ארלוזורוב" בשעה 8.30
עיר חרוד יום ג' 7.1.75
ירושלים „תיאטרון ירושלים" יום ב' 13.1.75 — הצגת בכורה חגיגית

שחקני החאן מציגים
„משרתם של שני אדונים"
מאת גולדוני, במאי מ. אלפרדס
ירושלים „החאן" יום ב' 6.1 ב־8.00

האגודה למען החייל בתל־אביב־יפו
בואו לשחק „בינגו"
המשחק החברתי המרתק
במוצ"ש 4.1.1975 „בית החייל", תל־אביב, רחוב ויצמן 60, בשעה 8.30
כל ההכנסות מדמי ההשתתפות קודש לפעולות למען חיילינו

שחרית לילדים

כל שבת ב־11 לפני הצהריים
מועדון 77 בן יהודה 77, ת"א

ישראל גוריון

עומד על קצה השלחן
מועדון 77, בן יהודה 77, ת"א

קבת אחרת

קליפסו
אושיק לוי — פופיק ארנון
נסים סרוסי

רות עוזיאל

פרפסיכולוגית, דור חמישי למגידי עתידות ממוצא בדואי
מגלת עתידות בעזרת הגורה וקפה
תור 297191, ת"א